KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBİN

JÎ BO SAZBÛNA PARTÎYA BOLŞÊWÎK

stêrka bolşewîk

HEJMAR: 15 · GÛLAN 2001 · BIHA: 150.000 TL

Kriz sistemin ürünüdür!

[Krizin faturasını sömürenler ödesin!]

İçindekiler

3 Kriz sistemin ürünüdür, faturasını sömürenler ödesin!

10 "Kürt devleti savaş nedeni" imiş!!

11 Demokratik cumhuriyete ve gerçek barışa devrimle varılacaktır!

12 "Newroz 2001'de de tek alternatif: Bolşevizm!" şiarıyla toplantılar yapıldı...

12 Newroz ateşini sömürü düzenini yıkmak için körükle!

17 Önce erkekler, sonra da kadınlar... "Barış turizmi" mevsimi açıldı!

20 Kemalist kadın!

22 Bir kez daha "Kürtler sürgün edildi"(!) iftirası üzerine...

27 Lı şerê wetanıyê mezın da (3)

30 Tartışma Köşesi

33 Sürekli gerginlik ve iç çatışmaların ardından Güney Kürdistan'a barış gelecek mi?

38 Okuyucu Mektubu

Değerli okurlar;
Artık STÊRKA BOLŞEWÎK'e İnternet üzerinden de ulaşabilir; her yeni sayı STÊRKA BOLŞEWÎK'i İnternet üzerinden de okuyabilirsiniz.

İnternet adreslerimiz:
E-Mail: h.inan@wanadoo.fr
Tel.& Fax: 0033 / 388 607404

stêrka bolşewîk

V.i.S.d.P. &
Navnişan Pevnvîsî / Yazışma Adresi:
K. İnan · 12 Rue de Rome · PK No: 287 · 67000 France

Bîha / Fiyatı
150.000 TL · 5 DM · 15 FF · 40 ÖS · £ 1.50

http://perso.wanadoo.fr/bolshevik-partisan

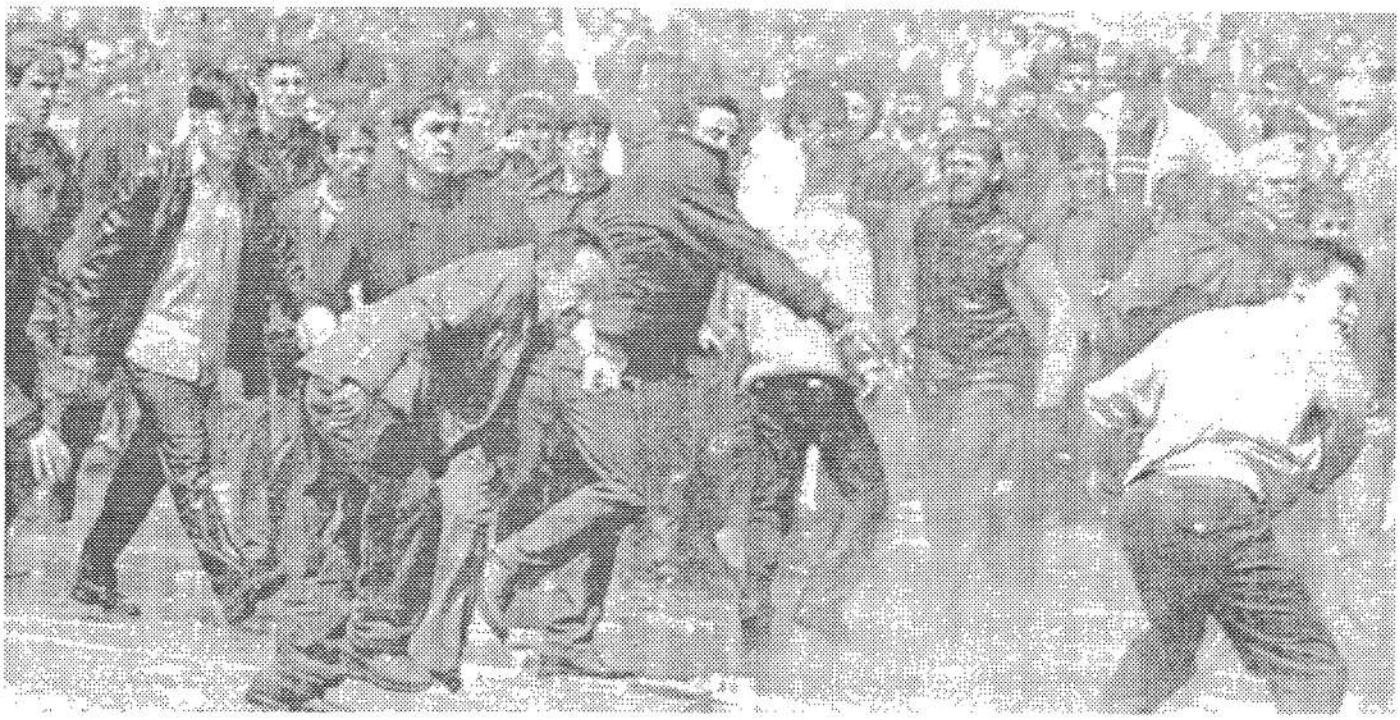

Kriz sistemin ürünüdür, faturasını sömürenler ödesin!

Başbakan Ecevit'in Cumhurbaşkanı Sezer ile yaşanan sürtüşmeyi basına açıklaması krizi tetikledi.

Dergimizin 14. sayısının yayınlanmasından sonraki dönemde Kuzey Kürdistan-Türkiye'de gündemi belirleyen esas sorun Türk hakim sınıflarının ekonomik krizi oldu.

19 Şubat 2001 tarihinde yapılması planlanan MGK toplantısı, Cumhurbaşkanı Sezer ile Başbakan Ecevit arasındaki sürtüşme nedeniyle; "başlamadan biten ve içerde ne konuşulduğu toplantının hemen ardından bizzat Başbakan ağzından açıklanan ilk MGK toplantısı" olarak tarihe geçti...

MGK toplantısının başlamadan bitmesinin ertesinde Başbakan Ecevit'in Cumhurbaşkanı Sezer ile yaşanan sürtüşmeyi basına açıklaması sonrasında borsada ve mali piyasalarda bir kriz meydana geldi. Borsa/mali kriz reel sektörde de yaşanan gerileme eğilimiyle birleşti ve TC, tarihinin en belirgin ve derin ekonomik krizlerinden birini yaşamaya başladı.

Parasal alanda Kasım 2000'de kendini açıkça gösteren kriz, siyasi nedenlerle ve suni müdahalelerle ancak Şubat'a kadar geciktirilebildi. Sezer-Ece-

vit sürtüşmesi, zaten kapıya dayanan krizin patlaması için sadece bardağı taşıran son damla rolünü oynadı.

Mali kriz, 20 Şubat'ta döviz stokları iyice eriyen Merkez Bankası'nın, döviz taleplerini karşılamayacağını açıklaması, kamu bankalarının da yükümlülüklerini yerine getirecek kadar TL stokuna sahip olmaması, Merkez Bankası'nın da bu bankalara servis yapmaması sonucu daha da derinleşti. Merkez Bankası'nın döviz taleplerini karşılamıyoruz açıklaması, gerçekte "sabit kur" ve devlet garantisinin ortadan kalktığının açıklaması idi.

Dünya Bankası Başkanı Wolfensohn, Le Monde'a açıkladı

Dünya Bankası: Türkiye'de rüşvet vermeyene hiçbir şey yok

Derviş'i biz gönderdik

20 Şubat akşamı borsanın iki günlük değer kaybı % 35'lere vardı. İki günde Merkez Bankası ve diğer bankalardan çekilen döviz miktarı 7,5 milyar dolara vardı. Repo gecelik faizi % 7500'e kadar çıktı.

Hükümet, 19 Şubat'ta "sapma olmadan sürdürüleceği" sözünü verdiği "ekonomik programın" iflasını, 23 Şubat'ta sabit kurdan vazgeçildiğini, kurların dalgalanmaya bırakıldığını açıklayarak resmen ilan etti.

Kasım 2000'de IMF'nin talep ettiği devalüasyon oranı % 20 iken, 19 Şubat 2001'de patlak veren kriz sonrasında, kurların dalgalanmaya bırakılmasıyla adı konmayan devalüasyon oranı % 40'ı aştı. Kurların dalgalanmasıyla kısa sürede dolar 660 binden 1.300.000'e fırladı ve krizin "sakinleşmesi"yle birlikte dolar kuru 1.150.000 düzeyinde tutulmaya çalışıldı.

Şubat ayında patlak veren bu krizle IMF markalı bir ekonomik program daha fiyaskoyla sonuçlandı. Andaki hükümetin 2001 yılında enflasyonu % 20'lere çekme amaçlarının gerçekleşemeyeceği, bizzat hükümet açıklaması ve yeni hedef ilanıyla kabul edilmek zorunda kalınmıştır.

İçine düşülen krizden kurtulmak için başvurulan kaynak yine uluslararası emperyalist sistemin önde gelen kurumları oldu: IMF ve Dünya Bankası. IMF kendisinin dayattığı ekonomik programın iflasının nedenini Türk hükümetinin sözkonusu programı gerektiği gibi uygulamaması olarak göstermeye, kendisini temize çıkarmaya çalıştı. TC'ye dayatılacak "yeni" ekonomik programın IMF ve Dünya Bankası'nın isteği, emperyalist büyük güçlerin isteği doğrultusunda uygulanması için bir "müfettiş" arandı ve bulundu: Kemal Derviş!

Kemal Derviş'in seçilmesinin bir nedeni Derviş'in emperyalistlerin memurluğunu yapmada başarılı olduğunu ispat etmiş olması iken; diğer nedeni de Türkiye'de, emperyalistlerin programını uygulayacak kişinin, siyasette yıpranmamış, kullanılmamış olması, diğer bir deyimle Türkiye'de şu ya da bu pisliğe bulaşmamış olmasıdır.

Kemal Derviş, Dünya Bankası İkinci Başkanlığı görevinden, TC'nin hazineden sorumlu, genelde ekonomiden sorumlu devlet bakanlığına atandı. Kuşkusuz bu atanma, Başbakan Ecevit'in Derviş'le daha önceki yıllarda birlikte çalışmış olması, "sıkı ilişkilere" sahip olmaları; Ecevit'in Başbakan sıfatıyla Derviş'i Ankara'ya davet etmesi ve Derviş'in de "iyi bir vatansever" olarak Türkiye'nin içinde bulunduğu krizden çıkması için çalışmayı kabul ettiği vb. hikayelerle kamuoyundan gizlenmeye çalışıldı, Derviş kitlelere bir kurtarıcı olarak sunuldu. Ve bir Derviş furyası başladı!

Bakanlık görevine atandıktan sonra Derviş, ilk iş olarak ABD ve Almanya'yı ziyaret... etti, IMF ve Dünya Bankası yetkilileriyle yoğun görüşmelerde bulundu. TBMM çalışmalarında ve Türkiye'de milletvekillerin, bakanların çalışma biçimlerinde alışık olmadıkları bir disiplin ve tempoyla işini yürüten Derviş, kitlelerin gözünde de bir "kurtarıcı" olarak görünmeye başladı.

Derviş, Türkiye'nin ekonomik krizden çıkması için IMF ve Dünya Bankası ile sıkı ilişki içinde ve onların yönlendirmesiyle yoğun çalışmalar sonrasında bir ekonomik program hazırladı. Sözkonusu program 14 Nisan 2001 tarihinde kamuoyuna açıklandı.

"Derviş'in ekonomik programı" olarak da adlandırılan bu program, gerçekte IMF ve Dünya Bankası'nın programıdır. Emperyalistlerin ve Türkiye'nin büyük burjuvazisinin açık desteğini alması, bu programın gerçekte kimin çıkarlarını temsil ettiğini de göstermektedir.

Derviş'in IMF ve Dünya Bankası yetkilileriyle görüşmelerinden sonra "15 günde 15 yasa" diye dile getirilen ve Türkiye'yi emperyalizme daha fazla bağımlı kılan, emperyalistlerin daha rahat at oynatmalarının yolunu açacak olan yasalar, hükümet içinde belli çelişkilere, krizlere yol açsa da sonuçta tek tek yürürlüğe girmektedir.

IMF-Dünya Bankası-Derviş'in ekonomik programı gerçekte emperyalistlerin çıkarlarının savunulduğu program olduğu gibi, bu program aynı zamanda Türkiye'de emperyalizme bağımlı kapitalizmin gelişmesinin önündeki engellerin kaldırılmasının da programıdır. Bu program, burjuvazi açısından üstten sınıf mücadelesinin sertleştirilmesidir! İşçilerin, emekçilerin bu programı savunma, bu programa sahip çıkma diye bir tavrı olamaz, olmamalıdır!

İşçiler, emekçiler, hakim sınıfların "biraz daha dişi-

nizi sıkın, fedakârlık yapın, daha sonra hep birlikte düze çıkacağız" vb. masallarına aldanmamalıdır.

Bu programın işçiler, emekçiler açısından gerçek anlamı daha yoğun sömürü, daha fazla yoksulluktur! Krizin patlamasıyla sözkonusu programın açıklandığı dönemde bile işçilerin, emekçilerin yaşam standardı % 35 civarında kötüleşmiştir. İşçilerin, emekçilerin satın alma gücü, ücretleri de bu oranda düşmüştür. Programın uygulanmaya başlanmasıyla işçilerin, emekçilerin durumu daha da kötüleşecektir. En basitinde, 18 Şubat 2001 tarihinde bir işçinin alabildiği iki ekmek bir ekmeğe düşecektir. Diğer bir deyişle açlık düzeyi bir kat daha artacaktır!

Bu programa karşı direnmek, mücadele etmek en başta işçilerin ve tüm emekçilerin en doğal hakkı ve görevidir! Görev, krizlerin sömürücü kapitalist sistemin ayrılmaz yol arkadaşları olduğunu, krizsiz kapitalizmin olmayacağı gerçeğini bilince çıkararak; "Krizin yükünü biz taşımak zorunda değiliz!", "Krizin yükünü, krizden kazananlar, sömürücü sınıflar taşısın!" diyerek krizin kaynağı olan sömürü sistemine karşı mücadeleyi yükseltmektir!

Krizin yükünün işçilerin, emekçilerin sırtına yıkılmasına karşı, daha fazla yoksullaşmaya, işsizliğe, açlığa karşı mücadele, yalnızca krizin andaki sonuçlarına karşı değil; işçiler ve tüm emekçiler için yoksulluğun, işsizliğin, açlığın kaynağı olan sömürü sistemini, kapitalizmi yerlebir etmek; krizin kaynağını kurutmak; işçilerin, emekçilerin kendi iktidarlarını kurmak, sosyalizmi kurmak için yürütülmelidir!

Tüm detay tartışmalarını bir kenara bıraktığımızda, andaki krizden ve onun sonuçlarından çıkarılacak en önemli ders: Bir bütün olarak kapitalist-emperyalist sistemi yıkmaya yönelik isyanı örgütlemek, onun için hazırlanmak ve örgütlenmektir!

EKONOMİK KRİZİN SİYASETE YANSIMASI...

Hakim sınıflar arasında hem dincilerle "laikler" arasında, hem de liberallerle tutucular arasındaki çelişmeler giderek sertleşiyor. Şeriata karşı olan egemen kanat, hem doğrudan islami sermayeyi yok etmek, hem de siyasi islamın legal partileşmesini ortadan kaldırmak, bunu beceremediği yerde de bölmek-parçalamak için saldırıyor. Mücadele tabii ki sadece bunlar arasında olmuyor. Aynı zamanda genel olarak askeri yönetim istemeyenlerle ordu arasında da mücadele sürüyor.

Fakat bu mücadeleler, andaki ekonomik krizin patlamasından önce de vardı. Bu bağlamda hakim sınıflar içindeki bu mücadeleler doğrudan ekonomik krizin yansıması olan mücadeleler değildir.

19 Şubat 2001 tarihinde başlamadan biten MGK toplantısında yaşanan Sezer-Ecevit sürtüşmesi sonrasında, hükümet tarafının ve sivil bürokratların MGK toplantısını terketmesiyle; devletin tepesindeki en üst iki kurumun temsilcilerinin MGK toplantısında bile yanyana olamayacakları bir durumun yaşandığını ortaya koydu.

Böylece Sezer-Ecevit sürtüşmesiyle hakim sınıfların bir siyasi kriz içinde oldukları da görüldü. Gerek Başbakan Ecevit'in ve hükümetin, gerekse de Cumhurbaşkanı Sezer'in istifalarının gündeme gelebileceği bir durum yaşandı. Siyasi krizin daha da derinleşmesini engellemek için MGK Genel Sekreteri Orgeneral Asparuk müdahalede bulundu ve hükümete "Hükümetten ayrılmanızı istemiyoruz!" direktifini lütfen! iletti...

Orgeneral Cumhur Asparuk'un direktifinin muhatabı hükümet, Bakanlar Kurulu adına yaptığı açıklamada –Cumhurbaşkanı Sezer'i suçlayarak– hükümetin işbaşında olduğunu kamuoyuna açıkladı. Sezer-Ecevit sürtüşmesi sonucu gerçekleşmeyen MGK Şubat 2001 toplantısı yine askeri yetkililerin müdahalesiyle 26 Şubat'ta gerçekleşti. Sezer'e bir hafta önce ateş püskürten Ecevit, her şey yolunda, uzlaşılmayacak birşey yok diyerek "sevincini" gösteriyordu... Bir hafta önce MGK toplantısı hakkında kendisi bilgi vermemiş gibi, gazetecilerin toplantıda neler konuşuldu vb. sorularına Ecevit, büyük bir yüzsüzlükle; *"Biliyorsunuz, MGK'da konuşulanlar açıklanmaz!"* diye cevap veriyordu!

Devletin zirvesindeki çelişki böylece giderilmeye çalışılırken, muhalefet partileri ekonomik krizden çıkışın yolu olarak hükümetin istifa etmesi, "milli mutaba-

kat hükümeti" kurularak seçimlere gidilmesi gerektiğini yüksek sesle dillendirmeye çalıştılar.

Türkiye burjuvazisinin en önemli örgütlerinden olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), 10 Nisan'da Ankara'da yaptığı Genel Kurulu'nda hükümetin istifa etmesini, parti ve seçim kanununun değiştirilmesini ve kısa bir sürede seçimlere gidilmesini talep etti.

Bu arada, TC tarihinde bugüne kadar sistemin en temel dayanaklarından biri olan "esnaf ve sanatkarlar" (siz kent küçük burjuvazisi diye okuyun) büyük kitleler halinde izinsiz ve militan gösterilerle, kendi sınıf varlıklarını ciddi bir şekilde tehdit eden krize ve onun sorumlusu olarak gördüklerine tepkilerini, öfkelerini dile getirdiler. Bu eylemlerde de en çok atılan slogan, "Hükümet istifa!" sloganıydı.

Türkiye burjuvazisinin bir diğer önemli örgütü TÜSİAD ise, anda hükümetin istifa etmesinin, ekonomik krize bir de siyasi krizi ekleyeceği gerekçesiyle doğru ve gerekli olmadığını, fakat hükümette "gerekli revizyonların" acilen yapılması gerektiğini açıkladı.

Tüm bu gelişmeler, son yıllarda kurulan dengelerin artık bozulduğunu, son yılların en istikrarlı hükümetinin zor durumda olduğunu göstermektedir. Öyle bir zorluk ki, egemenler uzun vade açısından siyasette yeni unsurların gerekli olduğunu tartışıyorlar. Ekonomik krizden çıkışın "kurtarıcısı" olarak görülen ve IMF/Dünya Bankası'nın müfettişi Derviş'in başarılı olması durumunda, Türkiye'de siyasette bir alternatif olabileceğinin hesapları yapılıyor.

Fakat hakim sınıfların hesabını yaptıkları ve Kuzey Kürdistan-Türkiye işçi ve emekçileri açısından daha önemli olan hesaplar da yapmaktadırlar.

Ekonomik krizden çıkmak için hazırlanan program işçilere, emekçilere daha fazla yük, çekilemez yükler getirmektedir. Bir programın propagandası, ilan edilmesi, o programın uygulanmasından çok daha kolaydır. Hakim sınıflar Nisan ayı başlarında yaşanan "esnaf ve sanatkarlar"ın eylemlerine benzer, hatta daha ilerisine geçecek eylemlerin, mücadelelerin işçiler, emekçiler tarafından yürütülebilme ihtimaline karşı; bu mücadeleleri engellemek için yollar-yöntemler üzerine de tartışmaktadır.

Bu tartışmada öne çıkan sorunlardan biri Anayasa'nın 119. maddesinin uygulanmasıdır. Sözkonusu madde: *"Tabii afet, tehlikeli salgın hastalık veya **ağır ekonomik bunalım hallerinde**, Cumhurbaşkanlığı başkanlığında toplanan **Bakanlar Kurulu**, yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde süresi altı ayı geçmemek üzere **olağanüstü hal ilan edebilir.**"* diyor. (abç)

Anayasa'daki bu maddenin tartışılması, gerçekte işçi ve emekçilere "uslu durun", aksi halde "olağanüstü hal" ilan ederiz demekten başka bir anlama gelmiyor. Bu madde işçi ve emekçi hareketi üzerinde demoklesin kılıcı gibi sallandırılıyor! Hatta bazıları 24 Ocak 1980 kararlarının uygulanması için de başvurulan12 Eylül 1980 askeri cuntasını hatırlatarak, ekonomik programın uygulanmasına engel olunmaması uyarı(!)sında bulunmaktadırlar...

Kuşkusuz egemenlerin büyük bölümünün tercihi programı olağan hal içinde gerçekleştirmekten yanadır ve doğrudan askeri cuntaya ise başvurulacak bir alternatif olarak yaklaşılmamaktadır. Fakat, işçi ve emekçi hareketinin ekonomik programın uygulanması önünde engel olması durumunda, sivil hükümet korunarak Anayasa'nın 119. maddesine göre olağanüstü hal ilan edilerek, hareketin bastırılması planlanmaktadır... İşlerin buraya varıp varmayacağını birlikte göreceğiz. Fakat bunun tartışılması bile burjuvazinin siyasi krizinin boyutunu ve bu krizi aşmada faşist saldırıların daha da yoğunlaşmasının mümkün olduğunu; işçilerin, emekçilerin buna hazırlıklı olması gerektiğini gösteriyor.

KRİZE PKK'NİN "ÇÖZÜMÜ"...

Hakim sınıflar içine düştükleri krizden çıkmak için işçi ve emekçilerin sırtına daha fazla yük yüklemeye devam ederken, değişik kesimlerin temsilcilerinin değişik "çözüm" önerileri de kamuoyuna sunulmakta ve hükümete "akıl" verilmektedir.

Son günlerde yeni bir barış adımı atmakta olduğunu açıklayan PKK yöneticileri de TC'ye krizden çıkmanın yollarını göstermeye çalıştılar, çalışıyorlar.

PKK'nin "demokratikleşme" adına TC'ye sunduğu öneriler, PKK'nin gerçekte sistem içi siyasetten dönülmez biçimde ilerlediğini, sisteme entegre olmaya can attığını, fakat anda Türk hakim sınıfları tarafından kabul görmediğini bir kez daha göstermektedir.

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Osman Öcalan çözüm olarak şunu öneriyor:

"Hastalıktan kurtulmak için iki yol var; mevcut parlamento yenilenmelidir. yeni bir seçim olmalıdır. Bu parlamento savaş parlamentosudur ve demokrasiyi geliştiremez." (Özgür Politika, 15 Nisan 2001)

Yeni seçimlerin parlamentoyu yenilemek anlamına geldiği ve gerçekte önerilenin iki değil, bir yol olduğunun farkında olmayan Osman Öcalan, açıkça sorunun çözümünü sistem içinde görmektedir. Bu tavırla Osman Öcalan, aslında hükümetin istifa etmesi ve erken seçime gidilmesini isteyen burjuva parti ve kesimlerin tavrının ötesine geçmemektedir.

Bu arada "Demokrasi Konferansı", ya da "Demokratik Blok" adı altında birleşme ve bu temelde krize çözüm bulma önerileri de değişik biçimlerde dillendirilmeye başlandı. "Demokrasi Konferansı" önerisini yineleyen PKK Başkanlık Konseyi üyesi Murat Karayılan'ın takındığı tavır, Osman Öcalan'ın yukarıdaki tavrını tamamlar nitelikte bir tavır oldu.

Sözkonusu tavır şöyledir:

"Türkiye'yi seven, sorunların çözümünde kendilerini sorumlu gören bütün güçlerin katıldığı bir konferans düzenlenebilir. Ardından yeni bir seçimle, bir meclis ve hükümete gidilerek, çözüme gidilebilir. Burada yanlış anlaşılmasın ***'devrim yapılsın'*** *demiyoruz.* (Yok, yok... Biz sizi yanlış anlamıyoruz. Gayet doğru anlıyor ve tam da devrim istemediğinizi söylüyoruz... Bunu söylediğimiz için de zaten birçok yerde ajitasyon-propagandamıza yasak koyuyorsunuz!!! / BN) *Daha önce defalarca çerçevesini koyduğumuz tarzda, cumhuriyetin demokratikleşmesi gerekiyor." (Özgür Politika, 30 Nisan 2001)*

Evet, Karayılan'dan PKK'nin "devrim yapılsın" demediğini okuyor ve bu tespitin samimi bir açıklama olduğundan hiçbir kuşkumuzun olmadığını ilan ediyoruz. Fakat sorun, samimi olup olmamaktan değil, içerikten kaynaklanıyor. Karayılan'ın tespiti de gerçekten PKK'nin devrim yapılsın diye bir siyasetinin olmadığının PKK'nin yetkili ağızlarından kabul edilmesidir. Bu, bizim için yeni bir şey de değildir. Fakat, hâlâ PKK'nin Kürt ulusunun özgürlüğü, Kürdistan'ın özgürlüğü ve hatta sosyalizm için mücadele ettiğini düşünen kitleler bu gerçeğin bilincinde değil ve bu gerçeğe inanmak da istememektedir...

Sistem içi siyaseti savunduğu için PKK yetkilileri TC'nin ekonomik krizden nasıl kurtulacağına kafa yormaktadırlar. Bunu yaparken TÜSİAD gibi burjuvazinin en önemli örgütün kuyrukçuluğunu yapmaktan geri kalmamaktadırlar. Osman Öcalan Medya TV'ye yaptığı açıklamalarda açıkça TÜSİAD'ı desteklediklerini ilan etti... Osman Öcalan aynı zamanda şunları da söyledi:

"Bunların önerileri içinde, yeniden yapılanma ve stratejik değişimin izlerini görebiliriz. TÜSİAD, bu konuda bir programa sahiptir. Bu açıdan ilerici bir rolü var. Çünkü değişim, kendi çıkarlarından yanadır. Bunu gördüğü için mevcut sistemin değişmesi gerektiğine inanıyor. Yetersizliklerine rağmen olumlu görüyoruz." (Özgür Politika, 21 Nisan 2001)

Öcalan, sözkonusu değişimin TÜSİAD'ın çıkarlarından yana olduğunu doğru olarak tespit etmektedir. Fakat, Türkiye burjuvazisinin çıkarlarından yana olan bu değişimi desteklemektedir! Sorun da buradadır! Öcalan'ın bu tavrı da PKK'nin açıkça burjuvazinin bir bölümünün çıkarlarının savunuculuğuna soyunduğunu göstermektedir. Öcalan burjuvazinin kendi çıkarına olan bir değişimi savunmasını "ilerici" bir tavır olarak göstermektedir. "Değişim", "yeniden yapılanma" vb. sihirli kavramlara kendini kaptıranlar, sorunu "sınıflarüstü" göstermeye çalışanlar, gerçekte burjuvazinin egemenliğinin sürmesine hizmet etmektedirler!

Bu hizmetlerinde kusur etmemek için de "demokrasi hareketi" adına burjuvazinin en önemli örgütlerinden TÜSİAD ile "Kürt tarafı"nı (gerçekte kendileri), Emek Platformu'nu ve adı verilmeyen Kuzey Kürdistan-Türkiye "solu"nu birleştirmek için "Demokrasi Konferansı" önerisinde bulunmaktadırlar. Osman Öcalan'ın tavrı şöyledir:

"En başta Kürt tarafı, TÜSİAD, Emek Platformu ve solun değişik kesimlerinin mücadelesi var. Bunları bir manifesto etrafında birleştirmek temelinde bir demokrasi konferansı olumlu olacaktır. Bunlar harekete geçirilirse bir kaç yıl içinde oligarşik cumhuriyetin hastalıklarından kurtulmak, muasır medeniyetler seviyesine çıkılabilinecektir. Gün bunları gerçekleştirme günüdür. Tüm kaygılar bir tarafa bırakılmalıdır. Bu durumda Kürt hareketi de temel güç olduğu kadar, öncü güç olduğunu da ortaya koymalıdır. Nasıl ki, kurtuluş savaşında temel güç ise bu sefer de tarihi rolünü oynayacaktır." (aynı yerden)

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Duran Kalkan ise sözkonusu "konferansa" katılmasını istedikleri güçlerin isimlerini somut olarak da saymaktadır. TÜSİAD, Emek Platformu ve "Kürt tarafı" dışında, işçi sınıfı, üretici sermaye kesimleri, değişim isteyen askerlerin de katılmasını isteyen Duran, ÖDP ve CHP dışında ANAP içinde de demokrasi isteyen çevrelerin varolduğunu tespit etmekte ve bunların da sözkonusu konferansa katılabileceğini savunmaktadır.

Aynı düşünceler Abdullah Öcalan tarafından da dile getirildikten sonra, Özgür Politika gazetesi, 4 Mayıs tarihli nüshasındaki başyazısının sonunda *"İşveren ve işçi temsilcileri ile siyasi parti ve sol hareketlerin ortak taleplerde buluşmaları gerekiyor. Demokrasi devrimi de o zaman gerçekleşir."* tespitini yaparak herkese birleşmeyi önerdi.

Abdullah Öcalan ise, sözkonusu açıklamada bir kez daha "demokratik laik cumhuriyet olayına hizmet etmek" istediklerini açıkladı.

Türk hakim sınıflarının, daha doğrusu Türk devletinin PKK yetkililerinin tüm çabalarına rağmen resmi bir yanıt vermemesi ve PKK'yi muhatap almaması sonucu, PKK yetkilileri daha geri düzeydeki taleplerde buluşmak için TC'ye pazarlık önerilerine devam etmektedirler.

Osman Öcalan Mayıs ayı başında Medya TV'de yaptığı açıklamada Türk devletine şu çağrıda bulundu:

"Bizden ne isteniyorsa tartışmaya hazırız. Tehlikeli bulduğunuz şeyleri tartışalım ve çözüm yolları geliştirelim. Bunun için bir heyet gönderin diyoruz. Biz bu çağrıyı, Türkiye'den korktuğumuz için değil, halkın ve Türkiye'nin zarar görmesini istemediğimiz için yapıyoruz." (Özgür Politika, 6 Mayıs 2001)

Türk hakim sınıflarının krizden çıkma çabalarına PKK'nin "çözüm" olarak önerdiği görüşler Türk hakim sınıflarının krizden çıkmasını sağlamasa da,

PKK'nin burjuvazinin çıkarlarını savunmaya soyunduğu tavrını açıkça göstermektedir.

Kürt ulusunun özgürlüğü, Kuzey Kürdistan'ın özgürlüğü, egemen Türk burjuvazisinin çıkarlarının savunulmasıyla mümkün değildir. Kuzey Kürdistanlı işçi ve emekçiler için sorun artık bu gerçeğin görülmesi ve bu burjuva siyasetten kopulmasıdır; bu adım, ulusal baskıdan kurtuluşun, Kürdistan'ın özgürlüğünün olmazsa olmaz ön koşullarından biridir.

KRİZİN GÖLGESİNDE KALAN...

Kriz, reel ücretlerin neredeyse yarı yarıya düşmesine yol açarken; yoksul milyonlara yeni milyon yoksulların katılmasının yolunu düzledi. Kuzey Kürdistan-Türkiye'de 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı –en iyimser ölçüler alınarak yapılan araştırmaya göre–, Nisan ayında 721 milyon 917 bin; açlık sınırı ise 252 milyon 398 bin'e çıktı. Asgari ücretin 130 milyon civarında olduğu koşullarda Türkiye'de milyonlarca insanın açlık sınırının altında yaşadığı açıkça görülür. Durumun böyle olduğu yerde kitleler kelimenin gerçek anlamında ekmek derdine düşmüştür...

Türk hakim sınıfları bir yandan krizden en büyük vurgunu yaparak çıkmaya çabalarken, diğer yandan da Kuzey Kürdistan-Türkiye'de ekonomik krizin aylardır esas gündemi oluşturmasını, işçi ve emekçilerden gizlemeye, ya da gizleyemediği konuları unutturmak için kullandı, kullanıyor.

Örneğin, Türkiye'de hakim sınıfların kendi aralarındaki dalaşmaların, "çete savaşları"nın bir yansıması olan; ve "Temiz Toplum" yaratma, rüşvete, yolsuzluğa son verme adına yürütülen "operasyonlar", ekonomik krizle gündemin geri planına itildi... Kriz döneminde bu operasyonlar değişik biçimlerde sürdürülse de operasyonların gerçek içeriği kitlelerden gizlendi. Çetelerin birbirine karşı çatışması, kitlelere yolsuzluğa karşı mücadele olarak satılıyor.

Böylece, yolsuzluğun şu veya bu kesimin işi olmadığı, bunun egemenlerin tümünün işi olduğu; yolsuzluğun, rüşvetin, köşe dönmeciliğin kapitalist sistemin ürünü olduğu gerçeğinin üstü örtülmeye çalışıldı, çalışılıyor.

Unutturulmaya çalışılan bir başka şey de ikinci yılını doldurmak üzere olan 17 Ağustos 1999 depremi ve devamındaki depremlerden zarar gören depremzedelerin durumudur.

Depremin hemen ardında devlet yetkilileri birbiriyle yarışır biçimde depremzedelerin yaralarının kısa bir sürede sarılacağını; Türk devletinin büyük bir devlet olduğunu ve bu yükün de altında kalkacağını vb. vb. palavralarını peşpeşe dizdiler.

Tüm verilen sözlerin palavra olduğu deprem sonrası dönemde açıkça ortaya çıktı. Depremin üzerinde 21 ay geçmesine rağmen hâlâ depremzedelerin önemli bir bölümü çadırkentlerde, kendi kurdukları derme çatma kulübelerde oturmaktadır. Kalıcı konutların, depremzedelerin tepkilerini dindirmek ve göz boyamak için de olsa çok azı bitirilip teslim edildi. Binlerce insan hâlâ kalıcı konut bekliyor. Bu arada çadırkentlerde yaşayanlara yapılan yardımlar tek tek kesilmeye başlandı. Prefabrik konutlarda kalanlardan kira, elektrik, su harcamaları alınmaya başlandı vb. vb.

Unutturulmaya çalışılan bir başka şey ise, gözaltında kaybetmelerdir. Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'ın öldürülmesi sonrasında iki HADEP'linin Silopi Jandarma İlçe Komutanlığı'nda kaybedilmesiyle yeniden kamuoyuna yansıyan gözaltında kaybetmeler, ekonomik krizin gündemi işgal etmesiyle hemen hemen unutturuldu...

Faşist Türk devletinin kitlelerin gözünde teşhir olmaması için bunun unutturulması, en azından unuttturulmaya çalışılması da anlaşılırdır. Çünkü katilin kendisi, kaybettirenin kendisi iktidardadır. Katil bu devlettir! Suçlu ve sorumlu bu devlettir!

Faşist Türk devleti 19 Aralık 2000 tarihinde cezaevlerindeki devrimci tutuklulara karşı gerçekleştirdiği katliam sonrasında, açlık grevi ve ölüm oruçları konusunu sistemli biçimde unutturmaya, kitleleri haber, bilgi almaktan alıkoymaya çalıştı.

Cezaevlerindeki gelişmeler hakkında kamuoyunu haberdar etmeye çalışan "sol", devrimci ve komünist basına yasaklama, sansür vb. yollarla baskılar artırıldı.

Egemen sınıfların medyasında ise bilinçli biçimde açlık grevleri ve ölüm oruçları yok-

muş gibi davranıldı, davranılıyor. Ölüm oruçları ve açlık grevleriyle ilgili uzun bir süre hemen hemen hiç bir haber verilmedi, yazılmadı.

Ölüm oruçları ve açlık grevlerine, devletin devrimci tutuklulara baskılarına karşı mücadeleye verilen destek, ne yazık ki, devrimci örgütlerin kendi çevresi, tutuklu yakınlarının örgütlü kesimi ve bazı demokratik kitle kuruluşları ve aydınlarla sınırlıdır. Devlet, bu sınırlı desteği de ortadan kaldırmak için her türlü yola başvurmaktadır.

19 Şubat'tan sonra borsa/mali kriz derken genel olarak ekonomik krizin gündemi işgal etmeye başlamasıyla açlık grevleri ve ölüm oruçları daha da fazla geri plana itildi...

Devletin yaratmaya çalıştığı bu ölüm sessizliği 21 Mart 2001 tarihinde, Sincan F Tipi Cezaevi'nde ölüm orucunu sürdüren Cengiz Soydaş'ın yaşamını yitirmesiyle birlikte parçalanmaya başladı...

21 Mart 2001 tarihinde Sincan F Tipi Cezaevi'nde ölüm orucu eylemini sürdüren Cengiz Soydaş'ın yaşamını yitirmesinden sonra cezaevleri dışında ölen 4 kişiyle birlikte toplam 22 devrimci yaşamını yitirdi. Devletin 19 Aralık katliamında katlettiği, ölüm orucu eylemlerinde yitirdiğimiz devrimcilerin sayısı –bu makale yazıldığında– 54'e varmıştı...

Burjuva medya, peşpeşe gelen ölüm haberleriyle ölüm oruçları hakkında tavır takınmaya zorlandı. Ölü sayısının artmasına paralel olarak tavır takınanların sayısında da artış oldu.

Ölümlerin ve buna bağlı olarak yeniden tepkilerin artması sonucu Adalet Bakanı H. Sami Türk, "Terörle Mücadele Yasası"nın (TMY) 16. maddesinin değiştirilmesi için yeniden "işbaşı" yaptı... 19 Nisan'da yaptığı basın toplantısında H. Sami Türk, kamuoyuna kendisinin ve devletin elinden geleni yaptığını, TMY'nin 16. maddesinin değiştirilmesi için hazırlanan tasarının Bakanlar Kurulu'nun imzasına açıldığını ve yakın bir zamanda bu tasarının meclise sunulacağını vb. açıkladı.

Sözkonusu tasarı Bakanlar Kurulu'ndan sonra mecliste de kabul edilip 5 Mayıs 2001 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Türk devletinin yetkilileri bu maddede yapılan değişiklikleri cezaevleri sorununun çözümü, tecritin ortadan kaldırıldığı; artık açlık grevi ve ölüm oruçlarının nedeninin ortadan kalktığı vb. biçimde kitlelere empoze etmeye çalışmaktadır. Fakat durum tam tersidir. Bu maddedeki değişiklikler, devrimci tutukluların belli dönemlerde biraraya gelebilmeleri, "spor, meslek kazandırma ve işyurdu çalışmaları"na katılabilmelerini mümkün kılma bağlamında, 16. maddenin eskisine göre belli iyileştirmeleri içerse de; gerçekte tecriti ortadan kaldırmamaktadır. Bu değişiklikle sözkonusu maddenin uygulanmasını cezaevi yetkililerinin keyfi tutumlarına göre uygulamalarının yolu yasalaştırılmıştır.

Kısaca ifade edilirse hakim sınıflar, F tipi cezaevine geri dönülmez biçimde geçildiğini, bunun giderek tüm Türkiye çapında uygulanacağını ve bu konuda hiçbir taviz verilmeyeceğini kesin biçimde savunmakta ve buna uygun davranmaktadır.

TMY'nin 16. maddesinde değişiklik ise gerçekte kamuoyunun gözünü boyamak içindir. TMY'nin 16. maddesinde değişiklik, "biz elimizden geleni yaptık" diye kamuoyunu yanıltmak, devrimcilerin ölümünden sorumlu oldukları gerçeğinin üstünü örtmek içindir. Devrimcilerin yaşamlarını yitirmelerinin sorumlusu ve suçlusu, katil bu devlettir!

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de yaşayan değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçiler, faşist Türk devletinin, katil devletin baskılarına boyun eğmek, ücretli kölelik sistemiyle yaşamak zorunda değildir!

İşçiler, emekçiler bu sistemin ürünü olan krizlerle birlikte yaşamak, krizin yükünü taşımak zorunda değildir!

Kurtuluş, emperyalizme ve onların işbirlikçilerinin sistemine son vermektedir, devrimdedir! Kurtuluş, ücretli kölelik sisteminin ortadan kaldırılması, yerine işçi ve emekçilerin devrimci demokratik iktidarının kurulmasındadır! Kurtuluş sosyalizmdedir!

Bunun için değişik ulus ve milliyetlerden işçiler, emekçiler devrim mücadelesine atılmak zorundadır!

8 Mayıs 2001 ✘

"Kürt devleti savaş nedeni" imiş

16 Mayıs 2001 tarihli sahibinin sesi "Hürriyet" gazetesinin manşetten verdiği bir "gizli" habere göre Irak'ta (siz Güney Kürdistan'da okuyun) olası bir Kürt devletinin ilanı TC için savaş nedeni imiş. Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in imzasını taşıyan ve Başbakan Ecevit'in de onayladığı 26 Mart 2001 tarihli bu "gizli" ve "acele" belge aynı gazetenin verdiği habere göre "stratejik konumu bulunan kamu kurumlarına" da gönderilmiş. Sözkonusu belgenin içeriğine geçmeden önce devletin en üst kurumları tarafından onaylanan ve "gizli" olması gereken bir belgenin neden gizliliğinin ortadan kaldırıldığı, yüksek tirajlı bir gazetede neden alenen açıklandığıdır.

"Gizli" raporda da belirtildiği gibi "şu esnada Kuzey Irak'ta 'Kürt Devleti' kurulmasına ilişkin bir durumun söz konusu olmadığı"na göre, "gizli" rapor TC açısından öncelikle somut bir tehlikeye karşı yönelmiyor. "Gizli" rapor, ileriki dönemde uygulanması muhtemel bir "Kürt Devleti" senaryosuna karşı TC'nin siyasi tavrını en yüksek merci tarafından bir kez daha ortaya koyması bakımından önem taşıyor.

Bugün Güney Kürdistan'da resmen kendini ayrı bir devlet olarak ilan etmiş ve uluslararası alanda bu biçimde tanınmış bir siyasi oluşum yok. Fakat Güney Kürdistan'da pratikte, Saddam rejiminin egemenlik alanı dışına çıkartılmış, kendi parlamentosuna, kendi hükümetine, kendi hukuk, bütçe, vergi vb. sistemine sahip, bu anlamda ayrı devletin bir dizi temel fonksiyonlarını uygulayan ayrı bir siyasi yönetim var. Güney Kürdistan'daki bu ayrı siyasi yönetim batılı emperyalist büyük güçler, her şeyden önce de ABD tarafından, Saddam rejimine karşı korunup kollanmaktadır. Batılı emperyalist büyük güçlerin tüm çabalarına rağmen Saddam rejiminin yakın zamanda devrilme ihtimali de düşüktür. Bu demektir ki, Güney Kürdistan'daki gerçekte ayrı bir "Kürt Devleti"ne sahip yönetimin ayrı devlet statüsünün orta ve uzun vadede sürme ihtimali yüksektir. Bu ihtimalin yanısıra TC'yi de en fazla rahatsız eden bir başka ihtimal, objektif olarak ayrı bir "Kürt Devleti" konumuna sahip Güney Kürdistan'daki yönetimin orta ve uzun vadede resmen de ayrı bir devlet olarak tanınmasıdır. ABD ve diğer batılı emperyalist büyük güçler şu an için resmi bir Kürt Devleti taraftarı değildir. Kaderlerini başta ABD olmak üzere batılı emperyalist büyük güçlere bağlamış Güney Kürdistan'daki işbirlikçi Kürt milliyetçisi örgütlerin batılı emperyalist büyük güçlerden bağımsız resmi bir "Kürt Devleti" yönünde adım atması da mümkün değildir. Resmi bir "Kürt Devleti" uluslararası alanda ve Güney Kürdistan'da bugünkü güç dengeleri çerçevesinde ancak ABD başta olmak üzere batılı emperyalist büyük güçlerin izni ve onayı ile olabilir.

ABD'nin bugün uygulanacak resmi bir Kürt Devleti senaryosu yoksa da, orta ve uzun dönem için böyle bir senaryosunun olduğu bir olgudur. TC Dışişleri Bakanlığı'nın hazırladığı ve TC Başbakanı tarafından onaylanan "gizli" raporun isim vermeden yöneldiği muhatabı bu nedenle bir yandan Güney Kürdistan'daki Irak Kürdistanı Demokratik Partisi ve Irak Kürdistanı Yurtseverler Birliği gibi örgütler ise, diğer yandan da ABD'dir. Yani TC, bu "gizli" raporla "kızım sana söylüyorum gelinim sen işit!" demektedir. Eğer Güney Kürdistan'da orta ve uzun vadede ayrı bir "Kürt Devleti" ilanı senaryosunun baş mimarından birisi ABD ise, "gizli" raporda, bu ilanın yapıldığı şartlarda sözkonusu ilan edilen "savaş", yalnızca Güney Kürdistan'a karşı değil, aynı zamanda ABD'ye karşı da yürütülecektir!

İşte bu zor! Hem ABD'nin Ortadoğu'da en başta gelen müttefiklerinden (siz jandarmalarından diye okuyun) biri olacaksın, Kuzey Kürdistan-Türkiye'nin dört bir yanında ABD'nin askeri üsleri olacak; TC batılı emperyalist büyük güçlere, en başta da ABD'ye ekonomik, mali, diplomatik, askeri... vb. tamamen bağımlı olacak, bu bağımlılığın sürmesi için sen (TC devleti) elinden gelen her şeyi yapacaksın, ondan sonra da kalkıp ABD'ye "savaş" ilan edeceksin!

Türk hakim sınıfları, onun resmi kurumları "gizli" raporlarında üstü örtülü anlatmaya çalıştıkları kendi senaryolarının, en iyi halde uşakla efendisi arasında, uşağın efendisine kendi tercihini ezilip büzülerek ilan etmesinden başka bir anlam taşımadığını bilirler. Tüm bu diplomatik oyunların arkasında yatan gerçek, ezilen bir ulusun, Kürt ulusunun Güney Kürdistan'da bir devlet kurmasının TC'nin işine gelmediği gerçeğidir. Güney Kürdistan'da kurulacak bir "Kürt Devleti"nin Kuzey Kürdistan'ı da etkileyeceğinin ihtimali bile Türk devletinin böylesi bir durumda "savaş"ı göze alabileceğini ilan ettirebiliyor.

Sömürgeci Türk devletinin zorbalıkla devlet sınırları içine kattığı Kuzey Kürdistan'da da Kürt ulusu var, ezilmekte, ulusal baskıya karşı mücadele yürütmektedir. TC sınırları içerisinde de bir Kürt ulusal sorunu vardır ve gerçekte Güney Kürdistan'daki bir "Kürt Devleti"nin ilanı aynı zamanda TC'yi de ilgilendiren bir sorundur.

Güney Kürdistan'da Kürt devletine karşı "savaş" ilanı, Türk hakim sınıflarının eteklerinin tutuşmasının bir göstergesidir. Fakat, korkunun ecele faydası yoktur!

Sadece Güney Kürdistan'da değil, Kuzey Kürdistan'da da, bir bütün olarak Kürdistan'da değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliği ve ortak mücadeleleriyle sömürgeci sisteme son verilip özgür, demokratik ve sosyalist bir Kürdistan'a varılacaktır!

16 Mayıs 2001 ✘

Demokratik cumhuriyete ve gerçek barışa devrimle varılacaktır!

Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusunun ulusal baskıya karşı uyanışı ve mücadelesi yıllarca sömürgeci Türk hakim sınıflarının uykularını kaçırdı ve kaçırmaya devam ediyor. İktidarlarını gönül rahatlığıyla sürdürmek için, Türk hakim sınıfları Kürt ulusunun en basit demokratik haklarını gaspetmeye ve tüm işçi ve emekçiler üzerindeki baskılarını yoğunlaştırmaya devam etmektedir.

Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaşın tek yanlı olarak son bulması durumunu, Kürt ulusunun ulusal baskıya karşı mücadelesini bitirmek için kullanmaya çalışan sömürgeci Türk devleti, Avrupa Birliği'ne giriş için "demokratikleşme" yalanlarına da başvurmaktadır. Türkiye'deki görüntü, bir yandan baskıların yoğunlaştırılması, diğer yandan da "demokratikleşme" safsatalarının yoğunlaştırıldığı bir durumu göstermektedir.

Sömürgeci Türk hakim sınıfları bazı rötuşlarla düzenlerini ezilenlere "demokratik" bir düzen olarak göstermeye çalışırken, Kürt halkı yıllardır altında ezildiği ulusal baskının, zulmün son bulmasını istemektedir. Ve bu istemini de "demokratik cumhuriyet" ve "barış" talepleriyle dile getirmektedir.

Özellikle ulusal baskıya karşı PKK önderliğinde silahlı mücadele verildiği onbeş yıllık süreçte, faşist Türk devletinin Kuzey Kürdistan'da yürüttüğü karşıdevrimci, gerici savaşa karşı; Kürt insanının her türlü baskıya maruz kalmasına, yerinden yurdundan sürgün edilmesine; gözaltında katledilmesine, faili meçhul(belli) cinayetlere kurban gitmesine; köylerinin, ormanlarının yakılıp yıkılmasına; gıda, yakıt vb. zaruri ihtiyaçlara konan ambargoya karşı vb. vb. yaşanan tüm barbarlığa karşı bugün Kürt halkı, demokratik cumhuriyet ve barış istemini yükseltmektedir.

Evet, Kürt halkı Newroz 2001 kutlamalarında da görüldüğü gibi kitlesel olarak demokratik cumhuriyet ve barış istemektedir. Halkımız barış, halkımız kardeşlik ve halkımız özgürlük istiyor... Halkımız, baskı, zulüm, işkence ve sürgün, ulusal kimliğinin inkârını istemiyor. Kürt halkının bu istemleri haklı istemlerdir.

Sorun, demokratik cumhuriyet ve barışı istemek değildir. Hayır! Demokratik cumhuriyet ve barış bizim de isteğimizdir. Sorun, bu sömürü sisteminin varlığını koruduğu şartlarda bu taleplerin gerçekleşmesinin mümkün olmadığı gerçeğinin görülmemesinde, bunları sömürgeci faşist Türk devletinin varlığını koruduğu koşullarda, bazı anayasal değişikliklerle mümkün olduğunu savunmaktadır.

Kürt ulusu ve azınlık milliyetler üzerindeki ulusal baskının, zulmün ve sömürgeciliğin kaynağı bu sistemin kendisidir. Ulusal sorunu, onu yaratanlar çözemez! Sömürü sistemi, Türkiye'de olduğu gibi faşizmin hüküm sürdüğü ülkelerde olsun, burjuva demokrasisinin olduğu ülkelerde olsun varlığını koruduğu sürece, ulusal sorunun gerçek çözümü, değişik uluslar ve milliyetler arasında gerçek eşitlik, gerçek demokrasi, kalıcı bir barış mümkün değildir.

İşçileri sömüren, ezen patronla işgücünü satmak zorunda kalan işçinin, sömürgeci devletle sömürge ülkenin varlığını koruduğu, ezen ulusla ezilen ulus ve milliyetlerin varolduğu şartlarda eşitlik, özgürlük mümkün değildir.

Ezen ve ezilenlerin, sömürenlerle sömürülenlerin olduğu toplumsal sistemde sürekli ve gerçek barış da olmaz. Gerçek barış için değişik ulus ve milliyetlerden işçilerin, emekçilerin iktidarının gerçekleştiği, gerçekten tüm ulusların ve milliyetlerin tam hak eşitliğinin sağlandığı demokratik cumhuriyet; demokratik cumhuriyet için de sosyalist devrimin yolunu açacak olan demokratik devrim gerekir.

Özgür, demokratik, sosyalist bir Kürdistan için; Kürt ulusunun kendi kaderini, ayrı devlet kurma hakkını özgür iradesiyle özgürce kullanabileceği, tüm ulus ve milliyetlere tam hak eşitliğinin sağlandığı bir işçi-köylü devrimci iktidarı, demokratik cumhuriyet için; Kürt ve diğer ulus ve milliyetlerden işçilerin ve emekçilerin gerçek, sürekli bir barış içinde birlikte yaşayabilmesi için, tüm işçi ve emekçilerin birleşmesi, devrim için ortak mücadele etmesi gerekir.

Bu mücadele temelinde yaratılacak demokratik cumhuriyet, sömürgeci faşist Türk devletinin Kuzey Kürdistan'daki tüm baskılarına son verecektir. Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de tüm ulus ve milliyetlere tam hak eşitliğini getirecektir.

Demokratik cumhuriyet, barış, eşitlik, özgürlük ve kardeşlik isteyenler:

Gerçek barışın, eşitliğin ve özgürlüğün önündeki temel engeli, faşist Türk devletini, sömürü sistemini ortadan kaldırmak için; ulusal baskının uygulayıcısı, sömürgeci Türk devletine ve bu devletin Kuzey Kürdistan'daki egemenliğine son vermek için; Kürt ulusunun ulus olarak varlığının inkârına son vermek, Kürt ulusunun özgürlüğü için; değişik milliyetlerin tam hak eşitliği için; Kürtçe ve diğer dillerin özgürlüğü ve eşitliği, herkesin kendi diliyle eğitimi için; sürgünlere, yerleşim alanlarının yakılıp yıkılmasına, gözaltında kayıplara, faili meçhul(belli) cinayetlere, gıda ve zaruri ihtiyaçlara ambargoya; kısacası ulusal baskı ve zulme bütünüyle son vermek için, demokratik cumhuriyet ve gerçek barış için,

Partîya Bolşewîk (Kurdistana Bakur) saflarında örgütlenin!

8 Mayıs 2001

Partîya Bolşewîk (Kurdistana Bakur)

"Newroz 2001'de de tek alternatif: Bolşevizm!" şiarıyla seminerler yapıldı...

Almanya ve Fransa'da değişik merkezlerde yapılan seminerlerde Stêrka Bolşewik sayı 14'de yayınlanan "Newroz 2001'de de tek alternatif: Bolşevizm!" başlıklı yazı temel alınarak, her somut seminerde, katılıma da bağlı olarak konuşmada ağırlık verilen konu da değiştirildi. Fakat anlatılanların çerçevesi esasta değişmedi: Bolşevizm tek alternatiftir!

2001 Newroz'unda genel olarak Bolşevik siyasetimizi, Bolşevizmi; özelde de Kuzey Kürdistan'da da gerçek tek alternatifin Bolşevizm olduğunu, gerçek ulusal kurtuluşun değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliği ve ortak mücadelesi temelinde mümkün olacağı; kısa vadeli beklentiler yerine uzun vadeli kazanımlar için mücadelenin esas alınması gerektiği vb. vb. düşünceleri kavratmak amacıyla yurtdışında seminerler yapıldı.

"Newroz 2001'de de tek alternatif: Bolşevizm!" şiarıyla yapılan seminerler, 24 Mart'ta Almanya'nın Heilbronn şehrinde, 25 Mart'ta Aachen'de ve 1 Ni-

Newroz ateşini, sömürü düzenini yıkmak için körükle!

2000'li yılların ikinci Newroz'unu karşılıyoruz. 21. yüzyıl, 20. yüzyılı bıraktığımız yerden devam ediyor. Doğanın ve toplumsal gelişmenin diyalektik olarak hep hareket halinde olması ve bugünün dünden değişik olması gerçeği; 21. yüzyılda da, 20. yüzyıldan devralınan barbarlığın sürdüğü olgusunu ortadan kaldırmamaktadır.

Barbarlık, hergün daha üst boyutlara doğru yol alırken, tüm dünyada burjuvazi ve burjuvazinin çanak yalayıcıları kendi iktidarlarını sürdürmenin hesaplarıyla, bu yaşanan barbarlığı; sömürü üzerine kurulu kapitalist sistemi, insanlığın sahip olabileceği "tek yaşanabilir sistem" olarak geniş emekçi kitlelere empoze etmeye devam etmektedirler. Kapitalist sistemin emperyalizm aşamasına ulaştığı günden bu yana zaten "globalleşmiş" olan sermayenin egemenliği, "globalizm" adı altında yeni bir şeymiş gibi sunulmakta ve sınıf mücadelesinin artık bittiği ilan edilmektedir.

Uluslararası burjuvazi ve temsilcileri "barış çağı"na ulaşıldığı teraneleri beyinlere şırınga ederken, son 10 yıl içinde yürüyen yerel savaşlarda 5 milyon insanın yaşamını yitirdiğini kabul etmek zorunda kalıyorlar! Onlar bu gerçeği teslim ederken de, savaşların sorumlusu ve suçlusu olanın kendi sömürü sistemleri olduğu gerçeğinin üstünü örtmeye ve "barış" yanlısı görünmeye çalışıyorlar. Ne büyük sahtekârlık!

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de de durum farklı değil. Türk hakim sınıfları ve onların iktidarının sürdürülmesinin hizmetinde olan TC yöneticilerinin sahtekârlıkta ağababalarından geri kalan yanı yok!

AB'ye giriş, Kopenhag Kriterleri, insan hakları vb. sorunların tartışılmasında, faşist Türk devletinin ne kadar demokrat olduğu, demokraside var olan eksikliklerin de AB istediği için değil, "yüce Türk milleti" için giderileceği vb. vb. masallar anlatılmaktadır.

Türk hakim sınıflarının demokrasiden dem vurduğu ortamda, işçi ve emekçilere, Türk olmayan ulus ve milliyetlere uygulanan baskılar, saldırılar, 12 Eylül 1980 sonrasını aratmayacak gibidir.

Devrimciler sokak ortalarında –afiş yaparken vb.– kurşunlanıyor, cezaevlerinde üzerine bombalar yağdırılarak katlediliyor; legal dergi büroları basılıp dergi çalışanları tutuklanıyor, işkencelerden geçiriliyor... Dergiler toplatılıp yasaklanıyor... Devrimci örgütler operasyon peşine operasyon yiyor...

Düzen dışı sola olduğu gibi, düzen içi muhalefete karşı da –yoğunluğunda farklılıklar olsa da– saldırılar sürüyor.

Kuzey Kürdistan'da ulusal baskı aynen devam ediyor! Kürt ulusunun ulusal kimliği bile kabul edilmiyor. AB'ye girişin ev ödevleri olarak ortaya konan "Katılım Ortaklığı Belgesi"nin tartışmalarında

san'da da Fransa'nın Nantes şehrinde yapıldı.

Sözkonusu seminerlerde en geniş katılım –120 kişi civarında– Heilbronn'da oldu. Aachen ve Nantes'de katılım beklediğimiz düzeyde olmasa da seminerler başarılı geçti. Heilbronn'daki seminerde yoğun katılımın olumluluğunun yanısıra bir başka olumluluk da katılanların çoğunluğunun dışımızdaki insanlardan oluşmasıydı. Aachen'deki seminere katılanların hemen hepsi yakın, tanıdık çevreydi. Bu bağlamda "kendi kendimize" tartıştık, sohbet ettik. Nantes'de ise, ilk kez Stêrka Bolşewik adına bir seminerin gerçekleşmiş olması olumlu idi. Seminere katılım az da olsa, katılımın esası dışımızdan insanlar olması da ayrı bir olumluluktu.

Seminerlerde başka örgüt adına konuşan olmadı, fakat şu ya da bu örgütün taraftarı, ya da "bağımsız" kişiler olarak konuşanlar tartışanlar oldu. Özellikle Heilbronn'daki seminerde PKK'li gençler tartışma bölümünde konuştular, fakat kendilerine verilen cevapları beklemeden seminerden çekip gittiler. Nantes'de ise örgüt adına konuşan olmasa da TKP/ML ve TKP(ML) taraftarları soru sorup tartışma bölümünde konuştular.

Seminerlerde, Stêrka Bolşewik sayı 14'de yayınlanan "Newroz 2001'de de tek alternatif: Bolşevizm!" başlıklı yazı temel alınarak, her somut seminerde, katılıma da bağlı olarak konuşmada ağırlık verilen konu da değiştirildi. Fakat anlatılanların çerçevesi esasta değişmedi.

Anlatılanlardan buraya aktarmayı gerekli gördüğümüz bir-iki nokta şöyledir:

Komünist Hareket açısından uluslararası durum ve Kuzey Kürdistan-Türkiye'de genel durum bağlamında özetle şu görüşlere yer verildi: İçinde bulunduğumuz koşullarda, özellikle de Doğu Bloku'nun dağılması sonrasında tüm dünyada burjuvazi komünizmin öldüğünü, kapitalist sistemin yaşanabilir tek sistem olduğu teranesini tüm araçlarıyla kitlelerin beynine şırıngalamaktadır. Komünist Hareket bütün tarihinin en zayıf dönemlerinden birini yaşıyor. "Yeni Dünya Düzeni", "Globalizm" adı altında estirilen karşıdevrim rüzgarları, bir dönem "sosyalist", "komünist" olma id-

---

Kürt ulusu, azınlık olarak bile görülmemekte, sömürgeci faşist devletin inkârcılığı; ulusal baskı ve zulmü değişik biçimlerde sürüyor.

Devletin "Kürt sorunu"nun çözümü konusundaki resmi çizgisi, –hâlâ– PKK'siz, PKK'nin bütünüyle yok edildiği bir çözüm çizgisidir. Bu çizgi temelinde de PKK'nin nasıl bitirileceğinin hesap ve planlarını yapmaktadır. PKK savaşmak istemediği halde, çatışmaya, savaşmaya zorlanmaktadır.

Bu siyasetin bir ayağı da HADEP'e karşı saldırıların yoğunlaştırılması, gözaltında kayıpların yeniden gündeme getirilmesi ve Kürt ulusundan köylüler üzerinde baskı ve zulmün yeniden yoğunlaştırılması vb. uygulamalardır.

Sömürgeci faşist Türk devleti ulusal zulme devam ederken, PKK, TC ile barış ve "demokratik cumhuriyet" savunuculuğunu, TC'nin AB'ye girişinin ve Kopenhag Kriterleri'ne uymasının "Kürt sorunu"nun çözümü için tek yol olduğu teranesini Kuzey Kürdistanlı işçi ve emekçilerin beyinlerine şırıngalamaktadır. Gelinen yerde PKK açıkça Kemalizmi savunmakta ve Kürt ulusundan işçi ve emekçilere de "Kemalizme karşı gelmenin Kürtlere yararı" olmadığını anlatarak ulusal kurtuluş için mücadelenin gereksizliği düşüncesini egemen kılmaya çalışmaktadır.

Kuzey Kürdistanlı işçiler, emekçiler, 2001 Newroz'unda da yanlış siyasete alet ediliyor! Sömürgeci faşist Türk devletinin savunuculuğu, "Kürdistan'ın özgürlüğü" olarak yutturulmaya çalışılıyor.

2001 Newroz'unu karşıladığımız bugünlerde, Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusunun kurtuluşunun burjuvazinin egemenliği şartlarında mümkün olmadığı gerçeğinin altını çizmek ve bunu işçi ve emekçilere daha yüksek sesle anlatmak her zamankinden de acildir.

Evet, halkımız barış, halkımız kardeşlik ve halkımız özgürlük istiyor... Halkımız, baskı, zulüm, işkence ve sürgün istemiyor. Kısacası Kürt halkı eskisi gibi yaşamak istemiyor, özgürlüğünü istiyor! Kürdistan'a bağımsızlık, Kürdistan'da barış vb. vb. talepler haklı ve doğru taleplerdir.

Sorun odur ki, bütün bunların gerçek anlamda elde edilmesi, bu sömürü sisteminin varlığını koruduğu şartlarda mümkün değildir. Ulusal baskının, zulmün, sömürgeciliğin kaynağı bizzat bu sistemin kendisidir. Kürt ulusal sorununu, onu yaratanlar çözemez. Kürt ulusal sorunu emperyalistler tarafından, burjuva demokrasisi vs. adına çözülecek bir sorun da değildir.

Bu sorun proletarya önderliğindeki devrimle, sosyalist devrimin yolunu açacak olan demokratik devrimle çözülebilecek bir sorundur. Bunun ötesi yalandır, Kürt ulusundan işçileri, emekçileri kandırmaktır, siyasi sahtekârlıktır.

Tüm işçiler, emekçiler bunu bilince çıkararak Kuzey Kürdistan'da Bolşevizmin bayrağı altında birleşmelidir! Partîya Bolşewîk (Kurdistana Bakur)'un inşasına omuz vermeli, örgütlenmeli!

Newroz ateşini, Bolşevizmi güçlendirmek için körükleyin!

Mart 2001

Partîya Bolşewîk
(Kurdistana Bakur)

BP(KK-T) Merkezi Kadın Komisyonu'nun toplantılarımıza mesajı:

Newroz ateşini, erkek egemen sistemi yıkmak için körükleyelim!

Değerli kadın ve erkek arkadaşlar, yoldaşlar!

Sömürgeci faşist Türk devletinin Kürt ulusu üzerindeki baskıları, zulmü kendisini –dün olduğu gibi bugün de– en çok Kürt kadınları üzerinde göstermektedir. Kölelerin kölesi durumunda olan Kürt emekçi kadını, ulusal-sınıfsal-cinsel baskıları en ağır biçimiyle yaşamaktadır. Genel olarak kapitalist gelişmenin sonucu Kuzey Kürdistan'da feodalizm, feodal ilişkiler çözülmeye başlasa da, kadınlar üzerinde feodal baskılar da hâlâ önemli ölçüde varlığını sürdürmektedir.

PKK önderliğinde 15 sene verilmiş olan silahlı mücadelenin etkisiyle Kürt kadınının ulusal mücadeleye katılması, kadınların kurtuluş mücadelesini ellerine alma bağlamında önemli bir adım olmuştur. Fakat bu adım, PKK'nin reformist, milliyetçi ve düzenle birleşme siyasetiyle düzen içine hapsedilmiş, sınıf mücadelesi mecrasına akıtılmamıştır. Gelinen yerde Kürt kadınının mücadelesi faşist Türk devletiyle anlaşma siyasetine entegre edilmiştir.

Bu siyasetle ne Kuzey Kürdistan'ın, ne Kürt ulusunun ve ne de Kürt kadınının kurtuluşu, özgürlüğü mümkündür! Kuzey Kürdistan'ı ilhak eden, sömürgeci faşist Türk devleti, hem Kürt ulusunun özgürlüğünün hem de Kürt kadınının özgürlüğünün önündeki esas engeldir.

Sömürgeci faşist Türk devleti yerlebir edilmedikçe, ne ulusal, ne cinsel ve ne de sınıfsal baskı ortadan kalkacaktır. Kürdistan kadınının gerçek kurtuluşu Kürdistan'ın özgürleşmesiyle olacaktır. Bunun için de Kuzey Kürdistan-Türkiye'de esas düşman olan faşist Türk devletini yıkmak hepimizin öncelikli görevidir. Bu da devrim için mücadeleye daha sıkı sarılmamız gerektiği anlamına gelir.

Devrimin gerçekleşmesi için, Kuzey Kürdistan'da da devrime önderlik edebilecek, işçi ve emekçilere doğru yolu gösterecek bir Bolşevik Parti'nin inşası zorunludur. Kuzey Kürdistan'ın kurtuluşuna önderlik edecek olan Partîya Bolşewik (Kurdistana Bakur)'un güçlendirilmesi bu görevin çözümünde atılacak öncelikli adımlardan biridir.

Kuzey Kürdistan'da Kürt kadınının kurtuluşu için Kürt Kadın Hareketi değil, Komünist Kadın Hareketi'ne gereksinim vardır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesinin bir aracı da Kuzey Kürdistan'da Bolşevizmin sesini yükseltme mücadelesi veren Partîya Bolşewik (Kurdistana Bakur)'un Merkez Yayın Organı Stêrka Bolşewîk'in güçlendirilmesidir, yaygınlaştırılmasıdır. Newroz 2001 vesilesiyle düzenlenen toplantıları, Kürdistan'ın özgürlüğüne, devrim mücadelesine, Bolşevizmin güçlenmesine hizmet etmesi dileğiyle, Bolşevik duygularla selamlıyoruz. Ve Kürt kadınının özgürlüğü için de Kürdistan'a özgürlük diyoruz!

Faşist Türk devletine ölüm!

Yaşasın Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkı!

Halkların kardeşliği için tek yol devrim!

BP(KK-T) Merkezi Kadın Komisyonu

21 Mart 2001 ✘

diasında olanların büyük bölümünü, karşıdevrim cephesine savurdu. Reformizm, milliyetçilik, dincilik vb. akımlar egemen akımlar olma durumunda. Uluslararası burjuvazi her yerde devrimci, komünist muhalefeti yok etmeye çalışmaktadır.

Genel olarak uluslararası düzeydeki bu gelişme, etkisini Kuzey Kürdistan-Türkiye'de de gösterdi. Geçmişte devrimci, komünist olma iddiasında olanların bir bölümü reformizm, legalizm, vatanseverlik adı altında milliyetçilik batağına battılar. PKK'nin silahlı mücadeleye son vermesi sonrasında da düzen içi siyasete yönelme tavrı daha da gelişti. Kitleleri bı-

rakın, daha düne kadar devrimci olduğu iddiasında olanların bir bölümü, 15 yıllık silahlı mücadeleyle "bir şey elde edilmediğini" gerekçe göstererek, devrimin mümkün olmadığını söyleyerek mücadeleden vazgeçmiş, vazgeçmektedir.

Kuşkusuz burjuvazinin tüm saldırılarına rağmen, düzenin ürünü olan sınıfsal çelişkiler varlığını koruyor ve ezilenlerin mücadeleleri de –cılız da olsa– devam ediyor. Komünistler de tüm güçsüzlüğüne rağmen mücadeleye devam ediyor ve geleceği temsil ediyorlar. Burjuvazinin, "komünizm öldü", "sınıf mücadelesi son buldu" vb. tüm yalanlarına rağmen devrimcilere, komünistlere saldırılarını yoğunlaştırmasının nedenlerinden biri de devrimcilerin, komünistlerin varlığının sürmesidir de.

İş gücünün sömürüsü üzerine kurulu bir sistem, ezenlerle ezilenlerin olduğu bir sistem, yani kapitalist sistem varlığını sürdürdüğü sürece de ezilenlerin, sömürülenlerin ezenlere ve sömürenlere karşı mücadelesi var olacaktır. İçinde bulunduğumuz koşullarda genel durumun devrimciler, komünistler için kötü olması, geleceğin sahibinin ezilenler, sömürülenler olacağı gerçeğini değiştirmiyor. Sorunun özü budur, bunu kavramak ve buna uygun davranmak gerekir.

Bu durum, en başta devrimcilere, komünistlere kendi aralarındaki ilişkilerde, devrim için mücadelenin gereklerine uygun davranmaları görevini yüklemektedir. En başta, her devrimcinin sınıf mücadelesinde cephenin, barikatın bu tarafında olduğu gerçeği ve bunun çok değerli bir olgu olduğu kavranmalıdır. Siyasi görüş ayrılıklarının aynı cephede olma gerçeğini ortadan kaldırmadığı, bu farklılıkların açık ideolojik mücadeleyle giderilmeye çalışılmasında, birbirlerine eleştiri getirilmesi "saldırı" olarak değil, yanlışı göstermeye çalışan bir destek olarak kavranmalıdır. Hemfikir olunmadığı yerde de görüş ayrılıklarının bilincinde olarak ve bunları devrimci kamuoyundan gizlemeden, karşıdevrime karşı ortak noktalarda birlikte hareket edilebilmelidir.

Bu durum komünistler arasında ise daha üst düzeyde geçerlidir. Her komünist, –genelde komünistlerin azlığı olgusu da bilindiğinde– diğer komünisti altı milyar insan içinde en değerli insan olarak görmeli ve sözkonusu komünistin yanlışını, hatasını kendi yanlışı ve hatası olarak görüp bu yanlışı, hatayı düzeltme mücadelesini yoldaşça bir temelde vermelidir. Çokça anlatıldığı gibi relasyonlar doğru konmalıdır. Yoldaşça tavır temelinde çok basit çözülebilecek noktalarda bile sorunları çözümsüzlüğe götürme tavrının devrim mücadelesine hizmet etmeyeceği, etmediği görülmelidir. Önemli ve çözülmeyen sorunlarda da sorun, belli normlar çerçevesinde çözülmeye çalışılmalı, sorun kişiselleştirilmemeli ve çalışmanın önüne engel olarak dikilmemelidir.

Devrimciler arası ilişkiler bağlamında ise devrimciler arası şiddete artık bir son verilmeli ve her devrimci örgüt devrimciler arası şiddeti ilkesel olarak reddettiğini açıklamalı, ortak tavır takınmalıdır.

Komünistlerin, devrimcilerin kendi aralarındaki ilişkileri doğru bir temele oturtamadığı yerde, karşıdevrime karşı mücadelede başarıya ulaşmalarını beklemek yanlış bir beklenti olacaktır.

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de anda faşist Türk devletinin sadece devrimci örgütlere değil, legalde de muhalefete –HADEP örneğinde olduğu gibi– karşı saldırıda bulunduğu anlatıldı. 12 Eylül cuntası dönemine benzer bir durum yaşandığı, gözaltında kayıplar, cezaevlerinde katliam, sokak ortasında kurşuna

KEÇIK
Nazim Hîkmet

Ez li deriyan dixim
Yeko-yek li deriyan
Hûn min nabînin
Meriv nabîne miriyan.

Ez li Hîroşîma mirime
bûye deh salek,
Keçikeke heft salî me
Mezin nabin zarokên mirî.

Agir ewil porê min girt
Çavên min şewitîn, pijiyan.
Bûme çengek xwelî,
belav bû xweliya min li ezman.

Ez ji we, ji bo xwe
Qet tiştekî naxwazim.
Şekrokan jî dixwin
Ew zarokê ku weke kaxizê dişewitin.

Ez li deriyên we dixim
Xaltî, apo îmzayekê bidin.
Bila zarok neyêne kuştin
Bikaribin şekroka jî bixwin.

(Nûdem dergisinin 17. sayısından alınmıştır.)

dizmeler, devrimci dergilere, ya da devletin hoşuna gitmeyen herhangi bir dergiye, televizyona, radyoya karşı sansür, toplatmalar, yasaklamalar vb. vb. durumlar anlatılarak "demokratikleşmekte" olduğunu kitlelere empoze eden faşist Türk devletinin gerçekte demokratik olmadığı gösterilmeye çalışıldı.

Ulusal sorun bağlamında da TC'nin Kürt ulusu ve azınlıklar üzerindeki ulusal baskı, zulüm ve inkar politikasının devam ettiği somut örneklerle anlatıldı.

Örneğin Avrupa Birliği'ne (AB) girmenin tartışıldığı bir ortamda "Kopenhag Kriterleri", "Katılım Ortaklığı Belgesi" (KOB) ve bunlara cevaben ortaya konan "Ulusal Program"da (UP) dil olarak Türkçe, devletin resmi dili olarak kalmıştır. Kürtçe ve diğer dillere ise gerçekte herhangi bir özgürlük tanınmamıştır. Söylenen şey, "yerel ağızlar, dilleri vatandaşlarımız konuşabilir, zaten böylesi bir yasak yoktur" vb. Bir dile imtiyaz tanındığı yerde diğer dillerin eşitliğinden bahsedilemez. Somut olarak konuşma dili olarak bile Türkçe ile diğer diller arasında bir eşitlik yoktur. Eğitim dili olarak zaten diğer dillere, üzerinde en çok konuşulan Kürtçeye izin verilmeyeceği bir kez daha devletin yöneticileri tarafından ilan edilmiştir. Kürtlerin ulus olduğu gerçeği hâlâ inkâr ediliyor. Kürtler azınlık olarak bile kabul edilmiyor. Azınlık milliyetler ise zaten sözkonusu edilmiyor. Azınlık olarak sadece Hristiyan ya da Musevi dininde olanlar, somutta da Rum, Ermeni ve Yahudi'ler azınlık olarak kabul edilmekte ve bu kabul ediş de din'i temeldedir.

Somutta Kuzey Kürdistan'da PKK'nin tavrı sonucu tek yanlı olarak savaşın son bulmuş olması, faşist, sömürgeci TC'nin ulusal baskı, zulüm ve inkâr politikasının devam ettiği gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Ve, TC değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliği ve ortak mücadelesiyle yerlebir edilmeden de, ulusal baskı –biçimi değişse de– varlığını koruyacaktır.

PKK'nin gelinen yerdeki siyaseti, "siyasi serhıldan" çağrısı ve PKK'ye karşı TC'nin yaklaşımı vs. de ayrıntılı olarak anlatıldı. Demokratik Cumhuriyet ve gerçek barışın ancak TC'nin devrimle yıkılmasıyla, işçi-köylü devrimci iktidarının kurulmasıyla mümkün olduğu da somut açılımlarıyla anlatıldı.

Sonuç olarak, Kürt ulusal sorununa kısa vadede gerçek bir çözümün mümkün olmadığı, kısa vadeli çözümün burjuvazinin istediği temeldeki bir çözüm olacağı; objektif ve subjektif koşulların komünistler önderliğinde işçi ve emekçilerin bunu engellemesine uygun olmadığı; bunun için de uzun vadeli başarılar için şimdiden hazırlanmanın esas görev olduğu vurgulandı. Bunun için de Kuzey Kürdistan'da toplumsal kurtuluş için olduğu gibi, ulusal kurtuluş için de tek gerçek alternatifin Marksizm-Leninizm bilimini çıkış noktası alan, savunan ve buna uygun mücadele eden Partîya Bolşewîk (Kurdistana Bakur)'un inşasına omuz vermek, Bolşevik saflarda örgütlenmek olduğu değişik açılardan anlatıldı.

Seminerler, bazı eksikliklerine rağmen esasta olumlu olan, görüşlerimizi kavratma çalışmasına hizmet eden ve siyasi olarak –Marksizm-Leninizm bilimini kavrama ve savunma bağlamında– diğerleriyle karşılaştırılamayacak düzeyde ileri olduğumuzu bir kez daha gösteren seminerler oldu.

Sorun, bu ileriliğimizi örgütsel güçlenmeye dönüştürmek, Kuzey Kürdistan'da Bolşevik örgütlenmeyi ayakları üzerine dikebilmektir.

Bunun için iş başına!

Nisan 2001 ✘

"ÖNCE ERKEKLER, SONRA DA KADINLAR...

"Barış turizmi" mevsimi açıldı!

Önce erkekler gitti Amed'e, futbol oynamaya! Esas mesele futbol değildi elbette, mesaj vermek istiyorlardı kendilerince! Gaffar öldürülmüştü... "Diyarbakır halkı şahsında Güneydoğu"ya "öksüz değilsiniz -yanınızdayız" denmek isteniyordu!!! Futbollarını oynadılar, döndüler ve de unutuldular! Çünkü yaptıkları bir şov, mesajları da zaten koftu!

Erkeklerin ardından yeni bir grup aktı Amed'e... Bu sefer sıra kadınlardaydı. Pınar Selek'in öncülüğüyle sanatçı ve medya çalışanlarından oluşan bir grup kadın kendi deyimleriyle "kadınca bir dokunuş için" Diyarbakır'a gidiyordu. Aralarında Perihan Mağden, Duygu Asena, Zeynep Oral, Jülide Kural gibi kadın sanatçı ve yazarların bulunduğu grup 8 Mart eylemi olarak bu "buluşma"yı gerçekleştirmeyi düşünmüşlerdi ve planda bir de 8 Mart Parkı için fidan dikimi vardı.

Tabii ki, onların da bir mesajları vardı. "İstanbullu kadınlar", "Barış için Kadın Dayanışması" olarak hazırladıkları yazılı açıklamada Amed'e gidişlerini şöyle gerekçelendirdiler:

"Gidiyoruz. Kadınların sessiz çağrılarına kulak vererek... Savaşın gölgesinde acılarını büyütmüş olan kadınlarla, barışa ortak bir katkımız olabilir mi diye söyleşmeye gidiyoruz."

Onlar da gittiler, "buluşmayı" gerçekleştirdiler, fidanlarını dikip geri döndüler. Ardından da bu "kadınca dokunuşu" yazdılar, yazdılar...

Ne için, nasıl bir gidiş? Ve neden şimdi? Ne için ve nasıl bir barış?

Söylenenleri, yazılanları izliyor ve "Barış için Kadın Dayanışması"ndan kadınlara bu soruların mutlaka sorulması gerektiğini tespit ediyoruz.

Amed'e giden kadınların bir bölümünün bu "buluşma"yla ilgili tavırları "Kadınlar Barış için Diyarbakır-da'ydı..." başlıklı sayfalarında, Pazartesi dergisinin Nisan sayısında yayınlandı.

Görünen o ki, ne için ve neden şimdi? sorusuyla karşılaşılacağı önsezisiyle rahatsızlık çeken Pınar Selek açıklama gereksinimi duyuyor:

"Biz hiçbir yere gitmedik aslında. (...) Haritamızı bozduk o kadar. Diyarbakır'a giderek mi? Yine hayır.

Mesele Diyarbakır'a gitmek de değil, Diyarbakır'a artık herkes gider. Hatta yakında, Diyarbakır modası bile başlayabilir. Eğer yerli Goebbels'lerimiz yeni savaş propagandalarıyla kulaklarımızı uyuşturmazlarsa, misafirler çoğalır, çünkü orada, otantik cinsinden tüketilecek çok şey var... Halk ise öyle politik ki, bu görüntünün arkasındaki dehşeti gizlemeyi iyi biliyor misafirlerinden." (Pınar Selek, Pazartesi, Nisan 2001, s.10)

Doğru söylüyor Pınar Selek... Ancak, Diyarbakır modası başladı bile... Ve bu sözler kendilerini diğerlerinden ayırmak için sarfedilmiş olsa da kurtarmaya yetmiyor onları... Amed'de gerçekleşen "kadınca buluşma" da başlayan yeni turizmin, "barış turizmi"nin bir parçasıydı.

Tüketilecek otantizme gelince: Hürriyet gazetesinde şu altyazıyla yeralan fotoğraf bu kategoriye girmiyor mu? *"Pınar Selek yöre kıyafetleri giyerek, doğulu kadınlarla sıcak ilişkiler kurdu".* Ya bu iki günlük programda yeralan "Köyde kahvaltı" ve "Köy düğünü"? Özgür Politika gazetesinin 19 Mart'ta verdiği habere göre *"Amedli kadınlar, bir köy düğününe katılmak isteyen konuk kadınlara "gerçek" düğün bulamayınca, düğüne benzer bir etkinlik hazırladı. Davul zurna eşliğinde meydanı doldurup, halay çeken geleneksel giysili kadınlar karşıladı hemcinslerini." (Ö. Politika, 19.3.01)*

"Biz hiç bir yere gitmedik. Haritamızı bozduk o kadar." diyor P. Selek. "Harita bozmak"tan ne anlıyor, bilmiyoruz ama, bizce Amed'e gitmekle ne yol, ne de harita değişir. "Yüzleşme"den, "insanlararası sınırların aşılması"ndan bahsediliyor çokça bu yazılarda... Bizce bunlar için de "uzak, doğu ve güney illerine" gitmeye gerek yok. Kuzey Kürdistan gerçeğini tanımak, Kuzey Kürdistanlı kadınların gerçeğiyle yüzleşmek için gerçekten de hiçbir yere gitmeye gerek yok! Olduğun her yerde bu gerçekle yüzleşmek mümkün. Yeter ki, sen bu "yüzleşmeye" hazır ol!

Amed'e giden İstanbullu kadınlardan biri de Duygu Asena'ydı. Pazartesi dergisinde o da izlenimlerini yazıyor. Yazısının başlığını isterseniz biz yazmayalım, siz bir tahmin edin... (ilk kısmını mutlaka doğru bilmişsinizdir) "Kadının adı: ana". D. Asena da yazısında kendilerini futbol oynamaya giden erkeklerden özenle (!) ayırmaya bir sürü yer veriyor ve açıkçası onları küçümsüyor: *"Benim aklımda, onların Diyarbakır gezisinden yalnızca futbol kaldı. Başka ne yaptılar, ne amaçladılar anımsamıyorum..." (Pazartesi'nden)*

Futbol oynamaktan başka bir şey yapmayan, şovları bununla sınırlı kalan erkeklerin "siyasi tavırsız"lığını (aslında bu da bir siyasi tavırdı) eleştiren kadınların (saflaşmayı erkekler ve kadınlar olarak yapanlar kendileri!) keşke kendi siyasi tavırları elle tutulur cinsten olsa! Duygu Asena örneğin, ilgili yazısında Kürdistanlı kadınları adlarıyla anmaktan özenle kaçınmış. Yazısında Kürt kadınının, Kürdistanlı kadının adı yok! "Doğulu analar" deyip geçiştiriyor. Diğer taraftan ama, "onların seslerini duyurmak"tan dem vuruyor. Bu konuda kendine pek güvenemiyor olsa gerek, yazısını sonuçta "Birileri duyurmalıydı..."yla bitiriyor, anlıyacağınız görevi başkalarına havale ediyor.

"Şimdi dönüyoruz, orada gördüklerimizi, yaşadıklarımızı hatırlayacağız. Çünkü Kürtler burada da var ve onların yaşadıklarından öğrenmek burada da mümkün..." diye yazıyor Ayşe Düzkan. (Hayret, nasıl bildi!) Daha önce de Diyarbakır'a gittiğini falan yazıp, farklılığını ortaya koyduktan sonra, devam ediyor: *"Şaşırıyoruz, bir kısmı bizden daha rahat konuşuyor. Mikrofonu ellerine aldıkları gibi, şöyle bir bakı-*

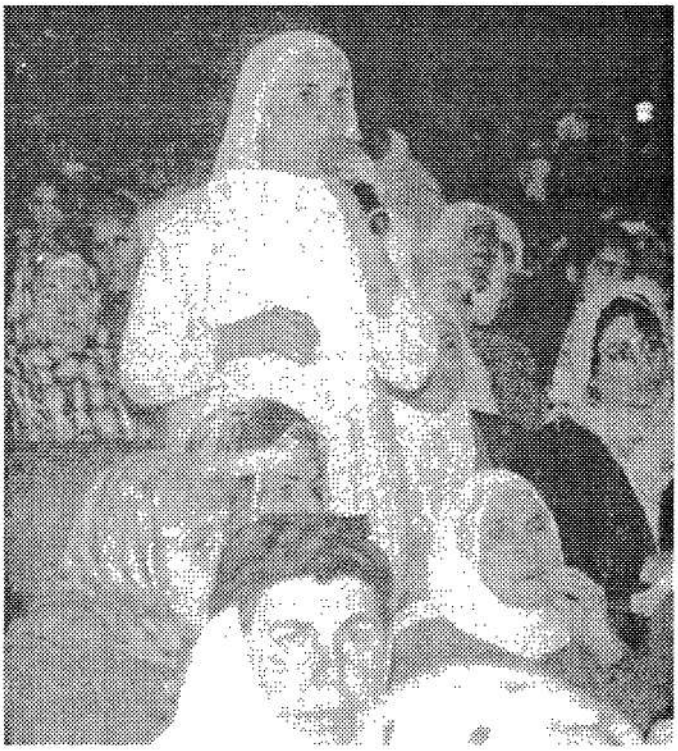

yorlar açık olup olmadığına (ellerine daha önce mikrofon almışlar yani!) başlıyorlar takır takır konuşmaya. Canları yanmış, siyasete bulaşmışlar, okuma yazma bilmeseler de konuşmayı biliyorlar. Ne güzel!" (Pazartesinden)

Her ne kadar övgü olarak düşünülmüş ve "ne güzel!" sözüyle bitirilmiş olsa da, bu satırlarda biraz da Türk feministlerinin küçükburjuva büyük burunluluğu sırıtıyor açıkcası. NTV muhabiri Saynur Varışlı'nın konuşmasında biraz daha samimi bu şaşkınlık: *"Herşey çok güzel olacak. Burdaki kadınlarda İstanbul düzeyinde bilinç var. Bölgeye dikkat çekmek için bizi toparladılar. Daha geri planda kadın bekliyordum. Ancak bütün erkekleri bastıran bilinçli bilgili ve inanılmaz organize olmuş kadın topluluğu gördüm." (Hürriyet, 19 Mart 2001)*

Yaşamın gerçeklerinin salt kitaplardan ve iyi bir

"burjuva eğitim"den geçmekten başka bir yoldan da öğrenilebileceğini, ulusal-sınıfsal-cinsel baskılara karşı mücadelenin de bir okul olduğunu bunlara birileri fısıldamalıydı önceden. Yaşamın gerçekliğiyle "yüzleşmek" için birilerinin gerçekten de "yol" katetmesi gerekiyor görünen...

Amed'deki buluşmanın niteliğini biraz olsun gerçekçi olarak ifade eden Perihan Mağden'in "Bizimki yalnızca bir iyi niyet gösterisi." cümlesidir. Fakat "iyi niyet" tek başına pek işe yaramıyor.

"Buluşma"nın amacı "kadınlar barış istiyor" mesajını yaymaktı. Hangi şartlarda nasıl bir barış? Bu sorular sorulmuyor. Geri plana atılıyor. Bunun yerine bolca "Orada o kadar gönüllerini açmış kadınlarla karşılaştık ki..." (Jülide Kural, Milliyet) vari duygusal tepkiler veriliyordu.

Mahsun Kırmızıgül'e nerdeyse taş çıkartacak türden bir "hepimiz kardeşiz" eylemi!

"İstanbullu kadınlar" ın bir bölümü, örneğin Pınar Selek gerçek, kalıcı barış için uğraştıklarını söylüyorlar. Gerçekleştirdikleri eylem ve verdikleri mesaj ama bundan çok uzak.

"Yaşadığımız acılara son vermenin bir tek yolu var, kadınların biraraya gelmesi" (Pınar Selek)

Kadın dayanışması için söylenen bu sözler elbette ki ajitatif. Ancak en önemli olan şey söylenmiyor, söylenemiyor: Barış ve demokrasinin gelmesi için faşizmin yerle bir edilmesi gerek.

Türk devletinin Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmak için yürüttüğü savaşta Kürdistanlı kadınların büyük acılar çektiği doğrudur. Sömürgeci faşist Türk devleti Kürdistan'da –anda PKK'nin tavrı sonucu tek yanlı olarak durmuş olsa da– haksız bir savaş yürütmektedir. Bu savaşın teşhiri ve faşist TC'ye karşı mücadele Türkiye ve Kürdistanlı kadın-erkek sınıf bilinçli işçilerin, emekçilerin görevidir.

Fakat bu sorunun bir yönüdür. Diğer yanda ulusal kurtuluş mücadelesi veren ve bu mücadele içinde kadın olarak da özgürleşme kavgası veren Kürdistanlı kadınlar var. Ezilen, sömürülen Kürdistanlı kadınlar ulusal, cinsel ve sınıfsal baskılardan kurtuluş özlemi içinde. Bu mücadele haklı bir mücadeledir ve faşist Türk devleti yerle bir edilinceye kadar sürdürülmek zorundadır. Bu perspektiften bakıldığında bugün PKK siyaseti doğrultusunda savunulan "TC'yle barış" siyasetiyle en iyi durumda "dağdaki gerillaların inmesi" ve içerdeki PKK tutsaklarının bir bölümünün afla serbest bırakılması sağlanabilecek ve bu düzeyde bir "anaların acıları"nı azaltmaya yarayacaktır. Ancak, ulusal-cinsel ve sınıfsal baskılar bitmeyecek, sürecektir. Bu şartlarda "kalıcı bir barış" ancak TC devletinin boyunduruğunu kabul etmek anlamına gelmektedir.

Türkiyeli demokrat, devrimci kadınların özel görevi faşist Türk devletinin ulusal baskı ve terör politikasına karşı mücadeledir, Türk milliyetçiliğine karşı mücadeledir. Bu mücadele "kadınlar barış istiyor" türünden genel ve ne idüğü belirsiz olduğundan somutta yanlış tavırlar almakla değil, ulusal baskı politikasına karşı taleplerin tüm baskılara ve sansüre rağmen yaygınlaştırılmasıyla olur. Kürdistanlı kadınların birçoğunun "Kürtçe'den başka dil bilmediğini pratikte gördük" demekle hiçbirşey değişmez, Kürtçe üzerindeki yasakların kaldırılması, tam dil serbestliği ve Türkçe'nin resmi dil olmaktan çıkartılması taleplerinin yaygınlaştırılması gereklidir.

Kürdistanlı Kadınların bu savaşta cinsel taciz ve tecavüze maruz kaldıklarını defalarca tekrarlamak da yetmez!

Türk ordusunun, özel timlerin vb. derhal Kürdistan'dan defolmasını talep etmek gereklidir. Koruculuğun derhal bertaraf edilmesi talep edilmelidir... vs. vs.

Türkiyeli ve Kürdistanlı ezilen kadınlar arasındaki "sınırlar" özgür birlikteliği yaşatmak için önce zorunlu birlikteliği bertaraf etmek gerektiği kavrandığı ölçüde kalkmaktadır ve kalkacaktır.

Yani harita gerçekten de önce bir bozulmalıdır!

3 Mayıs 2001 ✘

Sabiha Gökçen: 21 Mart 1913'te Bursa'da doğdu. 1925'te Atatürk'ün manevi evladı oldu. Sivil Havacılık Okulu'nda okuduğu yıllarda,1935'te Sovyetler Birliği'ne gidip yüksek planörcülük eğitimi aldı. 1936'da Eskişehir Askeri Hava Okulu'na girdi. Avcı ve bombardıman uçakları kullandı. Dünyada ilk kadın savaş pilotu ünvanına sahip. Dersim direnişini bastırmak için bombardıman görevi yaptı ve binlerce Dersimlinin katili olarak anılıyor. Dersim doğasının tahripçilerinden. Atatürkçü kadınların yolgöstericisi ve simgesi!

Kemalist kadın!

Dersimliler belki Sabiha'nın sayesinde tayyare ile tanıştılar; onun kan kusan bombalarıyla binlerce Kürt yaşamını yitirdi. Dersim katliamının sorumlusu kemalist faşist diktatörlüktür. Sabihalar bu diktatörlüğün gönüllü kanemicileridir...

Dersim'de 1937/38'deki direnişin katliamla bastırılmasında doğrudan görev alan ve bu görevi esnasında binlerce Dersimlinin katledilmesindeki sorumluluğunu övünerek kabullenen Sabiha Gökçen kısa süre önce öldü.

Bu katilin ölümünün ardında yapılan açıklama ve dökülen gözyaşlarına bakıldığında yaptıklarının öncelikle devlet tarafından bütünüyle sahiplenildiği açıkça görülmektedir. Toplumun küçümsenmeyecek bir kesimi tarafından yaptığı katliamın onaylandığına bir kez daha tanık olduk. Başta devlet erkânı olmak üzere kadın-erkek bütün kemalistler işte böyle bir katliam suçlusunun ardında yas tutup cenazesinde kuyruğa dizildi ve gözyaşlarına boğuldu... Bütün bu yapılanlar neden?

Sabiha Gökçen neler yaptı da bu kadar insan böylesine bir bağlılık gösteriyor; onu kendilerince onurlandırıyorlar? Ağlaşanlar, Sabiha'nın hangi meziyetinin peşinde gidiyorlar, neyi düşünüyorlar?

Bu soruların yanıtı esas olarak bu coğrafyada derinliklere yer edinen şovenizm gerçekliğinde yatmaktadır. Türk şovenizmi kendi ulusal varlığı dışında diğer ulusları, milliyetleri görmezden geliyor, inkar ediyor, yoksayıyor. Özellikle Kürt ulusunun inkarı üzerine yoğunlaşması toplumun önemlice bir kesiminde Kürt ulusunun haklı ve meşru direnişlerinin kanla bastırılmasında kemalistlerin yaptıklarının kabul edilmesini sağlıyor.

Sabiha'ya sahip çıkılması demek doğrudan Kürt

İlk Kadın Tayyarecimiz Sabiha Gökçe'nin Dersim'de Kahramanca Hizmetleri

Birkaç gün evvel ilk kadın tayyarecimiz Sabiha Gökçene nurâsa bir madalya verildiği yazıldığı zaman uçuş tatbikatındaki hizmetlerinden bahsedilmişti. Bu hizmetlerin mahiyeti sarahatle ortaya konulmamıştı. Buna da sebep şu idi: Feodalizmin son döküntülerinin tasfiyesi için alınan esaslı tedbirlerin tarihi bir ehemmiyeti vardır. Bunların millete ve dünyaya etraflı bir surette bildirilmesi, İsmet İnönünün büyük nutkuna bırakılmıştı.

Bu nutuk bütün hakikati ortaya koyduktan sonra Sabiha Gökçenin hizmetlerinden sarahatle bahsedebiliriz.

Kadın harp tayyarecimiz son hareketlerde büyük kahramanlıklar göstermiştir. Verilen vazifelerde daima bu sırada yürümüş, en büyük tehlükeleri göze alarak vazifelerini son hadde kadar yapmıştır. Havanın fena, liği cesur Türk kızını hiçbir zaman vazifeden alıkoymamıştır. Yağmurda, rüzgârda hiç umulmadık uçuşlar yapmış, verilen vazifeyi görmüş, sonra daima hareket noktasına dönmüye muvaffak olmuştur. En fena sartlar altında bile bu noktadan başka bir sahaya cebri bir iniş yapmamıştır.

Sabiha Gökçenin kahramanlığı uçuş arkadaşlarından başlıyarak alay kumandanlarına, ve nihayet Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmağa kadar bütün âmirlerinin hayret ve takdirini celbetmiştir.

Asırlarca devam eden mahrumiyetlerden sonra tam hakla ve tam kudretle umumi hayata giren Türk kadınının geriliği ve Feodalizmi yıkmak için son bombayı atması, çok dikkate değer bir tarihi hâdisedir. Bir asırdanberi yüzlerce, binlerce Türk anası, Dersim hareketlerine gönderilen yavrularının matemini tutmuştur. Bugün cesur bir Türk kızı, memleketi bu eski derilten kurtaracak bir tedavi ve ıslah hareketinde en faal rollerden birini oynamış ve bu gözyaşı membaının her nakit için kurumasına âmil olmuştur.

5.7

ulusunun haklı mücadelesinin kanla bastırılmasının kabulü demektir. Bu kabulde, özellikle kemalist kadınların çok atak durumda oldukları kesin. Özellikle son birkaç yıl içinde faaliyetlerini hızla yaygınlaştırmaya başladılar. Faaliyet alanlarından Kuzey Kürdistan'a özel bir yer tanımaları önderlerine ne kadar bağlı olduğunu kanıtlıyor. Çünkü Kuzey Kürdistan'da esas yaptıkları şey çok yönlü asimilasyondur. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Atatürkçü Düşünce Derneği vb. güya sivil toplum örgütleri, elbirliğiyle Kürt kadınlarını Türkleştirme hedefleri içine almış bulunuyorlar. Diğerleri bir yana, son bir yıl içinde yapılanlara bakıldığında bu Türkleştirme, en azından devşirme çalışmasında hızla yolalındığı görülecektir.

Kemalist kadınlar ırkçıdırlar.

Başta Kürt ulusu olmak üzere diğer azınlıklara karşı takındıkları tavırları katı bir inkarcılık üzerinde yükselmektedir. Kemalistler kadın hakları savunuculuğu yapamazlar. Kemalizm demek kadınlara karşı düşmanlık demektir. Reformist kesimler ve solcu kemalistler arasında Kemalizmin kadınlara hoşgösterilmesi rezaleti de sonuçta Sabiha'nın aklanmasına hizmet etmektedir. Kuzey Kürdistan'da kemalist kadınların etkisi artıyor ve üstelik bu etki ürünlerini alıyor. Reformist ve milliyetçi kadın hareketinin Kemalizmle gerçekten bir hesaplaşma içine girmemesi; hatta Kemalizmin ilk yıllarının model olabileceği üzerine keşiflere çıkmasının ertesinde sömürgeci devletin şubeleri gibi çalışan sivil kemalist kadın gruplarının bir bakıma önü açılmış bulunuyor.

Dersimliler belki Sabiha'nın sayesinde tayyare ile tanıştılar; ama direnişçi her Dersimlinin gönlünde yatan Mısto Kor'ın tayyaresini Dersim semalarında yere düşürmekti. "Teyareye Mısto Kori ame" alarmı verildiği her seferinde bir yandan kan kusan bombardımandan korunmak için tedbirler alınırken, diğer yandan uçağı düşürmek için Dersim direnişçileri tetikte beklemişlerdir. Dersim katliamının sorumlusu ve suçlusu kemalist faşist diktatörlüktür. Sabihalar bu diktatörlüğün gönüllü kanemicileri olmuşlardır. Er ya da geç Sabihaların arkasında duran sömürgeci diktatörlük yıkılacak ve böylece Dersim katliamının da hesabı sorulmuş olacaktır.

Mayıs 2001 ✘

...latıldı. İsyancıların çoğunun kısa bir süre içinde teslim oldukları iddia edilmekle beraber, reislerden Seyit Rıza adlı biri, adamları ile birlikte ülkenin ulaşılması güç bir kısmına çekildi. Çekildiği mevziler, ismine yukarıda temas edilen, Pilot Sabiha Gökçen'in başarılı bombardımanlarına kadar zaptedilmezliğini korudu. Seyit Rıza'nın kendisi ise halen serbest vaziyettedir.

...Başbakan 14 Haziran 1937 tarihli konuşmasında her

Bir kez daha "Kürtler sürgün edildi"(!) iftirası üzerine...

Sovyetler Birliği'nde Kürtlerin sürgün edildiği hikayesi son yıllarda sürekli gündemde tutulmaya çalışılıyor. Özellikle sosyalemperyalist Sovyetler Birliği önderliğindeki Doğu Bloku'nun dağılmasıyla birlikte, Sovyetler Birliği özgülünde halkların sürgün edildiği, katliama uğratıldığı, yokedildiği vb. temelindeki propagandaya ağırlık verildi.

Bu bağlamda 27 Kasım–7 Aralık 2000 tarihinde Avrupa'da yayınlanan Özgür Politika gazetesinde Mehmet Aktaş imzalı bir dizi yazı ile yine sürgün hikayesi ağızlara pelesenk edildi... Ocak 2001'de ise aynı isim altında hazırlanan program Medya TV'de gösterildi. Bu dizi yazıya ve programa dikkatle bakıldığında, Sovyetler Birliği'nde Kürtlerin sürgün edildiği yönlü önceki iddialara özde eklenen yeni birşey yoktur.

Değişik Kürt çevrelerinin Sovyetler Birliği'nde Kürtlerin sürgün edildiği iftirasına daha önce Stêrka Bolşewîk, sayı 6'da değinmiştik. Bu makalede ise Özgür Politika'da çıkan "Kofi" başlıklı yazı dizisindeki kimi kaba çarpıtmalara değinmeye çalışacağız...

"Kofi" yazısının kendisine bakmadan önce birkaç noktaya dikkat çekmek gerekiyor. Birinci nokta yazının yazarı Mehmet Aktaş'ın tavrıyla ilgilidir. Stêrka Bolşewîk sayı 6'da değişik Kürt kesimlerinin tavrını ortaya koyarken Mehmet Aktaş'ın 31.08.1998 tarihli Özgür Politika gazetesinde yayınlanan tavrına da değinmiştik.

Sözkonusu tavırda Mehmet Aktaş *"Sovyet dönemi boyunca Kürtler, kendilerini en rahat Ermenistan'da ifade etme imkanı buldu."* ve *"Sovyet döneminde Moskova'ya rağmen, Azerbaycan Komünist Partisi Kürtlere yönelik "eritme" politikasını benimsedi."* tespitlerini yapmaktadır. Yani Mehmet Aktaş'a göre Sovyet döneminde Moskova'daki merkez yönetimin tavrı olumlu bir tavırdır, fakat Azerbaycan Komünist Partisi'nin tavrı Moskova'nın olumlu tavrının tersine yanlış ve zorla asimilasyoncu bir tavırdır. Ermenistan'da ise tüm sovyet dönemi boyunca Kürtler rahat bir yaşam sürdürmüştür.

1998 Ağustos ayı sonunda yapılan bu tespit 2000 yılı sonuna gelindiğinde terkedilmiştir. Artık sözkonusu olan "Kürtlerin Orta Asya'ya Sürgünü"dür ve sürgünün başaktörü de Stalin'dir!

Değinilmesi gereken ikinci nokta, sovyet iktidarının "yer değiştirme" olarak adlandırdığı olayın "sürgün" olarak ele alınmasıdır. **Bu noktada herşeyden önce vurgulanması ve kavranması gereken şey, hangi kavramla ifade edilirse edilsin, Sovyetler Birliği'nde şu ya da bu ulusa, ya da milliyete ait oldukları için hiç kimse göçe zorlanmamış, sürgün edilmemiştir. Bu bağlamda "Kürtler sürgün edildi" tespiti ve iddiası bir iftiradır. Açıkça tarihi gerçekleri çarpıtmaktır.**

Bu gerçeği tespit etmek ve kavramak, Sovyetler Birliği'nde belli koşullarda yapılan "yer değiştirme", evet bazen de sürgün etme olaylarının kavranması için de önemlidir. Çünkü sözkonusu olaylar belli tarihi şartlarda, proletaryanın iktidarını, sosyalizmi korumak ve inşa etmeye devam edebilmek için zorunlu olarak başvurulan olaylardır.

Örneğin, "Kofi" yazı dizisinde Kürtlerin 1937 ve 1944 tarihlerinde sürgün edildikleri yazılmaktadır. Fakat, tam da bu sözkonusu tarihlere bakıldığında, birincisi 1936-1938 yıllarındaki "büyük temizlik" döneminde, ikincisi de İkinci Dünya Savaşı dönemindedir. Ve bu dönemlerde proletarya iktidarına karşı olan ve proletarya diktatörlüğünü yıkmaya çalışanlara destek verenler; artı İkinci Dünya Savaşı döneminde gerek savaşın yürüdüğü yerlerde, cephede ya da cephe gerisinde mücadeleye zarar verenler, verme ihtimali olanlar veya savaştan korunması gerekenlerin yerleşim alanları değiştirilmiştir. Bu yapılırken, şu ya da bu ulusa, ulusal azınlığa ait olup olmadığına değil, objektif olarak sınıf mücadelesindeki yeri, rolü ve somutta da savaş içindeki yeri ve rolüne bakılarak hareket edilmiştir.

Soruna sınıfsal temelde yaklaşıldığında, proletaryanın sonal hedefe varma perspektifinden bakıldığında, proletarya diktatörlüğünün, sosyalizmin savunulması için zorunlu olarak başvurulan bu uygulamaların doğru ve haklı uygulamalar olduğu görülür. Kuşkusuz ki "kurunun yanında yaş da yanmıştır". Zaten hiç kimse –başta Sovyetler Birliği'nin komünist yönetimi olmak üzere hiç bir gerçek komünist– hiç yanlış yapılmadı tavrını takınmamıştır.

Değinilmesi gereken üçüncü nokta ise, genel olarak Sovyetler Birliği'nde "sürgün" edildiği iddia edilen tarihlerde Kürtlerin nüfus oranıdır. Büyük Sovyet Ansiklopedisi'ndeki verilere bakıldığında, 17 Ocak 1939 tarihli rakamlara göre Sovyetler Birliği'ndeki toplam Kürt nüfusu 45.900'dür. Mehmet Aktaş'ın "sürgün" edildiğini iddia ettiği Kürtlerin sayısı, "resmi kayıtlara göre" diye tespit edip fakat herhangi bir somut kaynak göstermeden aktardığı rakam 6987'dir. Fakat "Yer Değiştirme

Komisyonu"nun raporuna göre verdiği rakam ise 1075'dir. Mehmet Aktaş'ın verdiği rakamları gerçek rakamlar olarak kabul etsek bile, bu rakamlar genel olarak "Kürtler sürgün edildi" tespitinin ayakları havada olan bir tespit olduğunu göstermektedir. Bundan çıkarılması gereken esas sonuç, hiç kimsenin Kürt azınlığa ait oldukları için sürgün edilmedikleridir. Bu bağlamda Aktaş'ın ***"Stalin, Kafkasya'da ilan ettiği, "itibarsız halklar"dan birisi, Kürtlerdi..."*** tespiti **büyük bir siyasi sahtekârlıktır, iftiradır!** "Çamur at izi kalır!" yaklaşımıyla davranan Aktaş, siyasi sahtekârlıkta burjuva kalemşörlere taş çıkarmaktadır!

Bu bağlamda bilince çıkarılması gereken bir gerçek de, Sovyetler Birliği'nde yaşayan Kürtlerin, Doğu ve Kuzey Kürdistan'dan göçen Kürtler olduğudur. Bu bağlamda da "sürgün" hikayeleri anlatılırken, sanki Kürtler Kürdistan'dan sürgün edilmiş gibi anlatılmaktadır.

Mehmet Aktaş yazısında esas olarak Stalin'e saldırırken de, Lenin-Stalin döneminin SSCB'si ile Kruşçev ve sonrası dönemi bir ve aynı görmekte, tüm dönemi sosyalist dönem olarak ele almaktadır.

***

Yazının kendisine gelince: Mehmet Aktaş Sovyetler Birliği ve Stalin şahsında sosyalizme saldırının yolunu dizi yazının "Başlarken" bölümünde açmakta ve sosyalizme saldırmaya başlamaktadır. Aktaş bu saldırıyı siyasi sahtekârlık temelinde başlatmaktadır. Aktaş okuyucuya şöyle diyor:

"Kürtlerin 1937 ve 1944 yılında iki defa Stalin'in emriyle Kafkasya'dan, Orta Asya steplerine yük trenleri içinde sürgününün nedenlerini ilk defa KGB'nin gizli belgelerinden okuyacak, sürgün günlerini, yaşayan tanıkların ağzından dinleyeceksiniz...

(...) Ulaştığımız tarihi bilgiler; eski SSCB'nin Kürt halkını büyük 'iktidar oyunları'nda, nasıl piyon gibi kullanmak istediğine dair, önemli ipuçları veriyor." (Özgür Politika, 27 Kasım 2000)

Yazının girişinde okuyucuya bunları anlatan Aktaş, her nedense yazısında Kürtlerin sürgününü, sürgünün nedenlerini ortaya koyacak, belgeleyecek **bir tek belge** bile aktaramamaktadır.

Evet, aktaramamaktadır! Çünkü böylesi bir belge olsa en başa sözkonusu belge konulur, ve biz de bu sayede yeni belgeleri tanımış olurduk. Fakat Aktaş'ın elinde böylesi bir belge yoktur da o yüzden dikkatli bir okuyucu tüm dizi yazıda böylesi bir belge bulamamaktadır.

Mehmet Aktaş da diğer tüm Sovyetler Birliği düşmanı, sosyalizm karşıtları gibi, somut belge koyacağına, Kürtlerin SSCB tarafından "iktidar oyunları" nedeniyle kullanıldığı iftirasına sarılmaktadır. Kürtlerin sürgün edildiği söylenen tarihlerde SSCB'nin toplam nüfus oranının % 0.03'ünü oluşturan Kürt azınlığının "büyük iktidar oyunları"nda ne kadar böyyyüüük!!! rol oynacağı kendinde menkuldür aslında. Ama burjuva milliyetçiliğidir bu! Kerametlidir elbette...

Aktaş okuyucuyu sadece yazının girişinde aldatmamaktadır. Siyasi sahtekârlık üzerine kurulu iddialar, peşinde yeni sahtekârlıklar gelmezse sürdürülemez...

"Sürgün tanıkları"yla söyleşilerini aktaran Aktaş, ilk söyleşisini 1923 yılı doğumlu Mehmud e Mıho ile yaptığını yazıyor. Mişli, mışlı; diyorlardı, dediler vb. hatırlamalar temelinde "sürgün" hikayesini Mıho'ya anlattırdıktan sonra Aktaş şunu yazıyor:

"Kaşkabulak'lı Mehmud e Mıho, 84 yıl önce kara trenlerde gördüklerini dün yaşamış gibi hatırlıyor:" *(abç) (aynı yerden)*

Mehmud "amca"ya övgü, sosyalizme sövgünün yolu böyle açılıyor! Aktaş'ın kendi tespitine göre sözkonusu edilen 1937 yılındaki "sürgün"dür. Mehmud e Mıho ise 1923 doğumlu olduğuna göre 2000 yılında 77 yaşında olabilir! Ama buna rağmen Mıho 84 yıl önce, kara trenlerde yaşananları "dün gibi" hatırlayabiliyor! Burjuvazinin tarihi yazması böyledir işte!

84 yıl öncesini dün gibi hatırlayan Mıho'nun hafızasıyla Mehmet Aktaş Kürtlerin "Stalin'in esirleri" olduğu yalanını kitlelere empoze etmekte, açıkça Stalin şahsında sosyalizm düşmanlığı yapmaktadır.

Tarihi gerçeklerin çarpıtılması ve Stalin şahsında sosyalizme saldırının bir örneği de şudur:

"Sovyetler Birliği Hitler Almanya'sına karşı Stalin önderliğinde savaşa karar verdiğinde, ülke tarihinin en büyük acılarına gebe olduğunu bilmiyordu.

Savaş sonucunda her ne kadar, SSCB müttefikleriyle birlikte galip gelecek ve dünya faşizm belasından kurtulacaksa da sonuç Sovyetler Birliği açısından tam bir yıkımdı.

Çünkü savaşta bir milyondan fazla Sovyet askeri ve vatandaşı hayatını kaybetti. Ülke kaynaklarının önemli bir kısmını yıllarca savaşa yatırdığı için, sadece cephede değil, geride de açlık, hastalık ülkeyi kasıp kavurdu.

Daha da önemlisi, Stalin içerde kendi vatandaşları üzerinde tam bir terör estirdi." (1 Aralık 2000)

Normal düzeyde düşünen her okuyucunun görmesi gereken gerçeklik, bu dört paragraflık alıntının ilk üç paragrafının, dördüncü paragrafta söylenenlere varmak için yazıldığıdır. Mehmet Aktaş, faşizme karşı, Hitler Almanyasına karşı mücadele edilmemeliydi düşüncesini açıkça ifade etseydi belki daha "dürüst" davranırdı. Fakat bunu yapmıyor.

Tersine, Stalin'in sovyet vatandaşları üzerinde "terör estirdiği" iftirasını dile getirmek için tarihi gerçekleri tersyüz ederek yoluna dolaylı devam etmektedir.

İlk önce birinci paragrafta Sovyetler Birliği'nin Hitler Almanyasına karşı savaş ilan ettiği tespit edilirken, sanki savaşa başlayan, saldırgan güç SSCB imiş gibi anlatılmaktadır. Gerçek durum nedir? Hitler Almanyası Sovyetler Birliği'ne saldırmış ve Sovyetler Birliği de sosyalist anavatanı savunmak zorunda kalmıştır. Sov-

yetler Birliği yönetimi böylesi bir savaşla ülkenin büyük acılar yaşayacağının bilincindedir. Ama sözkonusu olan ölüm-kalımdır!

Kuşkusuz burjuva kalemşörlerin her tarafı sardığı ve komünizme, sosyalizme çok yönlü saldırıldığı günümüzde Mehmet Aktaş da sosyalizme saldırıda üzerine düşeni yapmaya çalışmaktadır!

Aktaş'ın tavrının mantık bütünlüğü yakalandığında, savunulan düşünce Stalin önderliğinde Sovyetler Birliği'nin ülkenin "gebe olduğu acıları" gözönüne almadığı ve Hitler Almanyasına savaş ilan ettiği için yanlış bir iş yaptığı düşüncesidir.

Bu yüzden de, faşizmin yenilgiye uğratılması öne çıkarılıp savunulmamakta, tersine "her ne kadar", "faşizm belasında kurtulsa da" vb. tespitlerle asıl vurgulanan şey Sovyetler Birliği'nin "tam bir yıkımı"dır.

Her şeyden önce savaş Sovyetler Birliği'ne hem insan gücü olarak, hem de ekonomik olarak çok büyük bir zarar vermiştir. Fakat hiçbir zaman bu **"tam bir yıkım"** olmamıştır. Aktaş durumu olduğundan kötü göstererek savaşmanın yanlışlığını anlatmaya çalışıyor... Halt ediyor!

"Tam yıkımın" nedenini açıklamaya çalışırken de büyük cehaletini ele veriyor! Aktaş'a göre İkinci Dünya Savaşı'nda **"bir milyondan fazla sovyet askeri ve vatandaşı"** hayatını kaybetmiş miş miş! En basit gerçekleri bile böyle çarpıtanlar, ya da bilmeyenler, büyük araştırmacı, yazar diye piyasaya çıkmaktadır...

İşte böylesi yazar bozuntuları, Sovyet halklarının enternasyonal birlik, kardeşlik temelinde sosyalist anavatanlarına sahip çıkmalarının; savaşın tüm vahşetine rağmen SBKP (B) önderliğinde, faşist saldırıyı püskürtüp faşist saldırganları inine kadar kovalayarak Hitler faşizmine son vermesinin; Sovyetler Birliği'nde sovyet vatandaşları üzerinde ***"tam bir terör"*** estirilerek mümkün olmadığını da anlama yeteneğinde değildirler.

Siyasi sahtekârlıkta sınır tanımayan Aktaş, sanki sovyet halkını düşünüyormuş gibi Beria'yı da "halk düşmanı" olarak ilan ediyor! Ardında bir başka sahtekârlık yapıyor! "1944 sürgünü"nü şöyle anlatıyor vatandaş:

"SSCB'ye bağlı Gürcistan Cumhuriyeti'nin İçişleri Komiseri G. Karanazi 4 Nisan 1944 yılında Moskova'nın kudretli adamı Beria'ya yazdığı bir mektupta şunları söylüyordu:" (aynı yerden)

Mektupta söylenenleri geçerek Aktaş'ın tavrını aktarmaya devam edelim. Aktaş alıntıdan sonra şöyle devam ediyor:

"İçişleri ve devletin güvenliğinden sorumlu Beria, bu mektuba tepki vermede gecikmez.

24.6.1937 tarihli, 7896 numaralı mektubuyla Ülke Güvenliği Komitesi Stalin'e Gürcistan'da iç istikrarın sağlanması için şöyle bir öneride bulunur:" (aynı yerden)

İşte arşivlerdeki belgeler "Kürtlerin sürgünü"nü böyle belgeliyor! 1944'de yazılan mektuba Beria, 1937'de cevap veriyor! Ne yetenek değil mi ama? Bu yetenek tabii ki Beria'nın değil, Mehmet efendinindir! Aslında Mehmet efendiyi yüksek öngörü yeteneğinden dolayı tarihin tanıdığı en yetenekli profesör olarak ödüllendirmek gerekir!

***

Dizi yazıda, baştan sona kadar sosyalizm döneminde Kürtlere sistemli bir baskının olduğu yalanı işlenmektedir. Orta Asya'da yaşayan Kürtler nezdinde ise sosyalizmin neredeyse faşist bir diktatörlükten farkının olmadığı satır aralarında söylenmeye çalışılmaktadır.

Bu dizi yazıda Stalin karşıtlığı üzerine bina edilen sosyalizm düşmanlığı; olguları istediği gibi önceden kafasında tasarlanmış olana uydurma yaklaşımı çok açık görülmektedir. Denebilir ki önceden hazırlanmış bir senaryoya uygun tiplemelerle, istenilen mizansenin ortaya çıkarılması için herşey önceden hazırdır! Gerekli olan sadece coğrafik fiziki malzemedir. Aktaş da Orta Asya'ya kadar gidip ihtiyacını gidermeye çalışmıştır. Stalin şahsında sosyalizme düşmanlığı körüklemek için aslında hiç de uzak diyarlara gitmesine gerek yoktu!

Dizi yazıda ifade edildiği biçimiyle "Stalin'in emriyle", "Stalin'in tehcir treni", "Stalin'in esirleri" ya da "Stalin sürgünleri" türünden belirlemeler yapmak için herhangi bir belgeye zaten gerek yok! Bu konuda uluslararası burjuvazi, sosyalizm karşıtlarına kullanabileceği çok malzeme sunmaktadır!

DUYGULARA HİTAP YA DA "HOROZ'U KÜRTÇE" ÖTTÜRMEK!

Dizi yazıda bilimsel temelde, somut belgeleriyle, olgularla Kürtlerin, Kürt ulusal azınlığı olarak sürgün edildiğini belgeleyemeyen Aktaş, bir bölüm Kürdün Orta Asya'ya gönderilmiş olmasını genel olarak Kürtler sürgün edildi tezini inandırıcı kılmak için okuyucuların beynine değil, gönlüne, duygularına hitap etme yolunu seçmiştir. Öyle ki köyün horozunun Kürtçe öttüğünü büyük puntolarla öne çıkarmaktadır.

Yazı dizisinin başından sonuna kadar duygular hep önde tutulmaktadır. Ağlamaklı bir tablo oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bütün olan bitenden Stalin sorumludur tespiti yapıldıktan sonra bunun güçlendirilmesi için de bu kez yaşanan kimi doğal zorluklar öne geçirilmektedir. "Bitlendik" , "ekmek helva yedik", "yeni doğan çocuklar öldü", "hayvanların taşındığı vagonlarla yolculuk" vb. gibi tespitleri her iki satırda bir öne çıkarılmaktadır. Ya da *"Bütün yaşıtları gibi o da, sürgünün acılarından yaşamı boyunca hiç kurtulamadı."* yönlü tespitlerle insanların duygularına hitap edilerek acındırılmaya ve bu temelde de sosyalizm, sovyet iktidarı karalanmaya çalışılmaktadır. Aktaş, sosyalizm, sovyet iktidarı ne kadar çok karalanırsa, Kürtlerin sürgün edildiğinin de o kadar inandırıcı hale getirilmiş olacağının hesabı içindedir. Ama güneşin balçıkla sıvanamayacağını bi-

rilerinin ona öğretmesi gerekiyor...

Dizi yazı boyunca Kürt milliyetçiliği temelinde duygulara hitap etmeye çalışan Mehmet efendi, Orta Asya Kürtlerinin anlattıklarında önemli noktaları es geçmektedir. Dialoglarda, sürgünün neden yapıldığı anlatılırken, örneğin şunlar söylenmektedir:

"Azeriler bizim üstümüze dilekçe veriyordu. 'Kürtler sosyalizme karşı. Kolxoz, solxoz'u kabul etmiyorlar. Sınırı geçip akrabalarının yanına Iğdır'a, Bazid'e gidip geliyorlar. O tarafa bilgi götürüyorlar. 'Bu şikayetler için çok kişi tutuklandı. "

Mehmet Aktaş, en azından burjuva "bilimselliği" çerçevesinde hareket etse, Kürtlerin sosyalizme karşı olup olmadığı; kolhoz ve sovhoz'lara karşı olup olmadıklarını ortaya koyar; ardından da kendi sovyet karşıtı yorumunu koyabilirdi... Fakat o, Kürtlerin sosyalizme, kolhoz ve sovhoz'a karşı olmasının –ki Sovyet Kürtleri bağlamında böylesi bir genelleme zaten doğru değildir– proletarya iktidarına bu sosyalizm karşıtlarına karşı önlemler almasını gerektirdiğini gözardı ederek, Kürt milliyetçiliği temelinde sosyalizme saldırmaktadır.

Sürgün iddiasının yapıldığı yerde, dikkate alınması gereken noktalardan bir tanesi de, sosyalist anavatanın çevresinin çepeçevre sarılı olması gerçeği, aynı zamanda sosyalist iktidarın her fırsatta yıkılmak istenmesi vb. karşısında en yüksek duyarlılıkla sosyalist ülkenin korunması görevinin en başat görev olduğu gerçeğidir. İçeride de Sovyet iktidarıyla uyumlu olmayan, eski alışkanlıklarını sürdüren vb. kesimlerin de olduğu biliniyor. İçeriye bakıldığında, şu ya da bu halka mensup birey ya da grupların Sovyet aleyhtarlığı yapması yaşanmıştır.

Diziyi hazırlayanın iddiasına bakılacak olursa, onun tabiriyle "sürgüne gönderilenlerin" önceden yaşadıkları yerler Nahçıvan ve Ermenistan'ın sınır bölgeleri. Üstelik göçebe ve yarı göçebe halde yaşamlarını sürdürmektedirler. Dahası aşiretler halinde yaşam devam etmektedir. Ve bu durum 1937 yılının Ekim-Kasım ayları itibarıyla böyledir. Ayrıca "Kürt aşiretler sık sık 'sınır ihlali' yaparak Türkiye'ye geçip tekrar geri dönüyorlardı." tespiti de sözkonusu diyaloglarda yapılmaktadır.

Bu tespitlerin yanısıra "Moskova yönetimi"nin 1937'de Azerbaycan ve Ermenistan'ın Türkiye ve İran'a olan sınırlarındaki bazı yerleşim birimlerini **"Güvenli bölge"** olarak ilan ettiği de tespit edilmektedir.

Yazar sözkonusu olan yerleşim birimlerinde, sınır bölgelerinde bir "güvenli bölge"nin ilan edilmesinin doğruluğu, yanlışlığı üzerine düşünmeye(!) bile gerek duymuyor! Bunu en azından iki nedenden dolayı yapmıyor: Birincisi, sözkonusu olanlar Kürtler olduğu ve hangi gerekçeyle yer değiştirmeye tabi tutulurlarsa tutulsunlar, zaten baştan yanlış yapıldığını düşündüğü için. İkincisi, eğer bu konuda olguları olduğu gibi aktarırsa ve Sovyetler Birliği'nin "güvenli bölge" ilanının haklı olduğu belgelenirse, o zaman da "güvenli bölge"de yaşayanların yerinin değiştirilmesinin de anlaşılır nedeni açıkça ortaya çıkar. Böylesi bir durumda da Mehmet efendinin temel tezi, sovyet döneminde Kürtler üzerinde sistemli bir baskı vardı, Kürtler sürgün edildi tezinin bir iftira olduğu ortaya çıkacağı için.

Yazarın kendisinin aktardığı tek yönlü bilgiler bile yanyana getirildiğinde, birtakım sovyet karşıtı davranışlara girilmesinin tamamen olanaklı olduğu açığa çıkıyor. Aşiret yapısını sürdüren bir kesim, ya da göçebe yaşamı terketmek istemeyen bir kesimin vb. bu alışkanlıklarından vazgeçene dek sorunlar çıkaracağı da açıktır.

Kolhozlarda örgütlenmemek için problemli bir odak haline gelmesi de mümkün. Sınır boylarında eski alışkanlıkları koruyarak yaşama isteği elbette kabuledilebilir bir şey değil. Bu durumda dikkatli davranmak, kimin ne yaptığını dikkatle izlemek ve olumsuzluğa sürüklenenlere karşı gerekli yaptırımlarda bulunmak hiçbir şekilde yanlış olmayacaktır. Nitekim özellikle sovyet iktidarının ilk dönemlerinde ve karışıklık hallerinde Kürt azınlık içerisinde geçmişteki alışkanlıklarını terketmeyen kesimlerin sovyet iktidarına karşı geldikleri vs. Ereb Şemo tarafından ayrıntılı şekilde yazılmaktadır. Bu durum yalnızca Kürtler için değil, değişik halklara mensup küçük gruplar nezdinde de yaşanmıştır. Yaşanmaması da zaten ilginç olurdu!

Kürtlerin bir kesiminin Orta Asya'ya yerleştirilmesi bağlamında, sorumlu olarak Azerileri, ya da Azeri yöneticileri sorumlu tutan tavır bir yönüyle Azeri yöneticiler şahsında sovyet iktidarını karalama amacıyla öne çıkarılırken, diğer yandan sürgün senaryosuna zemin hazırlamak, kabuledilebilir ölçülerde sunmak için hazırlanmış bir mizansen özelliğine de sahiptir. Her halükarda işi Azeriler Kürt düşmanıydı, bunun için Kürtleri "Türk ajanı" ilan ettiler vb. biçiminde tavır takınmak, Kürt milliyetçiliğinin Azeri düşmanlığını körüklemesidir. Böylesi bir tavır sadece ve sadece reddedilir!

Sonuç olarak söylenmesi gereken, Mehmet Aktaş gibi sosyalizm karşıtlarının iftiralarının da gerçekleri ortadan kaldıramayacağı; sosyalizmin barbarlıktan kurtulmanın tek gerçek alternatifi olduğu gerçeğini değiştiremeyeceğidir. Bu iftira ve saldırılar, Kürt ulusunun ulusal baskıdan gerçek kurtuluşunun, özellikle de Kürt ulusundan işçi ve emekçilerin sömürü sisteminden kurtuluşunun ancak ve ancak sosyalizmle mümkün olacağı gerçeğini de ortadan kaldıramaz!

Yazımıza, Stêrka Bolşewîk sayı 2'de tercüme ederek yayınladığımız ve Sovyetler Birliği'nde Kürtlerin yaşamı konusunda, 1949'da Moskova'da yayınlanan "Yeni Zaman" dergisine bir Kürt okuyucunun yazdığı ve Kürtlerin yaşamından doğrudan bilgi veren "Sovyet–Ermenistanı'nda Kürtler" başlıklı yazıyı ekleyerek son veriyoruz.

Mayıs 2001 ✘

Sovyet-Ermenistanı'nda Kürtler

L. GARİBYAN · (ERİVAN)

Bir dönem önce, derginizde muhabir W. Stefanow'un "Kürtlere misafirlik" başlıklı notları yayınlandı. Yazar, bize İran-Kürdistanı'ndaki Kürtlerin durumunu ve zor yaşamını anlatıyordu.

Ben dergi okurlarına, Kürtlerin Sovyet-Ermenistanı'nda nasıl yaşadığını anlatmak istiyorum. Sovyet hükümeti, göçebe hayatı sürdüren Kürtlerin sefaletini yok etmek için tüm şartları yarattı. Onlar şimdi, yerleşik bir yaşam sürdürüyorlar ve kolektif çiftliklerde tarım ve hayvancılık yapıyorlar. Derme çatma kulübelerde değil, taştan yapılmış yeni ve güneşli evlerde yaşıyorlar. Kürt köylerinde artık kendi traktör sürücüleri, tarım araçları sürücüleri, şoförler, mekanikçiler, demirciler, tesfiyeciler, ayakkabıcılar, bal üreticileri, halı dokumacıları ve diğer mesleklerden ustalar var. Buralarda okullar, kulüpler, kreşler, hastahaneler, devlet ve kooperatif mağazaları inşa edildi. Bir dizi köyden bölge merkezlerine ve Ermenistan'ın başkentine düzenli olarak otobüsle ulaşım imkanı var.

Sovyet-Ermenistan'da Kürt halkı, yüzyılları bulan tarihinde ilk defa kendi yazısını ve edebiyatını yaratma imkanına sahip oldu. Kürt alfabesinin yaratılmasından bu yana geçen 20 yılda, Ermenistan'da Kürtçe 200 civarında kitap yayımlandı; bunların arasında Kürt yazarlarının ve şairlerinin eserleri de mevcuttur.

Kürt çocukları kendi anadillerinde eğitim görüyorlar ve yedi yıllık zorunlu eğitimden geçiyorlar. Birçoğu orta ve yüksek okul bitiriyor ve öğretmen, bilimci, yazar, doktor, ziraatçı, devlet yöneticisi oluyor. Kürtler, şimdi Moskova'da yüksek öğrenimde olan Yüksek Sovyet Delegesi ve "Sovyetler Birliği Kahramanı" Samand Siahbandov'la gurur duymaktadırlar. Filoloji bilimleri adayı Gaciye Cındi, Ermenistan Bilimler Akademisi'nin Edebiyat Enstitüsü'nün elemanıdır. Onun bir dizi bilimsel yazısı mevcuttur. Leningrad Devlet Üniversitesi'nde filoloji bilimleri adayı Halat Kurdoyev ders vermektedir ve şimdilik doktorluk tezini hazırlamaktadır. Bir dizi ilginç kitapları yayınlanan Kürt yazar Casme Calil, Rus klasiklerinin eserlerini Kürtçeye çevirmektedir; örneğin A. S. Puşkin'in eserleri onun çevirisiyle yayınlanmıştır.

Yeni mutlu yaşamın inşasına Kürt kadını da erkeklerle eşit olarak katılıyor. Birçok Kürt kadını, kolektif çiftliklerde grup ve işçi ekibi yöneticisidir, birçoğu öğretmendir. Kürt kadını Şurat, Ermenistan Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti'nin delegesidir. Kürt kadını Nure Pulatova bilim enstitülerinden birinde asistan olarak öğrenim görmektedir.

Burada, biraz genişçe Kürt Amin Avdal'dan bahsetmek istiyorum. Onun yaşamı, kendi yaşıtı bir dizi Kürt aydını için tipiktir.

Türk sürüleri Kars bölgesindeki Amin'in köyüne saldırdığında ve neredeyse köy halkının tümünü kılıçtan geçirdiğinde, Amin 8 yaşındaydı. Amin ile anne ve babası yeniçerilerin kılıcından tesadüf sonucu kurtuldular. Onlar, bir grup köylüleriyle birlikte şimdiki Sovyet Ermenistanı'na kaçtılar.

Ermenistan'da sovyet iktidarı kurulduğunda Amin 14 yaşındaydı. Amcası, o zaman bir tren istasyonunda hamallık yapıyordu. Kentte bir Kürt'ün başka bir iş yapabileceği hiç aklına gelmiyordu ve böylece Amin'i de hammal olarak işe yerleştirdi.

Bir gün, yabancı bir adam Amin'e yaklaşarak ona, "Burada ne yapıyorsun küçük?" diye sordu.

Amin, "Hammal olarak çalışıyorum." diye cevap verdi.

"Bu işi bırak, gel seni okula yazalım." dedi yabancı.

"O, okula gidemez. Ekmeğini kazanmak zorundayken o, nasıl öğrenim görecek ki?" diyerek amcası şaşkın bir biçimde lafa karıştı.

Yabancı, "Korkma yoldaş, Sovyet hükümeti onu ücretsiz olarak okutacak ve o çalışkan bir insan olacak." diye cevap verdi.

Genç Amin böylece yeni yaşama adım attı. Ortaokulu bitirdi ve bir Kürt okulunda öğretmen oldu. Amcasının şaşkınlığı artık geçmişti. Yüzlerce Kürt çocuğunun nasıl öğrenip aydınlandığını bizzat görüyordu.

Fakat Amin'in okuma hevesi dinmek bilmiyordu ve bilimin kapısı ardına kadar açıktı. Amin Erivan'a gitti ve devlet üniversitesinde öğrenim gördü. Üniversiteyi başarıyla bitirdikten sonra, asistan olarak kendisini tamamıyla bilimsel çalışmaya verdi.

Filoloji bilimleri adayı Amin Avdal bir dizi bilimsel yazı kaleme aldı. Kürt okulları için çok sayıda ders kitabı yazdı. Gaciye Cındi ile birlikte Kürt halk şiirlerinin en iyilerini derleyerek onları orijinal dilde yayımladı. Amin Avdal'ın çalışmaları Ermenice de yayınlandı. O, şimdi Ermenistan Bilimler Akademisi'nde çalışıyor.

Bunlar, Sovyet İktidarı'nın Kürtlerin ilerlemesi için yarattığı gerçek imkanlardır. Kürtler, bu imkanları sonuna kadar kullanmakta, büyük sevgi besledikleri Sovyet İktidarı'na ve onun büyük yaratıcıları Lenin ve Stalin'e şükranlıklarını ifade etmektedirler.

LI ŞERÊ WETANİYÊ MEZIN DA (3)

Sehid hukum kır:

– Ka dilê xwe bine cem mın.

Dora Sehid çend qumandarê taxbûra rûnıştıbûn. Wextê ew faşistê dırêj anine hundur, Sehid hukum kır, weki destê wi vekın. Gava ku devê wi vala bû û destê wi vekırın, rabû tik sekını. Rasti ji yeki telaşi dırêj beyhûde bû, minani dareke çıloxar bû. Sehid ci nişani wi da, ew nêzıki kursi bû, rûnışt. Çavê wi dıreqısin. Sehid hukum kır, weki fincane av bının bıdınê:

– Bıra bızanbe, em ne minani wan bê isaf ın, Sehid got:

Wextê fincana avê anin danê da, ewi gırte destê xwe, dest lê dırıcıfin, av çelıqiya, hevek rıjiya erdê. Av wexar. Ewi ku av vexar, Sehid bı zımanê Ûrısi jê pırsi:

– Navê te û navê eslê te çiye?

Ewi dengê xwe nekır, Sehid disa ew gıliyê xwe wekıland. Ewi bı zımanê gêrmaniya cab da got:

– Ez Ûrısi qe gıliki fem nakım.

Sehid hukum kır bışının pey dilbend. Dilbend hat bı zımanê gêrmaniya pêra xeberda. Du roja wi faşisti tıştek eyan nekır, lê du roja şûnda çı zanıbû jı Sehid ra got. Paşê Sehid ew şande ştaba ordiyê û zûzûka karê xwe kır: alayike tanka, alayike topê xweçûyi, alayike minamyota, şevekê da pışt jı eskerê faşista standın, weki nereve, kıre çerxê. Qumandarê ordiyê ji gele teyare şande komeka Sehid. Nışkêva bû rınginiya topa, tanka dıkışiyane nêzik, minamyot aliki, teyara jı jorda lêdıxıst. Faşist minani mışkeki ku têkeve telê, vi ali wi ali xwe davit, lê nıkarıbû tıştek bıkıra. Heta sıbe ron bû, rûyê royê hate gırtınê jı mij-dûmana topa, bomba û minamyota. Carna, weki topçi qeziyak lê bıqewımiya, wi çaxi Sehid bı xwe ber topê dısekını, topê agır dıkır. Wextê Sehid topê agır dıkır, qe gullek wi vala nedıçû. Faşistê wê derê yek xılaz nebûn, heçiyê ku ne hatıbûn kuştın ji, dil gırtın.

Nav dengê Sehid û mêraniya wi lı vıra ji bela bû. Cepa Bêlorûsiyayê gışka derheqa Sehid bıhist. Navê wi gele cara dı gazêtê da nıvisın... Eskerê Sovêtiyê pêş da kışiya.

Ketıbû meha payizê ewlin, meha ilonê, lê roj ewqas ne sar bûn, carna tavê dıda erd germ dıkır. Esker hat kêleka gundeki mezın hêwıri. Wextê esker hate nav gund, ecêbmayi man. Gund xırab kırıbûn û şewıtandıbûn. Cınazê meriyê kal, jın û zarêd hûre kuşti lı wan dera tıjibûn, ser wan cınyaza tıji mêş bûbûn.

Esker çû nava gund, hında dêra hedımandi, ditın ku heft mêr daraxacê xıstıne-xenıqandıne. Lı ser sıngê her meriki texte darda kırıbûn, lı ser wan texta bı zımanê gêrmaniya nıvisi bûn: "Kê partizana xweyike û diwana gêrmanya qebûl neke, emê wa bınına serê wan".

Kesek gunda da tunebû. Lezekê şûnda jineke pir, kıncê gıncıroke lê, tu dıbêji jı bın erdê derketiye, hate cem esker. Ev jınık ne dıgıriya, ne ji karibû xeberda. Her lava dıkır nan dıxwest. Çı jı pirê dıpırsin, ewê belengazê cab nedıda, her lava dıkır dıgot: "Nan bıdne mın". Ew pira belengaz din bûbû, tıştek fem nedıkır...

Ki çav wi gundê hılşyayi, cınyaza, wan mêrê daraxacê xıstıbûn, xenıqandıbûn û wê pira usa din dıket, kelogıri dıbû, hêsır jı çava dıhat dıgıriya.

Sehid hergav xebateke dıha rınd dıbır nava apisêra û esker, lê lı wıra xebateke dıha rınd bır, ewi gote esker.

– Hûn vi gundê ber çavê xwe dıbının, şewıtandi û hılşandi, hûn van cınyazê kûşti kal, jın û zarêd hûr we bı çavê xwe dit hevt mêrê dardakıri. Lê kanê cımaeta vi gundê mezın? Yanê gışk hatıne qırkırınê, yanê ji hêsir gırtıne. We ev pira belengaz dit, ew êdi din bûye... Hevalno, hela bêjın, dılê me çawa qebuldıke van zor û zulma? Em ber van cınyaza ra karın hêsa derbaz bın? Em eskerê Sovêtê, em komûnist, û komsomol bı serê van cinyaza van mêrê xenıqandi û vê pira Ûrıse belengaz sond dıxun, weki heta rıh canê me da hebe, heta dılê me dıxebıte, emê ber faşista şerkın, jı welatê xwe derxın. Em gerekê tu fitê nedne faşista, qırkın, em gerekê emrê xwe bıdın bona wetenê xwe, bona partiya me eziz.

Gışka ax dıkır û bı serê wan cinyaza sond xwarın, weki tu fitê nedne faşista.

Kete bira Sehid wextê zarotiya wi da eskerê Romê gundê wan zevt kır, gulle agıri wi kırın, weki wi bıkujın, lê ew revi. Usa ji kete bira wi eskerê Romê çıqas mêr gundê wan da kuştın û bavê wi ji bırın hêsiriyê. Dılê wi tıji bû, sond xwar; heta qudûm ber çokê wi da heyê, gerekê faşista qırke...

Ber êvar bû. Eskerê Sovêtê ew cınyaza teslimi erdê kırın. Ew nenerê ku faşista ani bû serê mexlûqetê Urısêtê dılê teva tıji kırıbûn. Êvarê tari kete erdê, şiv anin, esker şiva xwe xwar. Ser şivê esker hevra xeber dıda û bir danin ew bêisafiya anibûne serê wan meriyê edıli, wan gundiya. Wana bir danin ew gılyêd Sehid wan ra gotıbû. Wana dıgotın:

– Gerekê em van dera egle nebın, herın lêxın.

Sehid wê gavê ser gılyê wan da hat, got:

– Ê, çıma eva gunda tenê ye? Çıma we serê rêya û gundêd mayin nedit? Çıma hûn nızanın çıqas qizêd cahıl û xort jı gunda gırtıne bırıne welatê xwe? Çawa qûl xwe ra dıdane xebatê? Ewi faşisti ovtobûs çêkırıbû, jê ra Ûrısi dıbên "dûşêgûbka" yanê ruhstandın. Meri tıji dıkırın, xwedêgravi dıguhêzen brıne ciki dınê. Wextê meri tıji dıkırın, deri lê dadıdan û gaza benzina maşinê lê xebıtiye tıji wê avtobûsê dıkır, ew meri gışk dıxenıqandın. Gele ceza dıdanê mexlûqetê Sovêtê, faşist dıxweze me têke qûlê xwe û minani dewara xwe ra bıde xebatê...

Eskerê dora Sehid top bıbûn, hevra gotın:

– Na, ew yek tu cara nabe!...

Wê êvarê dereng qumandar gazi teymenê mezın Karpov kır û çend hevala va şande istıxbaratê, wê qırarê weki vegere bê, cabê bine: "Ew çawan e iro faşista usa ker ın". Karpov çû. Nivê şevê hê tunebû, vegeriya hat. Ewi cab da qumandarê alayê:

– Kıvş e gele eskerê teze dıkışe tê vê derê. Ewana arxayin ın, qe xema wan nine, tu dıbêji dı mala xwe da nın. Em qe rasti pikêtê wan ji nehatın.

– Ew pak e, –qumandarê alayê got,– weki ewê usa arxayin bın.

Wê şevê eskerê Sehid dora telpe eskerê dın ji gırt. Jı leşkera bıgre heta çawûşa û zabıta çırkin jı dıranê wan dıhatın, qe mecal nedane faşista, qır dıkırın. Qelfe teyarê faşista hatne hewarıya wê telpê, lê bı topa û bı teyarê me beri wan dan. Faşist çav tırsiyayi, ecêbmayi mabûn, esker pêra lêdıxıst, dıgotın: "Eva heyfa gundiyêd edıli, eva heyfa jın û zarêd belengaz!"

Hema vi şeri da Sehid bı avtomata xwe 47 mêr kuştın. Nav û dengê Sehid nav faşista da eyan bûbû, faşist minani "cın jı hesın bıtırsın", ew jı Sehid usa dıtırsiyan.

Derheqa mêrxasiya Sehid vi şeri da qumandarê mezın xeysetnamê da nıvisiye:

"Mêrxasê Tıfaqa Sovêtê podpolkovnik Sehidê Emerikê:

7.IX sala 1944'a, bêlûka duda, ya alaya 755, hıne eskerê alaya 766 hıcûmi ser eskerê dıjmın kır. Ser kendalê çemê Narvayê û bona zevtkırına gundê Dzbonda. Wextê eskerê me bı şer derbazi wi beri çêm bû, gundê Dzbonda kete destê me, dıjmın em dane ber topa. Ewê sehetekê zêdetır dit ku nıkare me jı gund derxe, wê yekêra bı komekiya gelek tanka û bı artilêriya xweçûyi hıcûmi ser me kır bı wê netê, weki beri eskerê me de, disa me bine vi berê çemê Narvê û disa gundê-Dzbondê têke destê xwe. Jı diviziya (alaya) 102 û jı eskerêd mayin ji, ê ku derbazi wi beri çemê Navrê bıbûn, gelek esker û zabıtê me hatıbûne pejmûrde kırınê, nava wi eskerê me da qesli û panik çêbû. Dıjmın ew qelsi dit û hındık mabû ewe qeleçe bıgırta, gundê Dzbondê zevtkıra, lı wê derê halê me zef çetnayi da hû.

Wi çaxi serkarê dıviziya 217 krasnoznamênoy ya ordêna Sûvorov qumandariya wi şerê çetın, serkari teslimi hevalê Sehidê Emerikê kır, da bır axtiyara wi aliki tank, aliki artilêriya xweçûyi, aliki artilêriya dınê û esker jı alaya 766 û jı diviziya 102 herçê mabûn.

Hevalê Sehid hergav lı bêlûka 2 alaya 755 da tımê ber topa, tanka û gula êdi qal bûbû, ewi eskerê ku dabûne bın axtiyariya wi, ani ser qanûneke rınd û ew eskerê gıran, ewi bı aqıli û ulmê herbıyê bıre şêr û bı kontrol hıcûma beri dıjmın da. Gêrmanya wi şeri da bêfesal ber xwe dıda, eskerê me ra şer dıkır, lê hevalê Sehid usa qumandari wi eskerê gıran dıkır, ewi zor da dıjmın, disa gundê Dzbondê kete destê me û dıjmın gışk jı gund derxıstın. Gele eskerê wi qırkır û têxnika wi xırab kır: 3 tank hatne xıravkırınê, 250 esker û zabıti zêdetır qırkırın. Pey wê qewımandınê, wi berê çemê Narvê, komekeke gıran gıhişte dıjmın, ewi cara kontrhıcûmê eskerê me kır, lê ew qewata wiye gıran nıkarıbû tıştek bıkıra. Çımku saya Sehid ew hemû cure esker û silıhe rınd da xebatê. Bı saya mêraniya wi dıjmın gışk paşda revi û gelek eskerê wi hate qırê.

Dı vi şeri da Sehid bı desteşûra xwe 13 eskerê gêrmanya qırkır.

4'ê meha İlonê sala 1944'a wextê eskerê me çemê Narvê ra derbazi wi beri dıbû, hevalê Sehid bêlûka sısya ra çû şêr. Dıjmın bı topê artileriyê, minamyota û tanka, minani teyroka ser wi da dıbarand. Lê Sehid beri gışka derbazê wi beri çem bû û bı fıkreke zane, teşkil kır du bêlûkêd mayin ji derbazi wi beri kırın.

Gava ku ew esker derbazi wi beri çem kır, hevalê Sehid, ew esker gışk bı ulmê herbiyê teşkil kırın û xwe xwe da pêşiya bêlûka 3 ya, bıre şêr, weki ciyê eskerê xwe zêdeke, erdê zevt ke, ewi gundê Kozêlnisa zevt kır.

Wê gavê dıjmın geleki ber xwe da, şer kır û bı tıvınga, gulleavêja, minamyota, tanka û artilêriya xwe çûyi şer kır. Hevalê Sehidê Emerikê wê çetnayê da, merıv nıkarıbû serê xwe bılınd kıra, ewi teşkil kır jı topê 76 mm. agırkırın, dûz lı cêrgê wan xıst.

Her bı saya Sehidê Emerikê û destpêkırına wi wextêda, bı agırkırına topa dıjmın da sekınandınê. Bêlûka me temam û zûtırê derbazi wi berê çem bûn. Meriyê me ji dı wi şerê çetın da hındık telef bûn. Gundê Kazêlnisa kete destê me û me gelek eskerê wan qırkırın, têxnika wan xırab kırın: 2 tank şıkênandın, jı faşista 100 eskeri zêdetır qırkırın, sê meri dil gırtın, gelek gulleavêj û minamyot ketne destê me.

Şer da, wextê me cepa wi qelaşt, hılda bajarê Rogaçêv, bona qırkırına ew eskerê ku lı Bobrûyskê ketıbûne çerxê, wi çaxi hevalê Sehid disa pêşiyê da bû û bı hunerê xwe komûnist-komsomol usa teşkil kırın, weki ev dereca me dabûne ber xwe rınd qedandın, ew gışk disa mêraniya Sehid bû.

Besa xebera bine ber çawa, em karın bir binın ew wext, kengê çemê Bêrêzin ra derbazi wi beri dıbûn hev. Sehidê Emerikê nav bêlûka 1'ê bû, ew disa berê ewlin tev bêlûkê ra derbazi vi beri çemê Bêrêzin bû û wan ra kete nava bajarê Bobrûyskê, şer kırın, lı soqaqê mehela mışrıqê, nêziki 150 esker û zabıtê gêrmanya dil gırtın, lı besta şêr, dıjmın gele eskerê xwe hişt û ev cephê jı dıjmın hatıbû qepeçekırınê û paqışkırınê.

Lı şerê kêleka gundê Maliyê-Goroşki, nehya Osipovçiskê, dıjmın nışkêva bı qeweteke nêzıki 900 meri, bı komekiya tank û bronêtransportê ra dıkır ku ji gırtına çerxê derkeve. Gele cara zef qewet hıcûm dıkır, weki çerxa dora wi gırti bıqelêşe, derkeve bıreve.

Wi şeri da eskerê me tev hev bû, minani tışteki qelsi têkeve nav, lı wıra disa, Sehidê Emerikê mexsûs esker da serbestkırınê û bı zane ew sılahê mıqabili tankê wan da xebatê, ew hıcûme dıjmına berg ser şıkênandi kır, paşda avit. 7 tank 5 bronêtransportêr germanya xırabkırın. Dıjmın lı rasta şer 250 zêdetır cınyazê esker û zabıta hişt. Sehid dı vi şeri da disa bırindar bûbû, lê Sehid jı nav şer derneket. Usa bı bırindariya xwe, mezınti lı esker kır, beri dıjmın da.

Hema wê sehetê topa 45 mm xırabû, halê eskerê me kete çetnayê; lê Sehid bı xwe ber wê topê sekını û dewsa topçi agırkır. Tankeke faşista xırab kır, tê da tıji faşist qırkır. Sehid bı avtomata xwe neziki 100 eskerê Hitlêr qırkır. Ew telpa dıjmın rınd ketıbû çerxê, temam hate qırkırınê. 227 esker û zabıtê gêrmanya dil gırtın.

3'ê meha İlonê sala 1944'a wextê me hında gundê Çêsinê cepha dıjmın qelaşt, wi çaxê sehid disa cêrga şerê pêşin da bû, ya dıçûne ser dıjmın, ew pêşya gışka jı tabiya xwe rabû, bezi çû hıcûmê, ewi ew esker gışk xiret dayê da, da pey xwe. Dawiya wê hıcûma Sehid ew bû, weki alaya me çı derece dabû ber xwe, zûtır û layiqi qedand. Em jı wan tabiyê ku Germaniyê berk çêkırıbûn, derbazbûn, me 3 ciyê rınd û hêsa bona şer jı xwe ra gırt. Wê hıcûmê da me jı destê dıjmın batarêyeke minamyota, baterêyeke artilêryê, gelek cebırxanê mayin gırt. 200'i zêdetır esker û zabıtê dıjmın qırkırın.

Heval Sehidê Emerikê her gava şer da rınd û zanebûneke pak komûnista-komsomola teşkil dıke ser nêta qedandına wan dereca ya danine ber wana û xwe xwe ji baş dıqedine.

Xwe xwe herro derbazdıke xebata partiyê-seyasetiyê nav esker da. Gele xebatê dıbe derheqa pakbûna jiyin û halê şerkıra, wextê da cebırxana ji bıgıhije esker û eskerê bırindar wextê da jı nav şer xılas bıkın.

Deqa kela şerê gıran da Sehid nava şerkara çawûşa û zabıta danê, xwe xwe nişani wan dıde cûrê mêraniyê, qewati û mêrxasiyê.

Dawiya qedandına xebata Sehidê Emerikê rınd pak ew bû, weki xebata partiyê û seyasetiya, seyasetiya morala alaya esker ser fıkra rastiyê bû, lema ji alaya me bı saya wi zûtırê dıqedand hemû derecê şer qumandari dıda pêşiya wan.

Qumandarê alaya 755'a
Podpolkovnik-Kaşabin (qol).
27ê meha Adarê, sala 1945'a."

Jı wê şûnda, 28'ê meha Nisanê sala 1945'a qumandarê ordiya esker hevalê Gûsêv, Emerikê bavê Sehid ra name ke ha dınıvisi:

"Emerikê pır delal!

Kurê te Sehidê Emerikê, lı şerê mıqabali faşista nişanda, weki ew zabıteki egitê eskerê sor e; bê hesab hızdıke wetenê me. Helal dıqedand deynê xweyi eskeriyê, ber emır û kuştına xwe nedıket, bê qusûr qırdıkır dıjmınê mexlûqetê me.

Wan deqê germe şêr da, hevalê Sehid pêşiya şerkara da bû û bı xısûsiya xwe curêd şere mêraniyê, qewatiyê, mêrxasiyê û ruhê êgıntiyê ber esker da dani, bı wi yekê hergav dıqedand ew derecêd şêr; ê ku qumandariya ordiyê hukmi wan dıkır.

Wextê lapi çetınaya şêrhev. Sehidê Emerikê gele cara serkari lı bêlûka û alaya dıkır û bı rastiya xwe, bı ênêrgiya xwe, rûspiti û mêraniya şêr tımê aliyê me da bû, me wi çaxi gele eskerê dıjmın qır dıkır, têxnika wi xırab dıkır û rev lı faşista dıxıst.

Hemû wexta nav şerê gıran da hevalê Sehid rınd teşkil dıke xebata partiyê-seyasetiyê nav esker da û bı zane nişan dıde teşkiletêd partiyê û komsomola, bona qedandına dereca şer.

Partiyê û diwanê qimeteki bılınd da wan mêrxasiyê Sehidê Emerikê ê ku ewi bıriye ber wetenê me da. Bı Emrnıvisara Sedrtiya Sovêta Tıfaqa Rêspûblikayêd Sovêtiyêye Sosyalistiyê 24'ê meha Adarê 1945'a navê mêrxasê Tıfaqa Sovêtiyê dane wi.

Şerkar, teymen û zabıt hunur bûne mêraniya qumandarê xwe Sehid, pey dıjmınê mexlûqetê xwe ketıne, ewana qır dıkın, nêzik dıbe ew roj, weki emê hember faşistê Gêrmaniyayê serkevın.

Qiymeteke mezın em dıdne we, Emerikê Eli, weki te mezın kır û terbiyet da kureki usa delali rınd û mêrxasê wetenê me.

Em dıl û can dıxwazın sılametiya te û jiyana bextewar.

Qumandarê Ordiyê
Gênêral-lêytênat Gûsêv (qol)
Uzvê Sovêta Ordiya Herbiyê.
Gênêral-mayor İstomin (qol)
28'ê meha Adarê, sala 1945'a".

(Ereb Şemo, Jiyana Bextewar, Weşanên Deng, Heziran 1994, İstanbul, Rupel 245-253)

Değerli Okurlar;

Bilindiği üzere 12. sayımızda "Tartışma Köşesi" açmış, "Kürt ulusal hareketinde (1900-1950) yenilginin nedenleri üzerine notlar..." başlıklı yazıyı ilk tartışma yazısını yayınlamıştık. Bu sayımızda sözkonusu yazıya gelen bir eleştiriyi yayınlıyoruz. Bir kez daha belirtelim ki, bu köşede yayınladığımız yazılardan yazarları sorumludur. Bizim bu köşede yayınladığımız yazılar hakkında tavır takınmamamız bu yazılarla hemfikir olduğumuz anlamına gelmiyor. Okurlarımızı görüşlerimizi ilerletmek için tartışmalarını yazılı iletmeye çağırıyoruz.

stêrka bolşewîk

"Kürt ulusal hareketinde (1900-1950) yenilginin nedenleri üzerine notlar..." başlıklı yazı hakkında bazı düşünceler...

Sterka Bolşewik'in 12. sayısında yayınlanan sözkonusu yazı hakkında birşeyler yazmadan önce, çok kısa olarak önsöz hakkında bir açıklamada bulunmak istiyorum.

Yayın organında bir "Tartışma köşesi" açmanın ne kadar yarar getireceğini zaman gösterecektir. Geçmişte bir tartışma köşesi değil ama, merkez yayın organlarındaki tartışmaların boyutlarının zararlı sonuçlar doğurduğunu, bir merkez yayın organından "Tartışma yayın organı"na dönüşüldüğünü görmüştük. Bu olumsuz örnekten hareket ederek, "çizgimizin(buna şimdi "görüşlerimizin" deniyor anlaşılan bn.) geliştirilmesi"ne hizmet edecek araçlardan biri olarak, tartışma yayın organı pratiği izlenmişti. Ben şahsen yine bu yöntemin kullanılmasını öneriyorum.

YAZI İLE İLGİLİ OLARAK...

Ben yazının tümüne karşı özel bir yazı yazmayı şimdilik gerekli bulmuyorum... Fakat şimdilik öne çıkan bir kaç noktaya dikkat çekmek ve fikrimi belirtmek istiyorum. Birinci nokta;

"Kürdistan'daki direnişlerin genel olarak yenilgiyle sonuçlanması(*)" şeklinde bir ifade tam doğruyu yansıtmıyor diye düşünüyorum. Çünkü, Kürdistan'da değişik tarihlerde gerçekleşen ve yer yer yıllarca başarılı bir şekilde süren direnişler olmuştur. Sonuçta bir yenilginin olması kastediliyorsa, ya da bağımsız bir Kürdistan'ın yaratılamamış olması kastediliyorsa o zaman farklı ifade edilmelidir.

Ayrıca bu konu ile ilgili olarak yazılan bir yazıda, Kürt milliyetçilerinin, varsa başkalarının da değerlendirmeleri bir şekilde tartışmaya çekilmeli, üzerine tartışma yürütülmelidir. Başkaları Komünist bir bakış açısıyla soruna yaklaşmamış olsalar bile, o görüşlerle hesaplaşmak bir görevdir sanıyorum.

Yine giriş bölümü içerisinde şu tespit yapılmaktadır: *"Ulusal hareket mi değil mi bağıntısında, söylenebilecek şudur: yetmezliklere rağmen ulusal! Örneğin yerelliğine rağmen Koçgiri direnişi döneminde Dersimlilerin duyarlılığı;...."* Herhalükârda bu hareketlerin ulusal olduğuna dair verilen bu örnek, yanlış seçilmiş, zorlama bir örnektir. Çünkü, Dersimlilerin "duyarlı"lığının nedeni aynı ulusa mensup olmaktan çok, aynı aşirete mensup olmalarıdır. Burada tüm Dersim ya da Dersimlilerden bahsetmek zaten yanlıştır; çünkü tüm Dersim'i bir kenara bırakalım, Koçgiri aşiretinin yaşam alanı içerisinde olan, evet Koçgirili olan Dersimliler bile gereken duyarlılığı ne yazık ki gösterememişlerdir. Koçgiri isyanı Sivas ve Hozat'taki Koçgirililer tarafından ortaklaşa örgütlenmesine rağmen, çok az sayıda Hozat'lı hariç isyan neredeyse yalnızca İmranlı, Bolucan, Divriği çevresindeki Koçgiri aşiretine mensup Kürtler tarafından sürdürülmüştür. Bu durum, "Koçgiri başladı harba..." adlı türküye de yansımıştır.

Ağrı isyanı hakkında herhangi bir iddiam yoktur; ama zaten yazıda bu konuda birşey de söylenmemektedir.

Burada problem olan şey bu isyanların ağırlığını neyin oluşturduğu sorunudur! Bu isyanlarda ağırlık bir aşiretin kendi bağımsızlığını ilan ederek, aşiret boyu içerisinde her türlü sömürü ve gericiliği devam ettirmek mi, yoksa gerçekte sömürgeci bir devlete karşı kendi ulusunun özgürlüğü için mücadele mi?

Bu noktada bu hareketlerin ne kadar ulusal hareket olup olmadığı bir tartışma konusudur. Bu Kuzey Kürdistan ve genelde Kürdistan'da o dönemde hangi toplumsal yapı biçiminin hakim olduğu ile ilintili bir sorundur. Yani kapitalist üretim biçimleri mi hakimdir, yoksa feodal üretim biçimleri mi? Uluslaşma süreci, uluslaşma bilinci kapitalizmin gelişmesiyle bir-

likte ele alınacaksa, ki bence öyle ele alınmalıdır, o zaman Kuzey Kürdistan'ın bu dönemi hakkında ne diyeceğimiz çok önemlidir. Tartışmayı bu temel üzerinde yürütmek gerekirken, yazar soruna yüzeysel bir şekilde yaklaşarak, "duyarlı" olup olmamayı, ulusal hareket olup olmamaya esas gerekçe yapmaya çalışıyor... Bu yanlış bir yaklaşım biçimidir!

Çünkü Osmanlılar zamanında da isyanlar var, orada da Kürtler arasında dayanışmalar vardır... Bunu "Şerefname"de görmek mümkün... Kürt hareketlerinin o dönemine ne demek gerekiyor?!

Yazar yine önümüze mükemmel bir ayraç daha koyuyor, nedir o ayraç?

Yazara göre, *"olanca zaaflarına rağmen ulusal demokratik mücadeledir* (Kürt hareketlerini kastediyor Bn.) *ve bu anlamda karşı devrimin temsili değildir."*

Anlaşılan bizim görüşlerimizi yeniden gözden geçirmemiz lazım... Bugüne kadar bir hareketin karşıdevrimci olup olmadığını belirleyen ölçek ne idi? Bundan sonra ne olacak?

Koçgiri isyanını ele alalım: Koçgiri isyanının başını çeken aşiret ağasının ne kadar gerici olduğunu o dönemin insanları anlatıyordu. Bu isyanın başını çeken bu ağa acaba komünistlerin bu hareket içerisinde olası çalışmalarını nasıl karşılardı? Bu ağanın emperyalizme karşı tutumu ne idi? Bu ağa kemalistlerle ölçüldüğünde daha ileri yanları var mıydı? Tartışmalar bu çerçevede yürütüleceğine, farklı bir alanda yürütülmeye çalışılıyor ve bu yanlıştır.

Ve devam edelim... *"Bileşiminden hareketle gerici mi değil mi noktasında ise; devrimci olmadığı oranda ve ölçüde elbette sınıfsal konum itibarıyla küçükburjuvazi ile kıyaslamada geriyi temsil ediyor, bu anlamda gericidir. ..."* Yazar bu hareketlerin kendisini hangi veriye dayanarak küçük burjuvazi ile kıyaslamaya giriyor? Kürt aşiretlerinin toprak ağaları ne zamandan beri küçük burjuvaziyi temsil ediyorlar? Koçgiri aşiretinin reisleri belki yüzlerce köyün ağalığını yapıyorlardı ve onların dedikleri dedik, astıkları astıktı... Yazarın bu bölüm içerisindeki yaklaşımları, temel yaklaşım itibarıyla yanlıştır.

Bu noktada çatışma karşıdevrimin içerisinde bir çatışma mı yoksa gerici olan ve fakat karşıdevrimci olmayanların çatışması biçimindeki tartışma zorlama bir tartışmadır. Çok somut konuşmak gerekirse, Koçgiri aşiretinin başını çeken ağaların gerici ve zorba oldukları çok açıktır... Bunu söyleyebilmek için kâhin olmaya gerek yoktur ve o alanda yaşayan insanların anlatımları budur.

Kuzey Kürdistan'lı bir Komünist olarak *"...anti-emperyalist pratiğe yönelmedikleri..."* yazarca da tescil edilmiş bulunan bu yobazların sömürgeci rejime karşı ulusal demokratik bir mücadele verdikleri savı zorlama bir savdır ve yerel milliyetçiliğin izi bu iddiada görülebilmektedir.

Yazarın *"... Ancak Türkiye bağıntısında lafta komünistliğin yapıldığı o yıllarda..."* şeklindeki iddiası da, yukarıdaki yerel milliyetçiliğin dizginsiz dışa vurumudur. Ben burada o dönemin TKP'sini genişçe tartışmayacağım. Ama, biz Bolşeviklerin, evet Kuzey Kürdistan'lı Bolşeviklerin de doğru olarak tespit etmiş olduğu gibi Mustafa Suphi ve onun kuruluşuna önderlik ettiği TKP marksist bir partidir ve Mustafa Suphi de bir marksisttir. O dönemde komünistlik lafta yapılmamıştır... O dönemde yüzlerce ve belki de binlerce komünist atelyelerde, maden ocaklarında, demiryollarında Dünya Komünist Hareketi'nin partisi olan 3. Enternasyonal'in yolgöstericiliğinde örgütleme yapmışlardır ve kimisi işkencehanelerde katledilmiş, kimisi sakat bırakılmış, kimisi yurtdışına kaçmak zorunda kalmış ve Mustafa Suphi gibi bazı yoldaşlar da katledilmişlerdir kemalistlerce! Bunları görmemek, bunları yadsımak bir marksistin bakış açısı olamaz!

Burada tek ölçek vardır, o da feodal Kürt aşiret reislerinin, yazarın deyimiyle, *"... Karar verme gücünün neredeyse doğal* (acaba yazar bunu neden "doğal" görüyor? Bir kişinin yaşamının aşiret reisinin iki dudakları arasında çıkacak bir emre bağlı olması mıdır doğallık acaba? Bn.) *bir şekilde bir kişide toplandığı dikkate alındığında..."* kendi hükümranlık alanlarını korumak için verdiği kavgayı desteklemek! Destek verirsen komünistsin vermezsen lafta komünistsin ya da kemalist şovensin! Bu kadar ucuz değerlendirmeler bizi hiç mi hiç ileri götürmedi, götürmeyecek de!

Ama marksistlerin ölçeği bu değil! Lenin yoldaş, böylesi durumda, feodal hareketleri bir yana bırakalım, ulusal nitelikteki hareketleri desteklemenin tek ölçeği vardır, emperyalizme karşı tavır içinde olma, karşısında olduğu güçten daha ileriyi temsil etmek... Böyle değilse buyurun ortaya koyunuz, biz de öğrenelim!

Evet ben iddia ediyorum ki, Kürt hareketlerin hemen hepsi hem aşiretçi ve hem de dinci ve evet dinsel siyaset güden yapılanmalardı ve bu o günün toplumsal koşullarına da uygun bir durumdu. Ve aynı zamanda, yazarın kendisinin de tespit ettiği gibi, *"...Ulusal hareketin önderliğini elinde tutanlar bizzat kendileri dış destek davetinde bulunmuşlardır.", "*Kürt direnişlerinin yoğunlaştığı yirmi yıllık süre içerisinde anti-emperyalist program ve strateji temelinde bir başkaldırı yaşanmamıştır. ..."* Bu gerçekleri reddetme ve bu gerçeklerin yerine kendi iradeci bakış açısını koyma ve yine kendisinin koyduğu bazı doğru tespitlerle çelişmekten başka birşey değildir ve tepeden tırnağa Kürt ulusalcılığının etkisi altında kalmadır bu tutum!

"Önderlik ve Örgütlülük" alt başlığı altında yazılanların hepsine katılmak mümkün değildir. Bir çok id-

dia alt alta dizilmiş ve belli sonuçlara ulaşılmaya çalışılmaktadır.

Bana göre, biz Kuzey Kürdistanlıların bu feodal ağalardan öğreneceği ve savunacağı bir şey yoktur. "Kendi" milliyetçiliğimizi değişik iddialar temelinde hoş görme ya da onu kıyısından köşesinden savunma bizim işimiz olmamalıdır.

Bu feodal aşiret ağalarından Kuzey Kürdistanlılar çok çekmişlerdir ve hâlen de çekmektedirler. Bu, bunlara karşı kemalistlerin haklı çıkarılması anlamına gelmiyor. Ama bizim "kendi" aşiret reislerimizle, "kendi" aşiret beylerimizle hesaplaşmamızın öne alınması anlamına geliyor, dün ve bugün için!

Biz bulabiliyorsak, belgeler üzerinden, bu Kürt isyanları içerisinde ileri kıvılcımları bulalım ve bunları Kuzey Kürdistanlılara mal etmeye çalışalım. Mesela, Koçgiri isyanı sırasında hareket içinde yeralan, ya da onun dışında kemalist devlete karşı mücadele eden antiemperyalist unsurlar var mıdır? Varsa, kim bunlar? Hangi programa sahip? Bunların komünistlerle ilişkileri var mı? Yoksa bu konuda karşılıklı hangi hatalar işlenmiştir vb.

"Dayanışma ve güçler dengesi..." altbaşlığında, *"*Diğer halkların güveni kazanılmamıştır.* ***Yer yer Ermeni katliamına dahil olma*** *(khby); bazı halklarla tarihsel kimi problemlere sahip bulunma vb. ..."* şeklindeki tespitler çok önemli zaaflara sahiptir.

Burada Kürtlerin, Ermeni katilamında, Türklerle en azından suç ortaklığından bahsedileceği yerde, yer yer Ermeni katliamına dahil olma şeklindeki ifade çok yanlıştır. Ermenileri katledenlerin başında Hamidiye alayları gelmektedir ve bunlar bildiğimiz kadarı ile esasta Kürtlerden oluşmaktadır. Bunun ötesinde, çocukluğumuz döneminde "büyüklerimiz"in Ermenileri nasıl katlettiklerini duymayanımız var mı acaba? Bugün, eğer zoraki göçe tabi tutulmadılarsa, üzerinde halen oturulan köylerin kaçı Ermeni ulusundan insanların? ya da kaçı onların değil?

Bugün, diasporadaki Ermenilerin haklı olarak, kendi ülkelerine, Batı Ermenistan'a geri dönme talebini getirdikleri günümüzde, çok daha dikkatli olmak lazım ve suç ortaklığımızı olduğu gibi yansıtmamız gerekir... Yoksa rahat bir şekilde hakim sınıfların kulvarında görürüz kendimizi!

"Sosyalist Sovyetler Birliği'nin tutumu..." altbaşlığı altında, *"... Başarısızlıkta, SB'nin soruna istenilen ciddiyetle yaklaşmamasının da payı vardır."* şeklindeki iddianın temeli nedir? Burada niyetin ötesinde bir tartışma temeli var mıdır? Yok! Sovyetler Birliği'nin o günün koşullarında benzeri tüm hareketlere destek verme olanağı var mıdır? Yok! Peki neden o zaman, Lenin tarafından güdük anti-emperyalist bir hareket olarak değerlendirilen ve de destek verilen kemalist harekete karşı, şu ya da bu feodal aşiret ağasının önderliğinde gelişen gerici bir harekete SB mutlaka destek versin ki? Bu gericilere vereceği desteği kendi iç sorunlarını çözme, sosyalizmi biraz daha hızla inşa etme daha doğru bir görev neden sayılmasın?

SB'nin Kürt ulusal hareketiyle ilişki geliştirmemiş olmasında, kayda değer bir ciddi adım atmamış olmasında neden sömürgecilerin rolü olsun ki? Biz, diyelim ki bugün kendi bağımsız Kürdistanımızı kurmak istiyoruz ve yine Çin ya da bir başka ülkenin sosyalist olduğunu düşünelim ve onlarla ilişkimizi kurmada ya da ciddi adım atmada nasıl sömürgeci devlet/ler engel olabilirler? Kürdistanlıların gidip kendilerini anlatma olanakları yok mu? ya da yok muydu? Neden daha sonra Barzani gitti askerleriyle oraya yerleşti? Burada, problemi biz kendimizde, ya da o dönemin feodal önderlikerinde arayacağımıza, hep eksik ya da yanlışın hesabına birilerini ortak etmeye çalışıyoruz; bu yanlıştır.

Yine, *"... Kürt ulusu üzerindeki baskıya ve katliama dikkat çekilmesi yönünde bir girişimin sahibi olmamıştır. ..."* şeklindeki iddianın ayakları yere basmamaktadır.

Komünist Enternasyonal'in kongreleri incelendiğinde 1920'li yıllardaki Kürt isyanları hakkında tartışmaların yürütüldüğü görülür. Hem de, hiç beğenmediğiniz TKP'nin de tavırları vardır. Orada, hatırladığım kadarı ile, feodal-gerici Kürt ağalarına karşı çıkılırken, Kürt emekçilerine karşı uygulanan katliamlara şiddetli bir şekilde karşı çıkılmaktadır. Bu tavır aynı zamanda SB'nin de tavrıdır.

Komünist Enternasyonal hakkında söylenenler de yanlıştır.

Bu noktada Sovyetler Birliği, Komünist Enternasyonal ve TKP'ye yaklaşımda bir Kürt komünistinin bakış açısı hakim değildir, onun yerine yerel milliyetçilikten esinlenen bir yaklaşım egemendir yazıda. Komünist Enternasyonal'in ve diğer komünistlerin feodal ve gerici aşiret reisleriyle birlikte davranma, onlara yardım etmemiş olması çok doğru bir tavırdır. Yazıda Kürt direnişlerinden bahsetmek ve bu direnişlere destek verilmemiş olmasını Leninist politika ile çeliştiğini söylemek, gerçekleri tersyüz etmek kadar yanlıştır. Mesela, Koçgiri isyanı döneminde Leninizmin mimarı Lenin yoldaş yaşamaktadır ve her ne hikmet ise, o dünyada gelişen bir dizi başka ulusal hareket hakkında tavır takınırken, Kürt aşiretlerinin isyanı üzerinde pek durmamaktadır. Acaba bunun nedeni nedir? O da, anlaşılan Leninist politikayı izleyememiş... öyle mi? Yoksa, onlar bu noktada Leninist politikadan başka şeyler mi anlıyordu? Öyle olsa gerek ve anlaşılan doğru da yapmışlar!

Bir Sterka Bolşewik okuru
Şubat 2001 ✘

(*) Tersi belirtilmedikçe italikler benim.

Sürekli gerginlik ve iç çatışmaların ardından Güney Kürdistan'a barış gelecek mi?

Kürdistan'ın değişik parçalarında burjuva milliyetçi, reformist Kürt güçleri arasında uzun yıllardır devam eden karşılıklı gerginlik ve iç çatışma ortamı, şu sıralar yerini sessizliğe bırakmış görünüyor. İç çatışmaların yeniden başlama zemini ve potansiyeli çok büyük bir tehlike olarak varlığını koruyor. Kısa süre önce başlatılan dialog ve silahları susturma doğrultusundaki çalışmalar güncel açıdan da varlığını muhafaza eden böylesine riskli koşullarda sürdürülüyor. Kimilerinin adına "Brakuji" (kardeş kavgası) dediği, bazılarının "ihanetle savaş" vb. yakıştırmalarında bulunduğu iç çatışmalar, bizzat bu sıfatları öne sürenlerce bazen daha da derinleştirilmiş, kimi zaman ise barışla(!), anlaşma ile sonuçlandırılmıştır. Her halükarda çatışanlar çıkarlarına uygun olarak iç çatışma ve barış seçeneklerinden birini ihtiyaçları ölçüsünde öncelikli hale getirmeyi tercih etmişlerdir. Aralarında çatışan güçler sömürge Kürdistan'ın bağımsızlığı ve Kürt ulusunun özgürlüğü yönünde zerre kadar bir kaygı taşımamışlardır. Tamamen kendi sınıfsal ihtiyaçlarını ve parti çıkarlarını önde tutmuşlardır. Ama bu çatışmalarda sürekli kaybeden Kürt halkı ve kardeş halklar olmuştur/olmaktadır. Kendi çıkarları için çatışan bu güçler aralarında barış ilan ettiklerinde inandırıcı olamamışlardır ve akabinde yeni bir savaşa hazırlığın dışında bir anlam ifade etmemiştir dialogları ve dostlukları...

Çatışmaların en yoğun yaşandığı Güney Kürdistan'da yeni bir dialog ve barış havası esmektedir.

Büyük can kaybına sebep olan çatışmaların ilerlemesindense, bir an önce silahlı çatışmalara son verilmesi, barış içinde yanyana yaşanması Güney'deki halkların rahat bir nefes alması için iyidir. Güney'deki iki büyük gücün işbirlikçi konumuna ve barışa yaklaşımlarınında bu konumlarına denk düştüğü gerçeğine rağmen, aralarındaki çatışmaları durdurmaları, en azından bir dialog ortamının tesisine yönelmeleri olumlu değerlendirilmelidir. Çatışmalarının yerine aralarında en kötü bir barışı ve hatta geçici de olsa (ki böyle olacağı yüksek bir olasılık) andaki fiili durumu korumaları tercih edilir. Çünkü böyle bir ortam, iç çatışmalardan gerçekten de ciddi şekilde artık bıkmış ve çaresiz bırakılmış halkların rahat bir nefes almasına fırsat tanıyacaktır. Bizi esas ilgilendiren işin bu yönüdür. Soruna, Güney gerçekliği içinde bu bilinçle yaklaşıldığında mesele yoktur. Komünistler açısından iç çatışmaların ateşleyicilerinin/yürütücülerinin kimin çıkarlarına hizmet ettikleri ve ne için iç çatışmalara yüklendikleri vb. gayet açıktır. Bu gerçekliği değişik zamanlarda konu ile ilgili yaptığımız değerlendirmelerde ortaya koymaya çalıştık.

Yoğun çatışma ve gerginliğin ardından dialog yönünde atılan adımlar ve karşılıklı olarak ortamın yumuşamasına dönük açıklama ve davranışlar Güney Kürdistan'da çatışmalı kaos ortamının (artık halk açısından bıkkınlık yaratan iç çatışmaların sona erdirilmesi bakımından) barışa evrilmesi doğrultusunda bir bekleyişi gündeme getirmiş bulunuyor. Onyıllardır, neredeyse sürekli bir iç çatışma durumunun yaşandığı ve kesinlikle çatışanların birbirlerine üstünlük sağlayamadıkları, bir başka ifade ile kazananı olmayan ve fakat halk açısından çok ciddi tahribatlara yolaçan bu iç çatışma ortamının sona erdirilmesi, ya da en azından geçici bir süre için çatışmaların durması ve görece bir barışın tesisi Güney'deki halkımız açısından beklenen/istenen güncel ve yakıcı bir istek olmuştur. Çatışmalarda ve gerginlikte genellikle önderliğin çizgisine alet olan, haliyle iç savaştan esas etkilenen olarak savaşın bir an önce sona ermesi/erdirilmesi talebi halkın öteden beri en yakıcı isteği durumundadır. Bu istek, bizzat önderlik tarafından dikkate alınma-

maktadır; aksi taktirde aslında uzunca bir sürece yayılan çatışmalar belki de bu denli yoğunlaşmayabilir, böylesine derin tahribatlar yaşanmayabilirdi.

Gelinen yerde çatışmaların durması, diğer nedenlerin yanısıra bu bağıntıda tam da halk kitlelerinin çatışmalardan bıkkınlığının verdiği rahatsızlık ve barış ortamını arzulayan istekler/beklentileri savaşın sakin bir ortama doğru yön değiştirmesinde katkıda bulunmuştur. Güney Kürdistan'da halkın beklentisi artık Kürt parti ve örgütlerinin çatışmadan yanyana yaşaması, yakınlaşması yönündedir. Mevcut önderliklerin halk kitlelerinin politikaya aktif katılımı bakımından bilinen olumsuz tutumuna rağmen, kitleler tarafından burjuva önderlikler üzerinde oluşturulan basınç bir yerde çatışmacı güçlerin silahlarını susturmasına yardımcı olabilmiştir. Kitlelerin bilinç düzeylerinin düşüklüğü, belli partiler arasında sıkışıp kalmaları vb. durumu barış çalışmalarında belirleyici bir rol oynamalarını dıştalamaktadır. Yine devrimci ve komünist temelde bir alternatifin bulunmayışı ve barış çalışmalarında vs. bir anlamda güç olamama gerçeği başlatılan çalışmalar için "iç çatışmadan iç barışa geçiş süreci" tespiti yapmamızı -bugün için- zorlaştırıyor.

Son dönemde çatışmalı ilişkilerin yerine dialoğun geçirilmesi elbette yaşanan bir dizi gelişme ile doğrudan bağıntılıdır.

Kürt güçleri onyıllardır süren silahlı savaşın; en azından silahlı yaşamın artık eskisi gibi yürümeyeceğini düşünerek bir an önce iktidar olma hesapları yapmaya koyuldular. Gerçi sürekli Kürt toplumunu nasıl idare ederiz düşüncesi ile yatıp-kalkıyorlardı, ancak 70'lerin ilk yarısında kazanılan Otonomi yönetiminden sonra uzunca bir zaman denetimlerinde bir biçimiyle özgür bölgelerde yaşam sürdürmeleri, iktidar olma heveslerini ateşlendiriyordu. En son Federe Devlet ilanına kadar gelinebildi.

Bu süreç, iktidar olma hırsını da beraberinde getirdi. İktidar olmak için birbiriyle çatışanlar, bir biçimiyle iktidar olduklarında sahip bulundukları hırs (sınıfsal karakterlerinin belirleyiciliği unutulmasın) rahatlıkla iç savaşa dönüştü. İç savaş sonuçta öyle bir noktaya geldi ki, parçacı olanlar bu kez parçayı aralarında pay etmeye başladılar. Burjuva milliyetçiler, hakim oldukları alanları aralarında zorla, iç savaşla bölüşerek iki ayrı yönetimden teşekkül etmiş bir fiili durum yarattılar. Şu anda PDK Hewler'de YNK ise Süleymanı'de merkezleşerek bundan sonrası için çıkar çatışmasının hesaplarına gömülmüş durumdadırlar.

Ancak bütün bu gerçekler müthiş zorlandıklarını gizlemeye yetmiyor. Emperyalist merkezlerden onay almadan ciddi bir karar verme durumunda olmayan bu güçler gelinen yerde bölge sömürgeci güçlerin istek ve arzuları ile emperyalistlerin plan ve dayatmaları arasında sıkışıp kalmış vaziyettedirler. Bilinen zorluklar ve bunlara eklenen çatışmalar; kendi başlarına yönetememe güçsüzlüğü vb. dışarıdan gelen her öneriye açık olmayı beraberinde getiriyor. Biri ötekini altetmek için uğraşırken, bugün için her iki parti dostluk anlaşması yaparak, barış ilan ederek bir sonraki muharebede nasıl kazanacağının muhasebesiyle andaki konumu tercih etmiş gözüküyor.

Özellikle Körfez Savaşı'ndan sonra bu parça somutunda bir biçimiyle "Kürtlerin yönetimindeki bölge" kurma girişimi belirgin olarak su yüzüne çıktı. Ortaya çıkan fırsattan yararlanmak için herkes plan ve projelerini devreye sokmaya başladı. Başta emperyalist devletler olmak üzere, bölge devletleri ve Güney'in Kürt kuvvetleri fırsattan nasıl istifade edecekleri üzerine atağa geçtiler. Şüphesiz en avantajlı durumda olan emperyalist devletlerdi. Öyle de oldu.

Emperyalist devletler Güney'de olası bir barışın inisiyatiflerinin dışında gelişmesine başından itibaren karşı oldular. Bu noktada ya doğrudan kendileri müdahale etmektedir ya da işbirlikçi devletler, sömürgeci merkezler aracılığıyla gelişmelerde taraf olmaktadırlar. Özellikle ABD emperyalizmi Güney'de çatışma ve barış yönündeki gelişmelerden başından itibaren taraftır. Evet, bugün emperyalistlerin bir kısmı da Güney'de çatışan güçleri barışa yöneltmektedir. Çıkarları bunu gerektiriyor ve haliyle çatışanların bir kesimini barıştırmak istiyor. Önceki süreç bir yana, son barış çalışmalarında 17 Eylül 1998 Washington Antlaşması'nın gölgesi açıkça görülüyor. Verili durumda bu etki devam edecektir.

Çatışmaların sona ermesi ve fakat diğer yandan her an bir çatışma durumuna geri dönüleceği ihtimalinin bulunması; mevcut önderliklerin bu ikili duruma açık bulunması vs. gerçeği haliyle bunun nedenleri üzerine birkaç noktaya ilişkin bazı değerlendirme ve saptamalarda bulunmamızı zorunlu kılıyor. Bu bağıntıda öncelikle iç çatışmaların kimi önemli nedenlerine değinmek ve yine iç çatışmaların tarihine kısaca bakmak gerekiyor.

İç çatışmaların en önemli nedenleri/özellikleri şöyle sıralanabilir:

a) Burjuva milliyetçi Kürt güçlerinin niteliklerinin oynadığı rol.

Burjuva milliyetçi karaktere sahip olmaları. Sistem içi, reformist ve parçacı siyaseti savunmaları. Gerçekten bağımsız ve özgür bir Kürdistan programına sahip bulunmayışları. Sömürgeci ve emperyalist devletlerle ilişki içinde bulunmaları. Bu devletlerin politikalarına alet olmaları. Aşırı pragmatist özellikleri. Demokratik bir işleyişe ve ilişkilere sahip olmayışları. Aşiretçi, feodal özelliklere sahip kesimlerin bu tür güçler içinde önemli bir ağırlığının olması vb.

Güney Kürdistan'da ise bunlara ek olarak bir biçimiyle "iktidar" olmaları ve bunun getirdiği çıkar savaşı; orta vadede gelecekte ülkenin zenginliklerine tek

başına sahip olma hırsının getirdiği rekabetin oynadığı rol. Özgün halleriyle PDK ve YNK'nin uzunca bir süreden bu yana her yönüyle birbirleriyle çıkar çatışması içinde bulunmaları ve üstünlük sağlama hırsı. Toplumsal dayanaklarının geriliği ve buna dayanarak önderliğin kan davasına varan düzeyde şiddeti kutsaması vb.

b) Sömürgeci devletlerin oynadığı rol.

Sömürgeci devletlerin, sömürge konumunda tuttuğu Kürdistan'ın herhangi bir parçasında, şu ya da bu nedenle kendisine karşı gelen, sömürgeci rejimin varlığını bir biçimiyle kabullenmeyen vb. durumdaki burjuva milliyetçi Kürt güçleri –nitelikleri ne olursa olsun– birbirine düşürme; diğer bir tanımla Kürdü Kürde kırdırma stratejisine sahip bulunması ve bu noktada başarılı olması. Mevcut Kürt güçlerinin niteliklerinin bilincinde davranıp zaaflarından yararlanarak sürekli bir gerginlik, çatışma, düşmanlık ortamını canlı tutması ve böylece kimi politikalarını rahatlıkla hayata geçirmesi...

c) Emperyalist devletlerin rolü.

Emperyalist güçlerin aralarındaki çelişkilerin çok yoğun şekilde bölgeye yansıması ve somut olarak Kürdistan'ın bu parçasında emperyalist rekabetin belirgin biçimde yaşanması. Ortamın sürekli gergin tutularak, bu koşulların devamının verdiği avantajın emperyalistlerin işini kolaylaştırması. Emperyalist devletlerin bölge Kürt güçlerinin önemli bir kesimini istedikleri doğrultuya/posizyona çekmede-konumlandırmada zorlanmamaları. Bir ölçüde istediklerini kabul ettirmeleri; savaş ve barış bağlamında da aynı ilişkiyi benimsetmeleri...

Bu üç ana neden, neredeyse 40 yıla varan çatışmaların zeminini oluşturmaktadır.

Öncesinde de Kürt ulusal güçleri arasında çatışmalar yaşanmıştır. Feodal, yarı-feodal, aşiretçi ve dinci çevrelerin belirleyici bir ağırlığının bulunduğu 1900-1940 döneminde de çatışmalar gündeme gelmiştir.1940-1960 arasındaki sessizlik dışta tutulursa (bu dönemdeki Kürt aşiretlerinin çatışmalarını ve Barzani'nin Mehabad'ın yıkılmasından sonraki geri çekilmesinde İran gericiliğinin yanında saf tutup çatışmaya giren bazı Kürt aşiret liderlerinin tutumu hariç...), geride kalan yüzyılda Kürt çevreleri arasında silahlı savaş, çatışma ortamı kesintili bir şekilde günümüze kadar sarkmıştır, gelmiştir.

Güney Kürdistan'da, PDK'nin içindeki tartışmaların-çekişmelerin 1964 yılında ayrılıkla sonuçlanması ve İ. Ahmed ve C.Talabani önderliğindeki oluşum şekillendikten sonra çatışmalar bir anlamda start almıştır. İlk icraatlarından biri olarak Irak sömürgeci devletinin safını tercih eden Celal daha ayrılığının ilk yıllarında PDK'ye karşı silahlı savaşımın içinde bulmuştur kendisini. Sömürgeci Irak rejimi Celal önderliğindeki kuvvetleri bir diğer Kürt kuvveti PDK'ye karşı cepheye sürebilmiştir. Bu yıllarda, 1968'de PDK-İ Genel Sekreteri Süleyman Mûînî Barzani'nin emriyle öldürülmüş ve Şah diktatörlüğüne teslim edilmiştir. Yine Kuzeyli önder kadrolardan Dr. Şıvan ve arkadaşları Barzani'nin bilgisi dahilinde öldürülmüştür... Bu dönemde, Irak Komünist Partisi ile PDK arasındaki çatışmayı da unutmamak (60'lı yılların başında ilk çatışmalardan biri de yine bu iki güç arasında cereyan etmiştir) gerekiyor. Sonraki yıllarda bu çatışmalar devam etmiş; özellikle 70'lerin ortalarında (1978) iki güç arasında Güney-Kuzey hattı üzerinde, Suvarê Xelîl'de yaşanan şiddetli çatışmalarda –YNK içindeki güçlerden BSK(Bizotnaweyî Sosyalîstî Kürdistan) savaşçısı yüzlerce insan yaşamını yitirmiştir. 80'li yıllarda, Irak-İran sömürgeci devletleri arasındaki çatışmalar devam ederken; PDK-I doğrudan İran rejiminin hizmetinde PDK-İ'ye saldırmış, ağır kayıplar verdirmiştir. 30 Eylül 1992 tarihinde Güney'de PKK'ye karşı PDK önderliğinde başlatılan saldırıda da yüzlerce gerilla ve peşmerge yaşamını yitirmiştir. 1996 ve özellikle 1997 Sefîn Savaşı'nda PDK'nın başlattığı saldırı sonrası 600 YNK peşmergesi yaşamını yitirmiştir.

Bu kısa bilanço Kürdistan'da çatışmaların-iç savaşın duygusal zemininin ne kadar derinliğine yer ettiğini ve toplumu ne denli etkisine aldığını gösterir. Sözkonusu olgu, Kürt parti/örgütlerinin her an ateşlenmeye hazır fitilin üzerinde bulunduklarının da göstergesidir. Yukarıda birkaç noktada özetlemeye çalıştığımız çatışmaların nedenleri ile birlikte bu psikolojik zemin birleştirildiğinde; ikisi yanyana ele alındığında neden çatışan güçlerin birlik ve barış çalışmalarının başarılı olmadığı kendiliğinden anlaşılmış olacaktır. Nitekim ilk çatışmanın kahramanlarından C.Talabani bir süre sonra PDK'ye geri geldiğinde neredeyse yıldırım hızıyla geri ayrılıp kendisini bugünlere getiren örgütsel oluşumun mimarı olmuştur. 1980'lerde oluşturulan Kürdistani Cephe vb. çalışmaları; ya da çatışan güçlerin aralarında imzaladıkları protokol ve ittifaklar da hep kağıt üzerinde kalmıştır. Her çeşit yakınlaşma çatışma zemininin giderilmesini mümkün kılmamıştır. En son olarak kısa süre öncesine kadar devam eden ve yüzlerce savaşçının canına malolan çatışmalarda yine geçmişin hazır zemini üzerinde şekillenmiş, yapısal düşmanlık doğrudan iç çatışmaya dönüşerek insan kaybının yanında ülkenin tahribi, halkın üzerinde bıraktığı tahribat ve düşmanlara sunulan fırsatlar vb. gibi pekçok olumsuzluğun girdabında sıkışıp kalınmıştır. Ayrıca unutmamak gerekir ki sözkonusu olan tek başına karşılıklı silahların patlatılması değildir; ne geçmişte ve ne de kısa süre önceye kadar devam eden çatışmalarda iş yalnızca askeri alanla sınırlı kalmadı. Her bir gücün etkili olduğu alanda diğerini dıştaladığı, esir aldığı, göçe zorladığı, her türden baskıya baş-

Sömürgeci faşist Türk devleti; Güney Kürdistan'da sürekli bir gerginlik, çatışma, düşmanlık ortamını canlı tutmakta, sık sık askeriyle, tankıyla, topuyla bölgeye harekatlar düzenlemektedir. Güney Kürdistan'da barış için mücadele aynı zamanda sömürgeci faşist Türk devletine karşı da mücadeleyi gerektirir.

vurduğu bir zorbalık günlük uygulamalar haline getirildi.

Bu yazıda, yakın tarihimizde kimi Kürt çevreleri arasında yaşanan çatışmaların kapsamlı bir değerlendirmesini yapmayacağımızdan özetleyerek ve birkaç noktaya dikkat çekerek geçmek istiyoruz. Kısaca da olsa son 40 yılın kimi dönemlerinde yaşanan silahlı çatışmalara atıfta bulunmaktaki amacımız dün yaşananların bugünlere taşınmasında sahip olunan çizginin, özelliklerin, tutumların ve bugün atılan adımların geçmişle bağı içinde ele alınmasını gösterebilmek içindir. Eğer bilinen nedenler ortadan kalkmaz, kaldırılamaz ise bundan sonra da çatışmaların çıkması muhtemeldir. Güney Kürdistan somutunda bu ihtimal güncel olarak varlığını korumaktadır. Çünkü sözkonusu nedenlerin en çok hayat bulduğu, bulabildiği yer bu parçadır.

Çatışmalar bağlamında hatırlanması gereken önemli bir faktör de Kürdistan'ın parçalanmışlığının neticesinde Kürt örgütlerinin zaman zaman diğer parçalara geçmeleri, geçmek zorunda kalmaları ve böylesi durumlarda karşılaştıkları zorlukların önemlice bir bölümünün bizzat gitmek durumunda kaldıkları parçanın Kürt kuvvetleri tarafından karşılarına çıkartılması gerçeğidir. Bu bağıntıda, yaşananlara kabaca bakıldığında yüzyılın başından bu yana hemen her dönemde böylesi dıştalama, zorda bırakma ve çatışma olayı yaşanmıştır. Ağrı direnişi esnasında, Mehabad döneminde, kısa süre öncesine kadar Doğu Kürdistan'a ve oradan Güney'e geçişlerde, Kuzey güçlerinin Güney'e geçmesinde vb. genellikle "kendi" parçasında "güç" olanlar kendileri dışındakileri –diğer parçalardan gelen güçler anlamında– anlayışla karşılamamışlardır. Eğer kendi şartları kabul edilmiş, bir biçimde dayattıkları "iltica koşulları"nın altına imza verilmiş ve pratikleri de buna uygun gelişmişse kalmalarına izin(!) verilmiştir. Yok eğer kendi inisiyatiflerinde davranma, hele de örgütlenme işlerine yönelmişlerse böylelerinin hizaya(!) getirilmesi meşru hakları saymışlardır.

İlginç olanı, birbirlerine karşı (güçlü oldukları parça ve alanlarda) vize uygulayan ve şartlar dayatanların tamamı kelimenin gerçek anlamında ulusalcı değil parçacıdırlar. Bulundukları parça ile kendilerini sınırladıklarını söyleyenler, iş bir parçaya geçmek ve zamanla ikamet ve konumlanmaya kadar vardığında birdenbire parçacı olduklarını unutup gittikleri parça somutunda iktidar vb. hesapları yapmaya başlamaktadırlar. Kimileri bunu doğrudan kendi adlarına yaparken, bazıları da kendilerine bağlı partiler kurarak bu işe iştirak etmektedirler. İşte bu konumda bulunanların çatışmaları önlenememektedir. Geçici ateşkesler ve barışlar ise bir sonraki çatışma hamlesinin kendi hesaplarını heder etmemesi içindir.

Son on yılın çatışmalarına bakıldığında; yani parçacı güçlerin birbirleriyle ilişkilerine bakıldığında bu olguyu rahatlıkla görebiliriz. Nitekim PKK-YNK ilişkileri, ya da PDK-PKK veya YNK-PDK arasındaki durum ve bunlarla PDK-İ arasındaki ilişkiler bu duruma örnek verilebilir. Ne zaman dost ne zaman düşman olunduğunun saatinin belli olmadığı bir ilişkinin sahipleridirler. Ama bu güçler aynı zamanda parçacı, bulundukları parçaları gerçekten de özgürleştirme programları olmadığı ve sistem içinde çözümlerin

sahipleri olarak parça üzerinde hak iddia etme adına birbirleriyle savaşabilmektedirler. Bu bağlamda en çarpıcı ve kendi içinde en tutarsız tavır, geçmişteki söylemi ve bugün geldiği yer itibarıyla –ortak vatan noktasına gelen– PKK'nindir. Son zamanlardaki siyaseti bütün çıplaklığıyla Türkiyelileşme, ortak vatan üzerine kurulu bu gücün Güney somutunda oradaki güçlerle çatışmalı bir ortamda iktidar tespitleri ve çağrıları yapması kendi içinde oldukça tutarsız ve anlamsız durmaktadır.

Elbette Kürt partisi olduğu için değil, sömürgecilerle ortak hareket etmediği ölçüde ve sürece geçici barınma ve korunma amacıyla bir gücün bir başka parçaya geçmesi yanlış değildir. Bu bağıntıda PKK'nin Güney'de barınma amacıyla kalmasında hiçbir yanlışlık yoktur.

Kürdistanlı komünistler açısından Kürt ulusuna mensup herhangi bir partinin şu ya da bu parçada kalabilmesi için temel ölçüt ilgili gücün/güçlerin karşıdevrimci olmamasıdır. Sömürgeci devletin/devletlerin işbirlikçisi/uşağı (doğrudan ve fiili olarak onun vurucu gücü) olmadıkları sürece herhangi bir Kürt çevresi özgürce bir şekilde istediği parçada kalabilir.

Mevcut Kürt örgütlerinden bazılarının, özellikle de kısa süre önceye kadar çatışmalı durumda olan ve aralarında gerginliğin sürdüğü güçlerin sistem içinde duran reformist ve parçacı oluşları, sömürgeci devletlerle kimi ilişkilere sahip bulunmaları, emperyalist devletlerin Kürt ulusal sorununa müdahalesini benimsemeleri vb. gerçekliği aralarındaki çatışmaların devamının savunulmasını haklı kılmaz. Çatışma halinde bulunan Kürt güçlerinin bir an önce aralarındaki silahlı çatışmalara son vermelerini savunmak doğrudur ve bu talep esasında Kürt halkının, bölgedeki azınlık halklarının yararınadır.

Kürdistan'ın hangi parçasında olursa olsun, karşıdevrimci özelliğe sahip bulunmayan bütün güçlerin çatışmasının karşısında durmak ve bu çatışmaların bir an önce durdurulması için çalışmak doğru olanıdır. Birlikte hareket etmeleri, barış içinde yaşamaları ve hatta örgütsel bazda da yakınlaşmaları ve giderek birleşmeleri gerektiğini savunmak yanlış değildir. Örneğin bir süre önce Doğu Kürdistan'da İ-KDP güçlerinin yeniden birliği olumludur. Güney'de yeniden Kürdistani Cephe yönünde gelişmelerin yaşanması veya Kuzey'de PNK-Bakur oluşumu gibi gelişmeler; birlikler/yakınlaşmalar olumludur. Olumludur, çünkü bu adımları atanların arasında gerçekten kayda değer bir ayrılık yoktur. Ayrıca, bizzat kendilerinin çizgilerine ters bir iş yapmadıkları kendi beyanlarıdır. Bu bağıntıda sorun tek başına ideolojik açıdan ele alınmamalıdır. Bir bakıma burjuva milliyetçilerinin birliğini komünistler nasıl olumlu görebilir sorusu gündeme gelebilir. Kürdistan'ın sömürge gerçekliği ve buna bağlı olarak milli demokratik sürecin getirdiği ulusal birlik vb. esprisi çerçevesinde soruna bakıldığında sömürge ulusun burjuva milliyetçilerinin birliği hiçte anlaşılmaz değildir (burjuva çerçevede sömürge ulusun birliğine hizmeti vb. hatırlansın...).

Güney'de barışa doğru atılan adımların sabote edilmemesi gerekir.

PDK, PKK ve YNK ile birlikte İ-KDP gibi güçler arasında her ne sebeple olursa olsun çatışmaları teşvik etmek, kışkırtıcı davranmak ve gerginliklerin savaşa dönüşmesi için propaganda etmek vb. tavrı doğru değildir. Bu bağlamda sürece yaklaşımda ulusalcı geçinen bir dizi çevrenin tutumu olumsuzdur. Özellikle, çatışmaların faturasını kendisiyle mesafeli olduğu güce çıkartan ve barış/dialog sürecinde de fatura biçilen gücü/güçleri mahkum eden, aynı posizyonda olan/olanları ise aklayıp-paklama tutumları ne adına yapılırsa yapılsın halklarımızın çıkarlarına ve beklentilerine zarar vermektedir. Keza kimi güçlerin (Güney'de PKK gerçekliğine rağmen YNK-PDK güçlerinin dıştalayıcı tutumu...) barış çalışmalarının dışında tutulması da yanlıştır.

Burjuva milliyetçilerinin aşırı pragmatist karakteri onların Kürdistan halkları için gerçekten sorumlu davranmalarını doğal olarak dıştalamaktadır. Bu anlamda böylesi güçlerden halkların gerçek problemlerine çözüm bulma vb. yönünde herhangi bir beklentiye kapılmamak gerekir.

Kürdistan genelinde işçi sınıfının, emekçi kitlelerin ve devrimci çevrelerin güçlerinin/etkilerinin alabildiğine cılız olduğu günümüz koşullarında burjuva milliyetçileri üzerinde ciddi bir baskı unsuru olabilmek olanaklı gözükmüyor. Zira ezen ulus devrimcilerinin de sömürgedeki bu gelişmelere olumlu yönde müdahale etme, katkıda bulunma durumları sözkonusu değildir.

Komünistler burjuva milliyetçi güçler arasındaki çatışmanın Kürt ulusunun özgürlük kavgasına hizmet etmediğinin bilincindedir. Mevcut güçler aralarındaki çatışmaları gayet aldatıcı bir şekilde "Kürt ulusunun çıkarları için" biçiminde lanse etseler de gerçek durum tamamıyla bunun tersidir. Ve fakat bu gerçeklik, barış yönünde atılan adımların engellenmesi anlamına gelmez, gelmemelidir. Nasıl bir barış istediklerini biliyoruz ve bu barışın içeriğini halkımıza anlatma/gösterme görevi bizim omuzlarımızdadır.

Güney Kürdistan'da geçici bir barış mümkündür. Burjuva milliyetçi çevreler geçici bir barış için aralarında anlaşabilirler. Böyle bir ihtimal güçlü gözükmektedir. Kalıcı bir barışa kadar arada oluşacak barışların tamamı geçici olacaktır. Ancak ve yalnız komünistler önderliğinde başarılı bir devrim kalıcı barışı getirebilir, getirecektir.

Serdar
Mayıs 2001 ✘

O K U R M E K T U B U

Sevgili dostlar, merhaba,

stêrka bolşevîk/astarê bolşevîk dergisinin 13. sayısını Frankfurt yakınında cezaevleri katliamına ilişkin medyayı protesto mitinginde temin ettim.

Derginizi tümüyle okumaya zaman bulamadım ama sol düşünceden gelen biri olarak, böyle bir derginin varlığı beni sevindirdi. Kendim Dersimliyim, dört yıldan fazla Zaza dil ve kültür dergisi olan Ware'nin redaksiyonunda yer aldım; altı yıldan fazla da Zazaca'yla ilgilenmekteyim.

Zazaca'ya ilişkin önemli tavrınızı olumlu buluyorum, yani bir yığın insanın anlaşma aracı ve baskı altında olan bir dilin yaşatılması ve de dil mi lehçe mi tartışmasının bu tutumunu dıştalamadığını.

Zazaca ve Zazalar üzerine yeterli bilgi sahibi olmadığınızı belirtmişsiniz.

Umarım bu konuda size yardımım dokunabilir.

Zazaca'nın bir Kürt lehçesi değil de, başlıbaşına bir dil olduğuna dair bundan yaklaşık yüz yıl önce tezler mevcutken, Oskar Mann bunun bilimsel olarak 1901-1907 yılları arasında İrani diller üzerine yaptığı araştırmasıyla ispatlamıştır; eseri ise ölümünden sonra 1932 yılında Karl Hadank tarafından kitap olarak yayınlanmıştır. Son yıllarda da Zazaca'nın grameri ve dilsel özellikleri hakkında çalışmalar olmuştur (Terry Lynn Todd, Ludwig Paul, J. Gippert, Ludwig Paul, Zülfü Selcan)

İrani diller Batı ve Doğu koluna ayrılır, bu kollar tekrar Kuzey-Batı ve Güney-Batı'ya ayrılır:

KUZEY-BATI İRANİ:
Hyrkani Grubu: Beluçi, Sengiseri, Gurani, Zazaca
Karmani Grubu: Kürtce, Sivendi
Medo-Hazar (Caspic) Grubu: Gileki, Mazederani, Sorxeyi, Taleshi, Âseri

GÜNEY-BATI İRANİ:
Farsca, Tacikçe, Tati

Zazaca Part diline de yakınlık arzettiğinden ve de bugün Hazar Denizi kıyısında konuşulan bazı dillere de yakınlık gösterdiğinden ötürü, kökenin Kuzey İran'a dayandığı düşünülüyor.

Kürtçe esasen üç lisandan oluşur:
Kuzey-Kürtçesi: Kurmanci
Merkez-Kürtçe: Sorani
Güney-Kürtçesi: Feyli

Bunun dışında 'Kürt lehçesi' diye addedilen Zazaca, Gorani, Lorca gibi diller Kürtçe'yle akraba olan dillerdir.

Zazaca üzerine yapılan çalışmalar hakkında başka tür sorularınızı yöneltebilirsiniz.

Derginin arka kapağında maalesef birçok hata mevcut. Bunları şöyle düzeltmenizi öneriyorum:

astarê bolşewîk: estarê bolşewiki (veya: astarê bolşeviki)

Karkerê têde welatan u mîletê bındesti jew bê
serba ronaena partiya bolşewiki
amar

Zazaca'da "Gavare" ayı hangi aya gelir bilmem, ama size ay isimlerini Güney Zazacası için yazabilirim:

1-Çele, 2-Gucige, 3-Marte, 4-Nisane, 5-Gulane, 6-Amnania Verêne (Hezirane), 7-Amnania Wertêne (Temuze), 8-Amnania Peyêne (Ağustose), 9-Paizia Verêne (Eylule), 10-Paizia Wertêne, 11-Paizia Peyêne, 12-Gağande
cerm: vae

Derginizin gelecek sayısından gönderebilirseniz sevinirim. Zazaca makale de gönderebilirim, dediğim gibi kendim de sol görüşlü olduğumdan ötürü fikrimiz pek çelişmez.

Umarım size yardımcı olabildim.

Saygılarımla, başarı dileklerimle

Asmeno Bêwayir
3 Şubat 2001 ✘

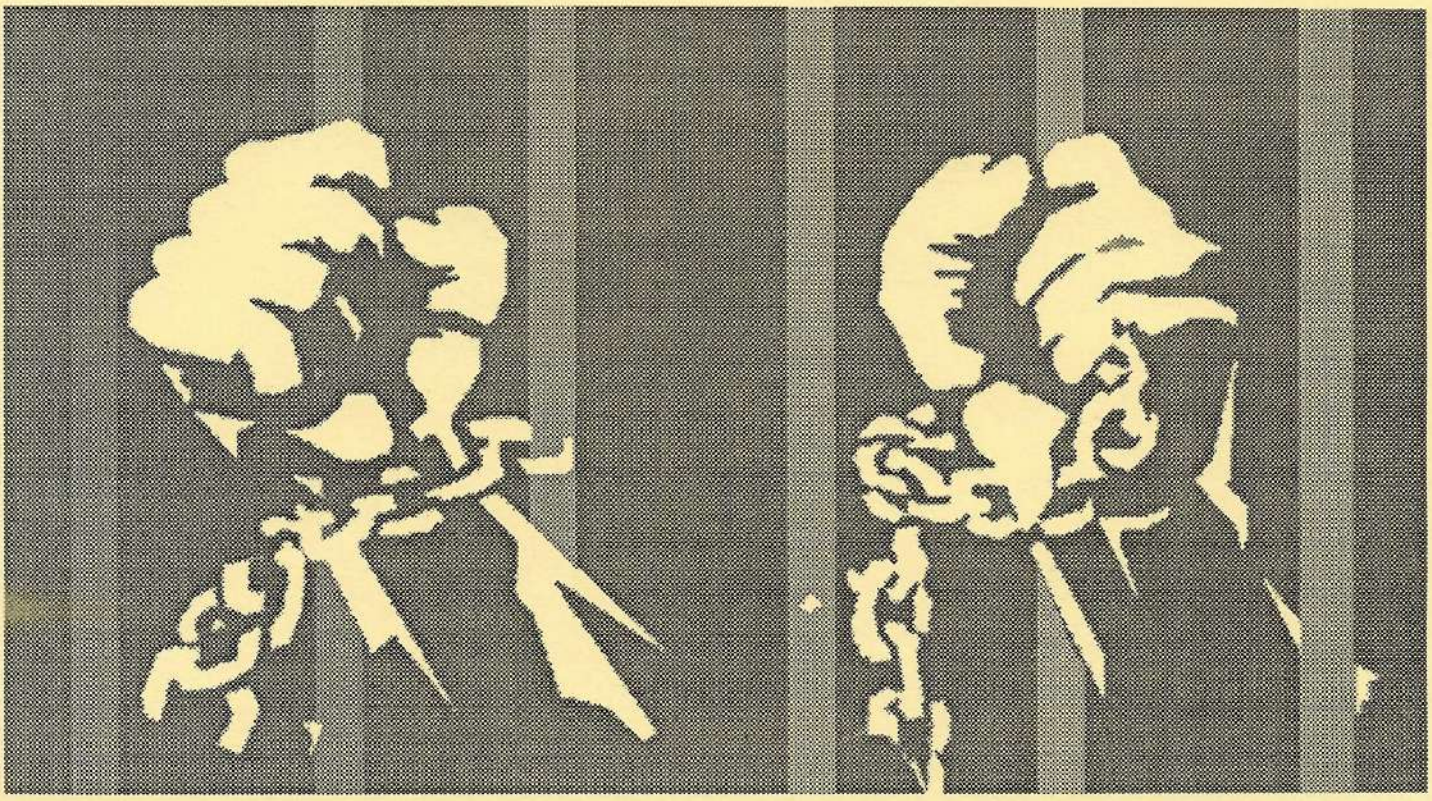

F TİPLERİNDE VE DIŞARIDA
TECRİDE KARŞI DİRENİŞTE
ÖLÜMLER SÜRÜYOR!

Katil devlet öldürmeyi sürdürüyor! Devrimcilerin ölümüne sessiz kalma! Sesini yükselt!

KARKERÊNÊ TEDÊ WÊLATO Û SARÊ BİNDESTO JÛBENE

SÊWETA SAZÛBÎYAYENA PARTÎYA BOLŞÊWÎK

astarê bolşewîk

AMOR: 15 · GÛLANE 2001 · CERM: 150.000 TL

Ben-u Sen Mahallesi(*)

yoksul
çıplak
ve açların diyarı

yakılmış
yıkılmış
ve sürülmüşlerin sığınağı

çöp dağlarının
sokak izmaritlerinin ortasında
ve kuru ekmeği bekleyenlerin mahallesi

birbirine benzeyenlerin
aynı halde olanların
ve ortak karabasanı paylaşanların mekânı

Ben-u sen'in sakinleri
derin sessizliğin
ve geleceğin müjdeleyicileri...

Nisan 2001

(*) Amed'de, göçe zorlananların yoğun bulundukları mahallenin adı.